

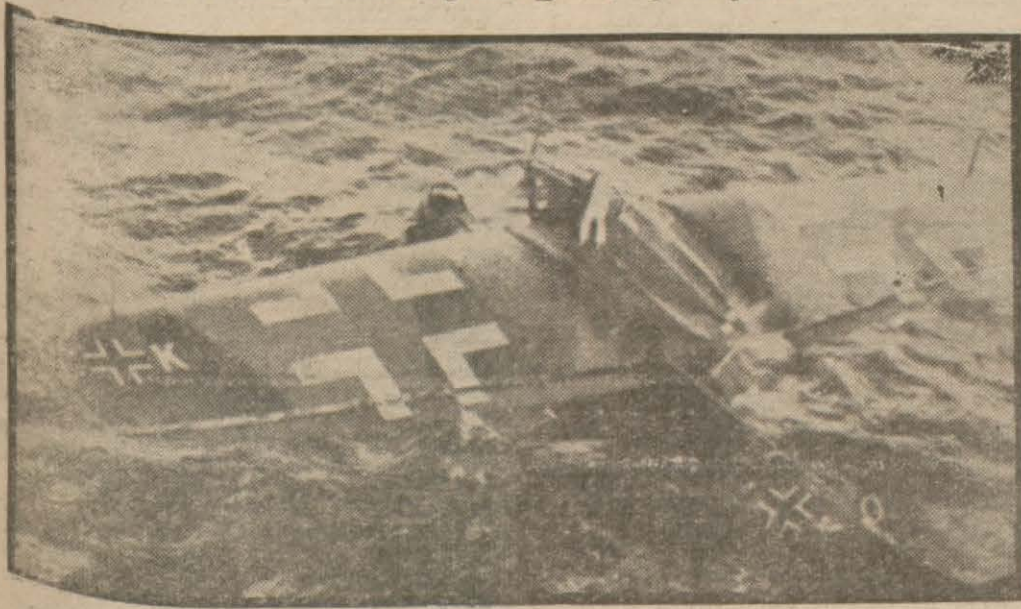
Ablukaya karşı bütün bitaraf devletler harekete geçtiler

İngilizler, maynler bizi çok çetin bir iş karşısında bırakmaktadır, diyorlar

Cenubi Atlantik sularında 8.500 tonluk bir Alman gemisi mürettebatı tarafından batırıldı, İngilizler üç Alman gemisi müsadere ettiler

Sigorta primleri yüzde seksen arttı

İtalyan gazeteleri, artık İngilterenin ada olmakla iftihar edemeyeceğini, yazıyorlar

Şimal denizine düşen bir Alman tayyaresi

Londra, 25 (Hususi) — Almanya Alman ihracat maddelerinin müsaderesi karşı iktisadi ablukayı şiddetlendirmek üzere, bitaraf gemilerle gönderilen bütün

(Devamı 8 inci sayfada)

İtalya her ihtimale karşı hazırlanıyor

Taymise göre İta'ya kendisine karşı yapılacak bir tehdid kolluyormuş

Londra 25 — «İstefani» :

Kont Ciano tarafından Fransa ve İngiltere mümessilleri nezdinde yapılan teşebbüsleri bu memleketlerin gazeteleri tefsir etmektedir. Bununla beraber bu gazeteler bu hususdaki haberi göze çarpacak şekilde neşretmektedirler.

(Devamı 8 inci sayfada)

Dahiliye Vekili Hatayda mühim bir nutuk söyledi

Vekil bugün Adanada bulunacak, 3 gün kalacak

Dahiliye Vekili Özalp

Adana, 25 (Hususi) — Hatayda tetkiklerde bulunan Dahiliye Vekili Özalpın yarın şehrimize gelmesi beklenmektedir. Vekili şehrimizde 3 gün kalacaktır.

Dahiliye Vekinin nutku

Antakya, 25 — Dahiliye Vekili Faik Özalp refakatinde Çocuk Esirgeme Kurumu başkanı Dr. Fuad Umuay ile Dahiliye Vekili şehrimizde 3 gün kalacaktır.

(Devamı 8 inci sayfada)

İngiltere Yunan vapurlarını satın alıyor

Londra, 25 (Hususi) — Müteaddid Yunan doktorları, Atinadaki İngiliz sefirine müracaatla İngiliz ordusunun sıhhiye servislerinde çalışmaya amade olduklarını bildirmişlerdir.

Yunan doktorlarının bu dostane hareketi, İngilterede büyük bir sempatile karşılanmıştır. (Devamı 8 inci sayfada)

Türk - Fransız iktisadi müzakereleri

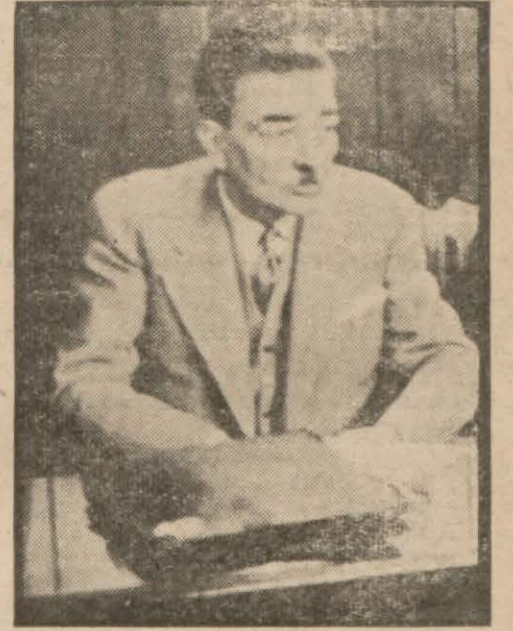
Numan Menemencioğlu dün Pariste uzun bir görüşmede bulundu

Türk heyeti şerefine hariciye nezaretinde verilen ziyafeti müteakib teknik müzakerelere başlandı

Paris 25 (Hususi) — İngiltere ile ticari ve iktisadi müzakerelerde bulunmak üzere Londraya gitmekte olan Türk heyetinin reisi Numan Menemencioğlu, bugün hariciye müsteşarı Şam petriye Dö Riv ile uzun süren bir görüşmede bulunmuştur.

Öğleyin Türk heyeti şerefine hariciye nezaretinde bir ziyafet verilmiştir. Ziyafeti müteakib, alâkadar makamlar la Türk heyeti arasında teknik görüşmeler yapılmıştır.

Bu görüşmelerden maksad, Türkiye ile Fransa arasında iktisadi bir teşriki mesai plânı tesbit etmektir.

Menemencioğlu

Almanya topyekûn bir harb yapmak niyetinde olduğunu tekrar bildirdi

Londra, 25 (Hususi) — Muharib memleketlerde çocuk ve kadınların barındırılması için mntakalar tesisi hususunda yapılan teklif, Almanya tarafından reddedilmiştir.

Bu teklif geçen sene Milletler Cemiyetinin alâkadar komisyonu ve bu sene

harbin başlangıcında da, Kızılhaç merkez komitesi tarafından yapılmıştır.

Almanya verdiği cevabda, topyekûn bir harb yapmak niyetinde olduğunu ve müstakbel tasavvurlarını takyid edemeyeceğini bildirmiştir.

Gafenko Romanyanın haricî siyasetini yeniden izah edecek

Fransız matbuatı Romanyanın müşkül anlar yaşamakta olduğunu kaydediyor

Tatareskonun Beyanâtı

Bükreş 25 — Başvekil Tataresko, hükümet azasının yemin merasimi esnasında aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

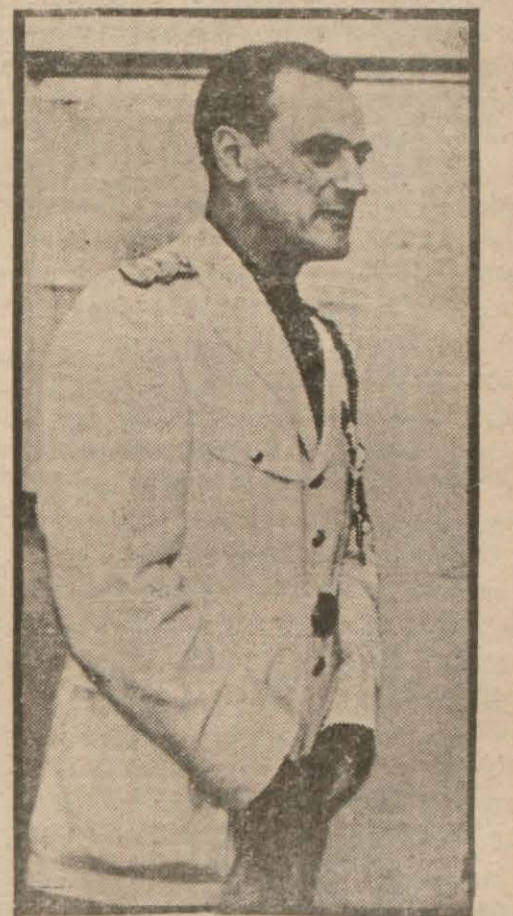
Dünyanın bir herç merç içinde bulunduğu bu anda, memleketin gerek manen, gerek maddeten refahı için her türlü fedakârlıklarda bulunmak vazifemizdir. Hükümetin kanunun sadık hâmisî olacağından ve bütün kuvvetiyle çalışarak vazifesini yapacağından tamamilen emin bulunuyorum.

Romanyanın haricî siyaseti

Bükreş 25 — Başvekil Tataresko gazetecileri kabul ederek beyanatta bulunmuştur:

Başvekil bilhassa demiştir ki: Romanyanın haricî siyaseti değişmeyecektir. Bitaraflığı muhafaza etmek ve komşu devletlerle iyi geçinmek siyasetine devam eylemek bütün milletin arzusudur.

Bu siyasetin devam edeceğine en büyük delil hariciye nezaretinde Gafenkunun bulunuşudur. Gafenko Çarşamba akşamı parlâmento hariciye en-

Gafenko

cümeninde Romanyanın haricî siyaseti hakkında izahat verecektir. (A.A.)

(Devamı 8 inci sayfada)

Anadoluda kara kış Çerkeş köylerinde kar tipisine tutulan 3 kişi donarak öldü

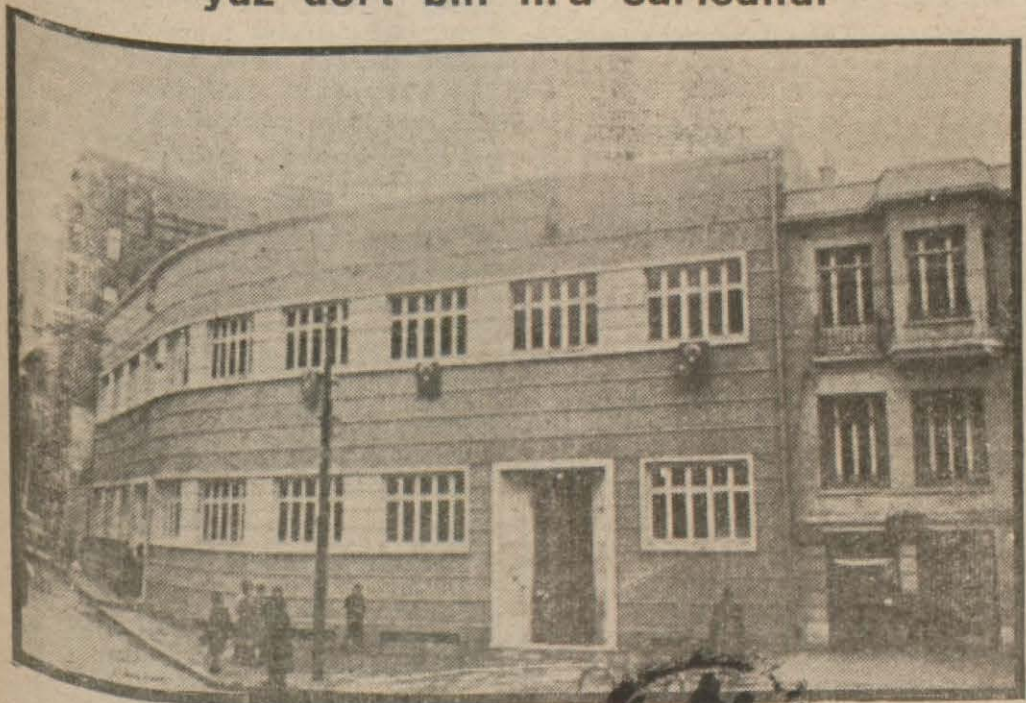
Çankırı, (Hususi) — Öğrendiğime göre Çerkeş köylerinden Göynükviran yolunda üç kişi kar ve bora arasında kay-

bolmuştur. İkisinin donmuş olarak cesedi meydana çıkmıştır.

(Devamı 8 inci sayfada)

Şişli telefon santrali dün işletmeye açıldı

Santral binasına yetmiş bin tesisata da yüz dört bin lira sarfedildi

Yeni binanın haricîden görülmüşü (Yazısı 4 üncü sayfanın 2 nci sütunlarında)

Hergün

Türk ruhunu
Müdafaa için

Yazan: Muhittin Birgen

Geçenlerde, bir yolculuk esnasında, genç bir nesil içinde bulundum. Hepsini de öteki cinse mensubdu. Bunlardan birini tanıdığım için hepsi ile sohbet olduk. Konuştuk. Yolcular arasında, bir Türk müessesesinde memur olarak çalışan yaşlıca bir de yahudi kıza vardı. Bu hanım türkçeyi iyi öğrenmeğe kuzum görmemiş olmakla beraber pek âlâ Türkçe konuşuyordu. Bununla beraber, gençler, onunla ne zaman konuştu larsa orta bir levanten şivesi ile fransızca konuşmayı tercih ettiler. Bu müşahede benim canımı sıktı. Türkçeyi bilen bir insanla, bilhassa cemiyet içinde, yabancı bir dille, bilhassa levantenlerin hayat dili olan fransızca ile konuşmak, sadece bir kozmopolitik ve levantenlik alameti değil, belki de Türklük bakımından, kuzumundan fazla ileri giden bir müna-sebetsizliktir.

Fakat, beni asıl müteessir eden hadise bu müşahede değildi. Bir aralık, kitabtan ve romandan da bahsettik. Gençler, türkçe okuyacak eser bulamadıklarını söylüyorlardı. Eskilerin dilini anlamıyorlar, yenilerin de romanlarını beğenmiyorlardı. İçlerinde otuz yaşına yaklaşanlar bulunmasına rağmen, Halid Ziyânın romanlarını okumuş veya okumaya teşebbüs etmiş olan yoktu. Halid Ziya, henüz bizzat yaşayan ve en son yazdığı yazılar da yeni zamanlarda negredilmiş bir müelliftir. Artık çocuk sayılmıyacak insanlar arasında Halid Ziyayı okuyamayan bir nesil türemiş olmasa bizzat bir facia olmakla beraber ası facia bu değil, bunu kimseye anlatamamaktır!

Bu meseleyi gençlere anlatmaya çalıştım. Bir milletin münevveri, kendi zamanının müellifini okuyup anlayamazsa bunun çok fena bir şey olacağını ve Halid Ziyayı anlamamanın güç bir şey olmadığını, yeni bir dil öğrenecek olmadıklarını, biraz gayretle onu anlamaya alışabileceklerini izah ettim. Kendilerine misaller göstermek istedim; fakat, onlarda en küçük bir alâka bile uyandıramadım. Halbuki, Halid Ziya, alelade güzel roman yazan bir müellif değildir. Bir neslin isim babası ve bir içtimai istihalenin hamur yüğurucusudur. O hanım kızların hepsinin taşıdıkları küçük isim. Halid Ziyânın kendi romanları ile ortaya attığı yeni tiplerin isimleriydi. Bu isimleri taşıyan çocuklar, kendi içtimai tiplerinin isim babalarını tanııyorlardı!

Bunun ne kadar acıklı olduğunu, ancak bu işlerin manalarını iyi bilenler anlatırlar; bunun derecesini benim izah edebilmeme imkân yoktur!

★

Türkçenin içinde bulunduğu anarşi, Türk cemiyetinin ruhunu sarmış olan gaflet, buna karşı sür'atle mücadeleye geçmeyi çoktan farz haline getirmiş olacak derecede vahimdir.

Vatan ve millet denilen şeyler, insanların kafalarına ne iki kere iki dört eder gibi, ne de bir fizik kanunı tarzında, muayyen ve sabit düsturlarla sokulabilir mefhumlardan değildir. Banlar, bir ruh tur, birer duygudur. Bu ruh ve duygu, bizi içinde yaşadığımız cemiyete bağlayan bir takım hissi alâkaların eseri olarak doğar ve bizim manevî varlığımızı kendi hâkimiyeti altına alır. Bu duygu, insanlara zannedildiği gibi, Allahın verdiği ve binaenaleyh tabii ve beşerî bir duygu da değildir. İnsanların vatanlıları olduğu gibi vatansızları da vardır. Vatan duygusu, milliyet duygusu, eğer iptidai şeklide cemiyet tarafından neşredilmez bir duygu ise, onun Avrupa ve modern şekli, mutlaka, edebiyatın kuvvetli tesiri altında inkişaf etmiş ve kemale ermiş bulunur.

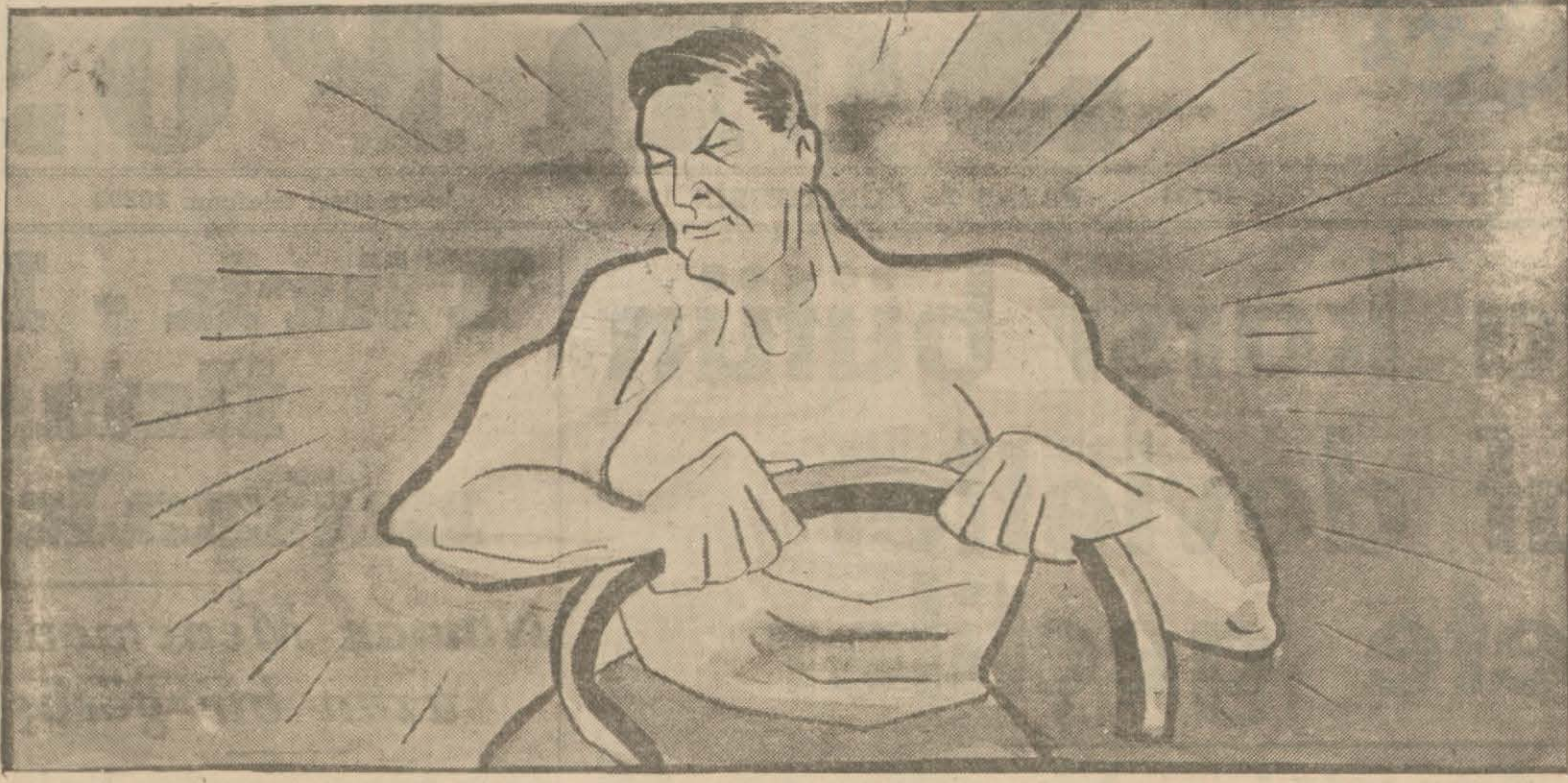
Güzel bir dille yazılmış ve bizi sıcak bir heyecan havası içinde tutan bir roman, hattâ alelade bir aşk ve ihtiras eseri de, bizi bu vatana bağlayacak olan büyük tesirli kuvvetlerden biridir. Edebiyatı olmayan, romanı olmayan, şiiri olmayan bir cemiyetin duygusu da yok demektir. Duygusu olmayan bir cemiyetin ise herhangi bir ideali olabileceğine inanmak için insanın her hakikati inkâr eden bir karakteri olması veyahud da cemiyet deşen şey hakkında en iptidai fikirlerden mahrum bulunması lazımdır!

Garbperestlik, ancak romansız, şiirsiz, tiyatrosuz, hülâsa edebiyatsız cemiyetler içinde bulunur, ancak oralarda kolay inki-

(Devamı 8 inci sayfada)

Resimli Makale:

≡ Kolay iş, kıymetli iş. ≡

İnsan çetin iş başarmak için yaratılmış. Bir iş kolay mı, herkes tarafından yapılabilir mi bil ki kıymetsizdir.

SÖZ ARASINDA

Moskovada bayram
Gününün intıbaları

Teşrinievvel ihtilâlinin 22 inci devir senesinde Moskovada büyük şenlikler ve Kızıl meydanda iki buçuk saat süren bir resmi geçit yapılmıştır. Resmi geçitte motörize ağır topçu kıt'aları da geçmiştir. Resmimiz, Stalin ile hariciye nazırı Molotofun, Kızıl meydana doğru gidişlerini gösteriyor.

Davu çalan balıklar!...

Avrupada harb patlak verdiğindenberi balığın rütbesi artmış bulunmaktadır. Bütün devletler balık istihsaline azami bir gayret sarflemektedirler. Yıyceek maddelerinin tahdid edildiği, hattâ kılıştığı bir devirde balık büyük bir kıymet ihraz eylemiştir.

Mademki balık bahsindeyiz. Geçenlerde uzak bir diyar olan Sumatra'dan alınan çok garib bir haberdan bahsedelim.

Bu habere göre Sumatra'nın en geniş nehirlerinden biri olan Tulang Brawang'ın mansabında Willy Blanke adında bir Alman âliminin vapuru demirli bulunuyormuş.

Bir gece Willy Blanke vapurunun güvertisinde derin bir uykuya dalmış bulunurken nehrde garib bir konser verilmeğe başlanırdı!

Çıkan sesler muhtelif klâkonların seslerini mükemmel bir surette andırmaktadı. En kalın sestem en ince sese kadar hepsi mevcud!

Gece uyumak kabil olmadıktan ertesi sabah vapur burasını terkeder. İki ay sonra vapur Sakampong deresi ağzında iken bir gece aynı konser başlar...

Yayılar denize öteberi atırlar. Gürültü yaparlar. Sesler kesilir. Fakat bir çeyrek saat sonra sesler gene ortaya çıkar. Bu defa vapurdan ağırlar atılır ve üzerleri rengârenk çizgili balıklar tutulur. Yerliler bu balıklara alkan kerong kerong adını vermişler.

Yerliler kulaklarını denizin sathına vasetmek suretile bu balıkların ne mesafede bulduklarını mükemmel surette tesbit bile etmektedirler.

Kâşif, tutulan balıklardan 20 kadarını bir büyük bakraça vazeder ve odasının ortasına koyar. Az sonra konser başlar. Hemen elektrikli yakar. Konser hitam bulur. Tekrar karanlık olunca konser gene başlar... Davul çalar gibi ses veren bu balıklar

Hergün bir fıkra
Talihsizlik

Biri daima kâr eden. diğeri daima zarar eden iki tüccar karşılaşmışlardı. Daima kâr eden tüccar, daima zarar edene sordu:

- İşler nasıl?
- Berbad.
- Her zaman böyle söylersin.
- Yalan ma söyleyeyim. hangi işe girsem, muhakkak o iş yüzünden zarar görürüm. Meselâ, şimdi niyet edip bir sabun fabrikası kursam.
- Belki kazanırsın!
- Ne münaşebet azizim, benim kurduğum sabun fabrikasının çalışmaya başladığı gün muhakkak bununun muzır bir şey olduğu meydana çıkar, ve kimse sabun kullanmaz.

Holânda veltahdi
Kızılhaç reisi

Holânda veltahdi Prenses Culyana, Kızıl salib teşkilâtının reisi olduğundan son günlerdeki içtimalarda bulunmuş ve birçok sihi tedbir kararları vermiştir. Resmimiz Prensesi içtimalardan birinde münakaşaları dinlerken gösteriyor.

haddi zatında küçüçük hayvaneklardır. Bu hayvanların gürültülerinden bizzat bulunan yerliler çok defa tebdili mekân bile ederlermiş.

Batavia âlimlerinden Dr. Hardenberg konser veren balıkların esrarını çözmeye muvaffak olmuştur. «İkan kerong kerong» tesmiye edilen bu balıkların yüzme âletleri aynı zamanda ses çıkarma kabiliyetini de haliz bulunmaktadır.

Hususî adalelere malik bulunan bu balıklar bu adaleleri dilediği gibi germekte ve koyuvermektedir. Bazı kere ve hususile karanlıkta bu germe ve koyuvermeyi öyle seri bir surette yapmaktadır ki suyu davul gibi vurmaktadır.

İşte bu suretile geceleri Sumatra'da davul çalan balıkların konserleri dinlenilmekte dir.

Balıklar bu sesi saniyede on defa çıkararak kabiliyetini haliz bulunmaktadır.

Hitlerin
İngiliz yeğent

Alman devlet reisi Hitlerin İngiliz yeğeni William Hitler Amerikada bir konferans turnesine çıkmıştır. Bu konferanslarda «Alman halkının neler düşündüğünü» izaha çalışmaktadır. William Hitler, Hitlerin üçüncü kardeşi Alois'in oğludur. Alois Berlinda bir lokanta sahibidir. İngiliz Hitlerin annesi İrlandalıdır. İngilterede tahsil eden delikanlı, 1933 te Almanya dönmüş, orada oturmuş, ancak geçen sene Amerikaya gitmişti.

Hamburgun bir İngiliz
golfçüsü geziniyor!

Hamburgda Almanyanın en güzel golf sahalarından biri vardır ve burada profesyonel İngiliz golfçülerinden biri hocalık etmekte, golf meraklılarına ders vermektedir. Harb dolayısıyla, esir kampına götürülmesi iktiza eden İngiliz golfçü bu kaidenin dışında kalmaktadır. Ancak her sabah nahiyesinin karakolunda kendisini gösterdikten sonra, şehirde serbestçe dolaşmaktadır.

Greta Garbo yeni bir nişanlı
daha mı buldu?

Nevyorkta bulunan Greta Garbonun parmağında muazzam bir pirlanta yüzük gören meraklılar, bu yüzüğün meşhur Amerikalı milyoner Dr. Hauser tarafından verildiğini meydana çıkarmışlar ve bundan da artistin nişanlandığı neticesine varmışlardır.

Nota ile hatıralarını
yazan adam

30 yıldır, Berlin musiki akademisinin en meşhur simalarından biri olarak yükselen ve şimdi de İngiltereye sığınmış bulunan Profesör Kahn hatıra defterini tutmakta ve bunu nota ile yazmaktadır.

İSTER İNAN, İSTER İNANMAI

Tuhafiye ticaretinde çalışan eski bir tanıdığımız var, ne zaman giyime müteallik ufaktefek eşyaya ihtiyacımız olsa ona gideriz, bize daima doğruyu söyler:

— Garanti edemem, bu malı Viyanadan getiriyoruz, belki erzaç, belki taponur, dediğini çok işitmişizdir.

Dün akşam gene öteberi almak arzusu ile bu mağazaya uğramıştık, aradığımızı bulamadık. Dostumuz:

— Almanya ile ticaret muahedesi henüz yapılmadı, Viyana yolu kesiktir, tapon mal yok, tyisi de gelmiyor. İşin çıkar yolu almaktan vazgeçmekti dedi.

Bu tavsiye tasarruf bakımından faydalı olduğuna:

İSTER İNAN, İSTER İNANMAI

Sözün kısası

Kundura gıcirtısı...
Bahçe çakılı..

E. Ekrem Talu

Akşamda Vâ-Nû geçen gün kundura gıcirtısından bahs ve şikâyet ediyordu. Aziz meslekdaşımın olduğu gibi, benim de fena halde âsâbıma dokunan bu gıcirtıyı ben bizzat bütün ayakkağı san'atkarlarına mal etmiyeceğim. Bu kusur ve kabahat ne kullanılan yerli köselede, ne de san'at ehliyetsizliğinde değildir. Bu gıcirtı saltanat devrinden kalmış bir an'ane nin bazı eski ustalarca, sebebi bilinmeden devam ettirilmesinden ileri geliyor.

Padişahlar ekseriyetle vehham olduklarından, oturdukları sarayın içinde serberst gezinenlerden de korkarlardı; onun için de, oturdukları yerin civarından gelip geçenlerin ayak seslerini duymak, saraydaki her hareketten haberdar olmak isterlerdi.

Bu sebeble, mabeyn halkı, kunduralarının behemehal gıcirtıd ne'inden olması için kat'î emir almışlardı. Böylece hâkanların vehminden doğan «mabeyn gıcirtısı kalos kundura», örnek yüksek yerden geldiği için hemencecik İstanbulda moda oluvermişti.

İşte şimdi bu modadır ki devam edip duruyor. Kibarlık ve zarıflık icablarından sanılan bu çirkın modanın menşei bu suretile anlaşıldıktan sonra, şüphesizdir ki, saltanat devrinin bütün diğer köhne ve sakim an'aneleri gibi bu da terkedilecektir.

Osmanlı padişahlarının cebaneti ve millete karşı itimadsızlığı bize bir yadigar daha bırakmıştır. O da saray bahçelerimizde, gelip geçenlerin yürümlerini işkâl ve ayakkağılarını harab eden çakıldardır.

Hızlı ve serberst yürümeye mâni olan ve ses veren bu çakıllar, beşinci Muradı yeniden tahta iclâs etmeyi istihâf eden Ali Suavi vak'asından sonra, bütün saraylarda, kam yerine, Abdülhamid'in emrile serptirilmiştir.

Güya, bunu yapmakla, her türlü sukâsâd teşebbüslerinin önüne geçmek kolaylaştırılmış, daha doğrusu o teşebbüsler güçleştirilmiş olacaktır.

Bu tarihi sebep ihtimaldir, alâka darlarca malûm olmadıgındandır ki, o müz'ic çakıllar hâlâ yerlerinde durup durur.

Ah o meş'um devir! Nelere, nerelere bulaşmış da bizler farkında değiliz!

E. Ekrem Talu

Dün üç cenabi vapur ile ithalât eşyası geldi

Dün limanımıza üç cenabi vapur gelmiştir. Bunlardan İtalyan bandıralı Bosforo vapuru demir eşya, yün mensucat, Macar bandıralı Triza vapuru elektrik, radyo cihazı, demir eşya, fotoğraf kâğıdı, ateş kiremid, demir eşya, bakır levha, Romanya bandıralı Daçya vapuru da soda ve sut kostik getirmiştir.

İki motor çarpıştı

Evvelki gece saat 9 da Kabataş önünde bir deniz kazası olmuş, Pınarlı motörü balık av larken ansızın önüne çıkan Rıza İmanına bağı 166 numaralı Nimetihüda motörü ile çarpışmış, motörü ağır surette hasara uğratmıştır.

Nimetihüdanın sahibi Mintaka Liman Re'isliğine müracaat etmiş, Pınarlı motörü sahibinden tazminat istediğini bildirmiştir.

Bir motor batmak tehlikesi atlattı

10 tonluk Mete motörü evvelki gece Karadenizden gelmekte iken Kefken mevkinde şiddetli bir fırtınaya tutulmuş, batmak tehlikesinin arttığı görülen kaptan, hamulesi olan kömürden 10 ton kadarını denize dökmüş, hamulesini azaltmak suretile tehlikeyi atlattır. Motör, dün öğleden sonra limanımıza gelmiştir.

TAKVİM

İKİNCİTEŞRİN

Kımlı sene 1355	26	Arabî sene 1353
İkinciteşrin 18	Resmî sene 1933	Kasım 10

PAZAR

GÜNEŞ		Şevval		İMSAK	
S.	D.	S.	D.	S.	D.
6	58			8	16
2	14			12	31
Oğle		İkindi		Akşam	
S.	D.	S.	D.	S.	D.
V.	12 01	14 30	15 44	18 21	27
E.	7 17	46	12	1	67

TEL GRAF HABERLERİ

Münih suikasdi failinin itirafları ve bulunan eşya

Bern, 25 (A.A.) — Alman istihbarat bürosu Völkischer Beobachter gazetesi- nin Elserin tevkifi hakkında neşrettiği bir makaleyi iktibas etmektedir. Bu makaleye göre Elser tevkif edildiği zaman üzerinde birçok mızır evrak ile Burgerbrau birahanesinin bir plânı zuhur etmiştir.

Diğer cihetten Stuttgartta Elserin hemşiresinin evinde yapılan araştırmalar neticesinde bazı alât ve edevatı muhtevî bir kutu bulunmuştur. Kutunun i-

çinde, Burgerbrauda bulunan bomba saati aksamının aynı olan parçalar ve bir takım aletler bulunmuştur. Bu aletlerin üzerine çimento parçaları yapışık idi. Yapılan tahlil neticesinde bu çimentonun Burgerbrau birahanesi salonunun direklerindeki çimentonun aynı olduğu anlaşılmıştır. Fakat Elser diğer ezici delillere rağmen inkârda ısrar etmiş, nihayet 15 Teşrinisande Burgerbrau birahanesi müstahdemlerinden birile müvacebe edildiği zaman cürmünü itiraf etmiştir.

Almanlar büyük tahtelbahirler inşa etmeğe hazırlanıyorlar

Paris, 25 (A.A.) — 4/9/1939 da hizmete bulunan Alman tahtelbahirlerinin üçte birinden fazlası haftada vasatı üç he- sabile batırılmış veya ağır hasara uğramıştır. Almanya haftada iki tahtelbahir inşa etmeğe muvaffak olsa bile - ki bu imkân dahilindedir - tahtelbahirlerinin adedi gittikçe azalacaktır.

Bu müşkülât tahtelbahirler için yetiştirilmiş yeni mürettebat bulmak hususunda tesadüf edilen güçlüklerle ilâve e- dilecek olursa Almanyanın denizaltı har- binde niçin yeni usullere müraacaat etti- ğinin sebebi anlaşılır.

İyi haber alan mahfellerde söylendiği- ne göre Almanya büyük bir ihtimalle sa- ri harb gemileri gibi Okyanuslarda kor- sanlık edebilecek kabiliyette büyük tahtel- bahirler inşa etmeğe bütün kuvvetile ça- lışacaktır.

Bu gemiler yalnız takiblerden kurtul- mak için dalacaklardır. Bu gibi korsan- larla mücadele edebilmek için İngiltere ile Fransanın seri birçoğ harb gemileri, tahtelbahirleri ve tayyareleri vardır.

Holândanın Vaziyeti

Amsterdam, 25 (A.A.) — Holânda baş- vekil bugün âyan meclisinde yaptığı be- yanatta Holândanın siyasetini tayin ey- lemştir.

Almanyanın hava Hayat sahası

Berne, 25 (A.A.) — Berner Tagwacht gazetesi diyor ki:

Almanya, hava hayat sahasının tah- dâti hususunda yeni bir enternasyonal kanun koymakla meşguldür. Almanyanın fikrinde Holânda ve Belçika üzerle- rinde Alman tayyarelerinin uçması bu memleketlerin bitarafliğine muhalif de- ğildir. Yeter ki bu tayyareler çok yük- sekten uçuşunlar. Bu nazariye bitaraf memleketlere yeni bir darbedir. Alman- ya, yolunda tesadüf ettiği bütün mania- ları yok etmek fikrindedir.

Gümrük ve İhbarlar Vekilinin tetkik seyahati

Diyarbakır, 25 (A.A.) — Gümrük ve İhbarlar Vekili Raif Karadeniz, yanında Gümrük Umum Komutanı ve maiyetleri olduğu halde, dün şehrimize gelmiş ve İstanbulda kalabalık bir heyet tarafın- dan karşılanmıştır. Vekil, Diyarbakırda- ki tetkik ve teftişlerini müteakib Mardî- ne hareket etmiştir.

Ankara lig maçları

Ankara 25 (Hususi) — Bugün 19 Ma- çın stadında lig maçlarına devam edil- di. Günün mühim karşılaşması olan Muhafızgücü - Gençlerbirliği maçı i-

Maçın ilk devresi Muhafızlıların nis- bî hakimiyetine rağmen Gençlerbirli- ğinin 1-0 galebesile bitti. İkinci dev- rinde Gençlerbirliği Muhafızgücünün 1 golüne karşı 3 gol atarak bu mühim maçı 4-1 gibi bir farkla kazandı.

Bir italyan gazetesine göre beyanname usulü akim kaldı

Roma, 25 — Harb vaziyetini tetkik e- den Relazioni Internazionale, beyanna- meler harbinden bahsederken diyor ki:

İngiltere beyannameler atmak suretile Alman milletini Hitlerden ayıracağını ü- mid etmişti. İngilterenin bu ümidleri ta- mamile akim kalmıştır. Alman milleti pekâlâ biliyor ki garb devletlerinin Al- manyaya kabul ettirecekleri sulh Ver- sailles sulhünden daha ağır olacaktır. Fransa ve İngilterede Almanyanın yı- ranacağını ümid etmiş olanlar aldandı- rlar. Almanya uzun bir harbe dayana- cak derecede iktisaden silâhlanmıştır. Bundan başka denizaltılarla mukabele- bilmisil bir abluka tatbik edebilmektedir.

İngilterenin İlaşesi

Londra, 25 (Hususi) — Avam Kama- rasında beyanatta bulunan işyan nazırı Lesly Bergin, İngilterenin dünyanın her tarafından ve bilhassa Uzakşark, Sovyet Rusya ve Türkiyeden istediği kadar gıda maddeleri temin edecek vaziyette oldu- ğunu söylemiştir.

Polonyada Vaziyet

Berne, 25 (A.A.) — İşgal altında bu- lanan Polonyadaki vaziyet hakkında ha- ricde pek az malûmat vardır.

Asıl halkı ezen iktisadî vaziyettir. Almanların mutemed bulmak husu- sindaki bütün gayretleri akim kalmıştır. Aralarında eski başvekil ve esir edilen bir general de olduğu halde Pilsudaski- nin eski mesai arkadaşları nezdinde Hacha rolünü oynayacak kimseyi bulamamıştır.

Hülâsa Polonya halkının siyasî vaziyetinin bariz vasfı Alman işgaline karşı pasif mukavemet ve garb devletlerine bağ anan ümidlerdir.

Dünyanın En zengin adamı

Londra, 25 (A.A.) — Daily Express gazetesine göre dünyanın en zengin ada- mı John Elerman adında 29 yaşındaki İngiliz vapurcusudur.

John Elerman resmi vazifele Paris'te bulunmaktadır.

Bir Alman vapuru karaya oturdu

Lahey, 25 — Schiermonnikhogun şark sahilinde karaya oturan meğhil vapurun 600 tonilâtoluk Alman Berrit Fritzen va- puru olduğu anlaşılmıştır.

Vapuru yüzdürmek için Alman ro- morkörleri gelmiştir.

Almanya hesabına çalışan bir İsviçreli mahkûm oldu

Bern, 25 (A.A.) — Zürih mahkemesi gizli muhbirlik ve Almanya hesabına istihbarat servisi teşkil cürümlerinden do- layı İsviçre tebaasından bir Almanın üç buçuk ay hapsine ve beş sene müddette medeni haklarından mahrumiyetine ka- rar vermiştir.

Alman tayyareleriyle İngiliz harb gemileri arasında çarpışma

Berlin, 25 (A.A.) — D. N. B. ajansı tebliğ ediyor:

Bugün öğleden sonra bir Alman bom- bardıman tayyare filosu Şimal denizinin şimalinde Alman sahilllerinden 900 kilo- metre mesafede bir İngiliz harb filosu- na taarruz etmiştir.

Atılan bombalardan dört İngiliz harb gemisine tam isabet olmuştur. Tayyare- lerimizin hepsi şiddetli müdafa ateşine rağmen üslerine dönmüşlerdir.

Londra, 25 (Hususi) — Alman tayya- releri bugün Şimal denizinde, devriye gezmekte olan bir İngiliz harb filosuna taarruz etmişlerdir. Atılan bombalardan hiçbir gemilere isabet etmemiştir.

Yakalanan İngiliz zabıtlarına yapılan sulh teklifi

Rotterdam, 25 (A.A.) — (Royer): Bir gazete muhabirine göre, Stevens ile Bestin Almanlar tarafından kaldırılarak Alman toprağına sevkolundukları zaman tetkik etmekte oldukları barış teklifleri gündüğü Alman rejiminin idamesi ve Hit- lerin de Führer olarak muhafazası esa- sına dayanmakta idi.

Bu iki zabıtın Almanlarla olan münasebetlerinin Almanyada bir ihtilâl çıkma- sına matuf bulunduğu iddiası bu su- retle de suya düşmektedir.

Japon - Sovyet Mukareneti

Londra, 25 (A.A.) — Times gazetesi- nin Tokyo muhabiri Japonya ile Rusya arasında bir ticaret muahedesi akdi için müzakerelere başlanacağını ve bu müza- kerelerin Moskovada yapılacağını haber vermektedir.

Times gazetesine göre, bu müzakereler Japon siyasetinde bir dönüm noktası teş- kil etmektedir ve Çin'in zararına olarak iki memleket arasında bir mukarenet te- sisi muhtemeldir.

Ancak Times gazetesi, Rusyanın Çin- deki siyasi ve iktisadî menfaatlerinden vazgeçmesi için Japonyanın ne gibi ta- vizlerde bulunabileceği merakla bek- lenmektedir.

İngilterenin harb siparişleri

Londra, 25 (A.A.) — Harbin ilk 80 gü- nü içinde harbiye nezareti 183 milyon İn- giliz liralık sipariş vermiştir.

Yunanistanda sekiz sınıf terhis ediliyor

Atina 25 (A.A.) — İmza edilen bir kararname mucibince 15 Birincikanun dan itibaren, geçen Haziranda silâh al- tına alınan talim görmemiş 8 sınıf as- kor terhis edilecektir.

Von Neurath istifa etmiş

Londra, 25 (A.A.) — Daily Herald ga- zetesinin Anvers muhabiri yazıyor:

Burada dolayan şayialara göre, Von Neurath istifa etmiş ve Hitler bu istifayı kabul eylemiştir.

İki İtalyan tayyaresi havada çarpıştı

Roma, 25 (A.A.) — İki avcı tayyaresi Ciampino civarında 400 metre yüksek- likte havada çarpışarak yere düşmüşler- dir. Pilotlar ölmüştür.

Yugoslavyada benzin sarfiyatı tahdid edildi

Belgrad, 25 (A.A.) — Yugoslav hükû- meti benzin sarfiyatını tahdid etmiştir. Buna sebep Yugoslavyanın klering yolu ile petrol bulamamasıdır.

Garb cephesinde kar yağıyor

Alman tayyareleri dün de İngiltereye akın ettiler

Paris, 25 — 25 Teşrinisani sabah teb- liği: Gece kayda değer hiçbir hâdisse olma- mıştır.

Garb cephesinin muhtelif muntakala- rında kar yağmıştır.

Alman tayyarelerinin akınları

Londra, 25 — Öğleden sonra İskogyo- nun cenubu garbisinde hava tehlikesi işa- reti verilmiştir. Alman bombardıman tayyareleri Şetland adaları üzerinde bir defa daha uçmuşlardır. Hava bataryaları ateş açmışlardır. Dün de Şetland adala- rına iki akın yapılmıştı. Alman tayyare- leri bir bomba atmamışlardır.

Ölen İngiliz tayyarecileri

Londra, 25 (A.A.) — Hava nezareti ö- len İngiliz tayyarecilerine aid dokuzuncu listeyi neşretmektedir. Bu listeye göre 33 kişi ölmüş, 9 kişi kaybolmuş ve bir kişi esir alınmıştır.

Alman tebliği

Berlin, 25 (A.A.) — Alman başkuman- danlığı tebliğ ediyor:

Garb cephesinde mevzî keşif kolları faaliyeti olmuştur. Cephenin bazı nokta- larında hafif topçu faaliyeti kaydedil- miştir.

Fransız tayyarecileri ancak hudud muntakasında bazı keşif uçuşları yapar- ken bizim keşif tayyarelerimiz tâ Fran- sanın cenubuna kadar müteaddid keşif uçuşları yapmışlardır.

Bir denizaltımız, muavin kruvazör ha- line konulan ve Holânda gemisi gibi giz- lenen 7000 tonilâtoluk bir gemiyi batır- mıştır.

Almanya üzerinde

Londra, 25 (Hususi) — İngiliz tayya- releri, dün gece ve bu sabah şimali garbi Almanya üzerinde muvaffakiyetle istik- gaf uçuşları yapmışlardır.

Bu uçuşlar esnasında Alman demiryol- ları, askerî tecemmü kampları ve nakli- yat işleri fotoğrafla tesbit edilmiştir. Vil- helmshafen bahri üssünün de muhtelif fotoğrafları alınmıştır.

Son bir hafta içinde Almanlar 19 tay- yare ve 50 kadar tayyareci kaybetmiş- lerdir.

Fransızlar bir italyan vapurunda 250 Alman yakaladılar

Paris 25 (Hususi) — Fransız ma- kamları, bu sabah Marsilyaya gelen «Neptunia» adındaki İtalyan gemisin- de bulunan 250 Alman yolcusunu harb esiri olarak karaya çıkarmış ve Al- manyaya aîd postayı da müsadere et- mişlerdir.

Sabahtan Sabaha

Bükreş dönüşü

İstanbul vali ve belediye reisi davet edildiği komşu memleketten âfiyetle döndü. Muhterem Kırdarın bu seyahate çıkarken yazdığı bir fıkrada (Bükreş) in Balkan merkezleri arasında Avrupa olma- ya en yakın bir şehir olduğunu ve bizim için istifade edilecek tarafları bulunduğunu işaret etmiştir. Bükreş dönüşü gazeteci arkadaşlara intibahlarını anlatan valimizden bu seyahatten pek dolu döndüğünü anladım. Ben Bükreş on iki yıl içinde fasıla ile üç kere gördüm. Her defasında tanımmıyacak kadar değiştiğine şahid oldum. Deniz seviyesinden aşağı olduğu için yazın pek sıcak, kışın pek soğuk olan bu şehir tabiatın ve toprağın kusurluğuna rağmen insan elinin tükenmez kudreti ile hayret verici bir inkişaf göstermiştir. Bükreş halkı da medeni şehir sahibi olma- ya layık ve istidatlı insanlar. Sokakla- rında hâlâ işlemei beyaz fistanlı köylüler dolmasına rağmen şehir dışarıdan geleni kendi ahengine mezoedecek kadar şehirciliğini kuvvetlendirmiştir. Me- selâ bizde yere tüküren öz şehirlî görüldüğü halde orada bu terbiyesizliği yapan hattâ şehre yeni gelmiş köylüye bile tesadüf edilmez. Bunun sebebi belediye ni- zamlarının şehirlî ruhuna tamamen işlemiş olmasıdır. (Bükreş) de önce belediye kendine aid vazifeleri tam Avrupa şeklide yapar, halk da bir Avrupa şehre layık insan olma- ya özenk ve muvaffak olur.

Bu sâtunda birkaç kere yazmışım. Şehirlinin ceniyet ve şehir terbiyesini yolu- na koyan belediye nizamlarıdır. Bu nizamların müstemirren tatbik edilmesidir. Öyle bugün bir emirle bir hareket yasak edilm. Ertesi gün bu yasaktan vaz ge- çilsin yoktur. Fakat her emir ve her nehiy önce uzun derin düşünülür, tatbik kabiliyeti ölçülüp biçilir, ondan sonra verilir. Belediyeciliğin temeli de budur. Belediye bu oturaklı emirleri ve nizamları ile şehir halkını adeta (formé) eder. İstanbul için Bükreşten alınacak örnekler pek çoktur ve muhakkak ki valimiz bunları tesbit etmiştir.

Temizlik, seyrüsefer, gece nakliyatı, sayfiye hayatı, umumi istirahat, gıda mad- delerinin kontrolü gibi yüz binlerce insanın günlük hayatındaki hummalı hare- ketleri tanzim etmek kolay değildir. Fakat teknik, tecrübe ve bilgi bunları çok basitleştirir. Yalnız makineyi bir kere düğüm kurmak ve bu makineyi aksa- madan işletecek elemanları arayıp bulmak lazımdır. Eleman yani belediyeci mesesli mühimdir. Emri, talimatı tatbik edecek vasıtaların kıfayetsizliği en mü- kemmel nizamları turfa eder. Muhterem Kırdarın bu meselede benimle hemfikir olduğumu tahmin ederim. Bunun için belediye radika bir ileri hareket yapmak için iyi belediyeci yetiştirmesi lazımdır. İsviçrede sokaklarda üniformalı bir belediye memuruna tesadüf edilemez. Fakat kim iddia edebilir ki İsviçrede belediye yoktur!

Burhan Cahid

Siyaset ALEMİNDE

Harbin doğurduğu yeni bir mesele: Millî hava hududları

Yazan: Selim Raşid Emeg

Bugünkü harbin en modern teknik vasıtalara dayanarak yapılmakta olmasının ortaya çıkardığı yeni bir mesele var: Millî hava hududları.

Denizlerin kıyıları yalayan noktaların- dan itibaren muayyen bir mesafe dahilindeki kısmı. o sahillerin sahibi olan memleketin kara suları sayılır. Harb zamanında, bu muntaka dahilinde yapılacak her nevi araştırmalar, müsadereler, müsadereler o memleketin hükümrânlık hukukuna tecavüz sayılır. Protestoları davet eder. Hattâ menfaati ihlâl edilen memleket bundan fazla müteessir olursa hareket gelmesini dahi mucib olabilir. Kara suları, sahilden denize doğru atılan en büyük çaptaki bir top mermisinin katettiği mesafeyi ihtiva eder. Fakat top çaplarının mütemadi surette değişmesi yüzünden milletler arası anlaşmalar, bu mesafe, umumi olarak üç mil kabul edilmiştir. Bazı müellifler, kara sularına sa- hib bulunan memleket için o sular üzeri- nde mülkiyet hakkı tanımışlardır. Bazıları ise sadece hükümrânlık veya kaza hakkı iktifa etmişlerdir ki son zaman- da makbul görünmeye başlayan nokta na zar da budur. Bu muntaka dahilinde inzi- batın temini, sihi tedbirlerin alınması, kabotaj ve kulavuzluk yapılması, hattâ balık avlayıp gümrük muayenesi hep ka- ra sularının sahibi olan devlete aiddir.

Şimdi tayyare denilen uçuş vasıtasının tekemmülü, ortaya, tıpkı denizlerde ol- duğu gibi bir milli hava hududları davası çıkarmıştır. Bunun sebebi, son zamanda İngiltereye akınlar yapan Alman tayya- relerinin Belçika ve Felemenk arazisi üzeri- nden uçmak suretile bu memleketle- rin bitarafklarının ihlâl edildiği iddia- sıdır. İngiltereye akın yapan Alman tay- yareleri Fransız arazisi üzerinden uça- lar, hem Fransız hava dafî toplarının ateşine maruz kalıyor, hem de yolda, İn- giliz ve Fransız tayyarelerle karşılaş- harbe tutuşmak mecburiyetinde kalıyor- lar ki kendilerine verilen vazifeden bam- başka bir işle uğraşmak mevkiine düşmüş oluyorlar. Halbuki Almanyadan kalkan bir tayyarenin Felemenk üzerinden İn- giltereye gidebilmesi için bir defa bu mahzur yoktur. Sonra, bu yol en kısa bir mesafedir. Bu zaruret, ortaya şu noktaı nazarın alınmasını mucib olmuştur:

Toprakları deniz sularile yıkanan bir memleket nasıl denizlerin bütün genişli- ğince bir milli hudud sahibi olduğunu iddia edemezse, yüksekliği lâmütenahi o- lan havalar için bu, böyle olmak lâzım gelir. Bu itibar ile her memleketin to- prakları üstünde üç veya dört mil mesafe yükseklikten sonraki kısım, tıpkı deniz- lerde olduğu gibi beynelmil olma- lâzımdır ve tıpkı denizlerde olduğu gibi, bu yükseklikteki havalardan, her memleke- tin tayyareleri, hususî müsaade almay- lüzum kalmadan uçup geçebilmelidir. Bu, bir nokta nazardır ki ortaya çok mühim bir mesele atmaktadır ve milletlerin müs- takbel meşgalelerinden birini de bu teş- kil edecektir. Fakat kara suları meselesi,

(Devamı 8 inci sayfa)

Şehir Haberleri

Şişli telefon santrali dün merasimle açıldı

Santral binasına yetmiş bin, tesisata da yüz dört bin lira sarfedildi

Şişli telefon santrali açılırken

Şişli otomatik telefon santrali dün saat 15 te merasimle açılmıştır.

Merasimde İstanbul Vali ve Belediye Reisi Dr. Lütfi Kırdar, Belediye ve Vilâyet erkânı, Posta Telefon ve Telgraf Umum Müdürlüğü erkânı, iktisadî ve deniz daireleri âmirleri ve matbuat müessesileri hazır bulunmuşlardır.

Santrali saat tam 15 te Telefon Umum Müdürü Kadri kordelâyi kesmek suretilerle açmış ve şu söylevi vermiştir:

— İstanbul telefonunun yabancı elerde bulunduğu yakın maziye hepimiz hatırlarız. Bir âme hizmetî müessesesi olan sabık şirket, her şeyden evvel telefonu istismar vasıtası olarak kullanmayı gaye edinmiş, halkın ihtiyacına cevap verecek hiçbir teşebbüse tevessül etmemişti.

Şehrin iktisadî inkişafı'na müvazi yürümesi icab eden ve halkın kulağı demek olan telefonu yabancılar elinden kurtarmanın bir zaruret olduğuna hisseden sayın Vekilimiz Ali Çetinkayaya yüksek irade ve direktifleriyle İstanbul telefonu 1935 senesinde idaremi müesseseleri arasına katılmış bulunmaktadır.

İdaremi müesseseler bu telefon cihaz ve tesisatına vaz'iyet edilmesini müteakib memleketin iktisadî kalkınmasına hâsıl olan aboneler talebelerini karşılayamayan santraller ve şebekenin ıslah ve tevsiine zaruret başgöstermiştir.

İstanbul gibi büyük ve dağınık bir şehir halkının bu mühim medenî vasıttan

istifadesini temin gaye ve maksadile her sene şebekeye tevsi ve ıslah edilmiş, Kadıköy santraline «400» abone daha bağlanacak şekilde ilâveler yapılmış olup, bugün de «2000» abonelik Şişli telefon santrali, İstanbul ve Beyoğlu santralleri ile birlikte şehrin telefon ihtiyacını karşılamak üzere servise vaz edilmiştir.

Beyoğlu santralinde tesis ettirilmiş bulunan sesli saat te muhterem abonelarımızın her zaman doğru saat ayarını almalarını temin edecektir.

Memleketin her türlü teknik sahada ve bilhassa münakale ve muhabere mevzu-larile ilgili hususatta programlı bir surette ilerlemesini temin buyuran muhterem Millî Şefimiz İsmet İnönü'ne ve Başvekilimiz Dr. Refik Saydama ve bu işlere azim ve irade rehberliği yapan sayın Vekilimiz Ali Çetinkayaya minnet ve şükranlarımızı arz ederim.

Umum Müdürün nutkunu müteakib, idarenin müdür ve mühendisleri davetleri geçirmişler, telefon santralinin tesisatı etrafında izahat vermişlerdir.

Şişli telefon santrali o suretle yapılmıştır ki ileride arzu edildiği takdirde 2.000 aboneye daha cevap verebilecek tesisat ilâve etmek mümkün olacaktır.

Şişli santrali binası 70 bin, enstelasyonu da 104 bin liraya olmak üzere, 174 bin liraya malolmuştur.

Santral gezildikten sonra davetliler harzılanan büfede ağırlandı.

Köprü dubalarının parmaklıkları

Evvelki gece saat 23 e doğru Köprü'nün Galata tarafından gelerek Haydarpaşa-Kadıköy vapur iskelesine tevceh etmek üzere Köprü dubaları üzerinde yürümekte olan bir adam, ya yolu iyi göremediğinden veya diğer bir sebebe duba üzerinden Kadıköy iskelesine Galata rıhtımı arasında denize düşmüştür.

Bu düşüş etraftan görülmüş ve malûmattar edilen zabıta da araştırma ya konulmuş ise de ne düşenin kurtarılması, ne de cesedinin bulunması mümkün olamamış ve bittabi hüviyeti de tesbit edilememiştir.

Köprü dubalarının bu kısmı evvelce parmaklıklılı idi ve Kadıköy - Haydarpaşa iskelesinin değiştirilmesinden sonra bu parmaklıkların tekrar yerine konulması tekarür etmiştir.

Bu arada dubalar değiştirildi; fakat parmaklıkların konulması geri kaldı. Bu noktada ve Köprü'nün diğer duba kenarlarında vukua gelen bu nevi kazalar gösteriydi: ki dalgın veya sarhoş kimseleri veya çocukları denize yuvarlanmaktan menedecek bir hâl konmak herhalde lâzımdır.

Alâkadar makamların bu münasebette bir kere daha nazarı dikkatini celbederiz.

Üç azele tuz çuvallarının altında kaldı

Dün Sirkeci rıhtımında İhissarlar İdareesine aid tuz deposunun önünde üç amelenin ağır surette yaralanması neticelenen feci bir kaza olmuştur.

Dün sabahın itibaren müteahhid Haydara aid ameleler, rıhtıma bağlı İkbâl vapurundan İhissar deposunun önüne büyük yığınlar halinde tuz çuvallarını istif etmeğe başlamışlardır. Amelelerin bu suretle işlerle meşgul oldukları bir sırada yüzlerce çuvaldan mürekkep istif birdenbire yıkılmış ve kaçmak imkânını bulamayan üç amelenin üzerine düşmüştür.

Kazayı görenler kurtarma ameliyesine başlamakla beraber diğer taraftan da keyfiyetten itfaiyeyi haberdar etmişlerdir.

Yetişen itfaiyenin yardımı ile çuvalar kaldırılmış, Bilâl, Rüstem ve Muharrem adındaki ameleler vücudlarının muhtelif yerlerinden ağır yaralı oldukları halde çuvalların altından çıkarılmıştır.

Kazazedeler celbolunan cankurtaranlar hastaneye kaldırılmışlardır. Hâdis e tra-fında zabıta tahkikata devam etmektedir.

Askerlik işleri:

333 lü gayri islâm piyadeler çağırılıyor

Beyoğlu Yerli Askerlik Şubesinden: 333 doğumlu gayriislâm piyadelerinden bir kısmı askere sevk edileceğinden, bu doğumlu eratin nüfus hüviyet cüzdanlarıyla birlikte 28 İkinciteşrin 939 Salı günü şubeye müracaatları ilân olunur.

Mahkemelerde

8 ev ve apartıman soyan bir hırsız yakalandı

Muhakeme neticesinde hırsızın suçları sabit ve 7 sene hapse mahkûm edildi

Baltacı İbrahim isminde eski ve maruf bir sabıkalı Şişli, Mecidiyeköy ve civarında 8 ev ve apartıman soyduktan sonra, yakalanmıştır. Adliyyeye verilerek, Asliye 1 inci ceza mahkemesinde muhakemesine bakılan bu yaman hırsız hakkındaki dava, dün neticelenmiştir.

Maznun merdiven dayamak ve pencereleere tırmanmak suretile apartımanların üst katlarına kadar girmiş, halı, ev eşyası, palto, gramfon, altın saat vesaire gibi birçok kıymetli eşya çalmıştır. Baltacı İbrahim'in garib bir âdeti de, hırsızlık yaptığı evlerin mutfaklarına girerek, mükemmelen bir de karnını doyurmasıdır.

Mahkemede ki tevîl ve inkârlarına rağmen, İbrahim'in suçları delillerle tesbit edilmiştir. Maznun, sorgusunda:

— Ben çok eskiden sabıkalıydım. Fakat, sonra tövbekar oldum, demiştir.

Mahkeme duruşması sonunda İbrahim bütün suçlarından dolayı içtimaen, 7 sene müddetle hapsine karar vermiştir.

Bir kadının evine zorla giren bir adam tevkif edildi

Mehmed Bingöl isminde biri. Sirkeci'de Maryam adında bir kadının evine zorla girmek, kachma tevcatiz etmek istemiştir. Maryamın çığlıkları üzerine, etraftan ye-

tişenler mütecevizi yakalamışlardır. Suçlu dün adliyyeye teslim ve Sultanahmet 1 inci sulh ceza mahkemesine sevk edilmiştir.

Yapılan sorgusunda Mehmed demiştir ki:

— Bu kadınla uzun zamandanberi sevişiyorduk. Haftada birkaç defa beni evine kabul ederdi. Fakat, bu sefer böyle bir oyun oynadı bana.

Hâkim, isticvabı müteakib Mehmed'in tevkifine karar vermiştir.

Üç bekçiye işten el çektirildi

Evvelki gün zabıta tarafından yapılan anı bir baskın sonunda, Galatada bir esrar tekkesinin meydanı çıkarıldığını ve yakalanan esrarkeşler arasında dört te kadının bulunduğunu yazmıştı.

Haklarında tanzim olunan evrakla dün. Asliye 5 inci ceza mahkemesine teslim olunan suçlular sorgularını müteakib tevkif edilmişlerdir.

Diğer taraftan Emniyet Müdürlüğü bir müddettenberi buranın bir esrar tekkesi olarak işletildiği halde, muntaka ile yakından alâkadar olmaları icab eden mahalle bekçilerinin bu hususta ihmalkâr hareket ettiklerini de tesbit etmiş bulunmaktadırlar. Vaziyet emniyet bakımından mahzurlu görüldüğünden, üç bekçiye işten el çektirilecektir.

Kültür işleri:

Üniversite Talebe Birliği tekrar faaliyete geçecek

Üniversite Talebe Birliğinin önümüzdeki aydan itibaren tekrar faaliyete geçmesi için hazırlıklar başlanmıştır.

Yeni Talebe Birliği idare heyeti Rektör lüğün seçeceği talebelere mürekkep olacak, Birlik herşeyden evvel Üniversitede okuyan yardımı muhtaç talebelere yardım imkânlarını artıracaktır. Birlik menfaatine mi samereler ve balolar tertib edilecektir.

Doçentlerin dil imtihanları neticeleri yarın bildirilecek

Üniversitenin muhtelif fakültelerine alınacak doçentlerin geçen hafta içinde yapılan İhsan İmtihanları neticeleri yarın alâkadarlara bildirilecektir. Doçentlerin kürsülerine ald imtihanların hangi günlerde yapılacağı yarın Rektörlük tarafından ilân edilecektir.

Rektör ve dekanlar Ankara'ya çağırılıyor

Dün bazı gazeteler Maarif Vekâleti tarafından Üniversite tedrisat talimatnamesi hakkında görüşülmek üzere Üniversite Rektörleri ile Fakülte Dekanlarının Ankara'ya davet olunduğunu yazmıştı. Öğrendiğimize göre bu haber yanlıştır. Rektör ve dekanlar Ankara'ya davet olunmamışlardır.

Müteferrik:

Haseki hastanesinin 400 üncü yıldönümü merasimi yapılacak

Sihhat ve İctimal Muavenet Vekâleti Haseki hastanesinin kuruluşunun 400 üncü yıldönümü münasebetile yapılacak merasim için bir program hazırlanmıştır. Bu programa göre Hasekinin 400 üncü yıldönümü münasebetile hastanede bir toplantı yapılacaktır. Merasimde Vali ve Belediye Reisi Lütfi Kırdar, Üniversite Tıp Fakültesi ve şubeli müesseseler erkânı hazır bulunacaklardır.

Nevyork sergisi komiseri dün Paris'e gitti

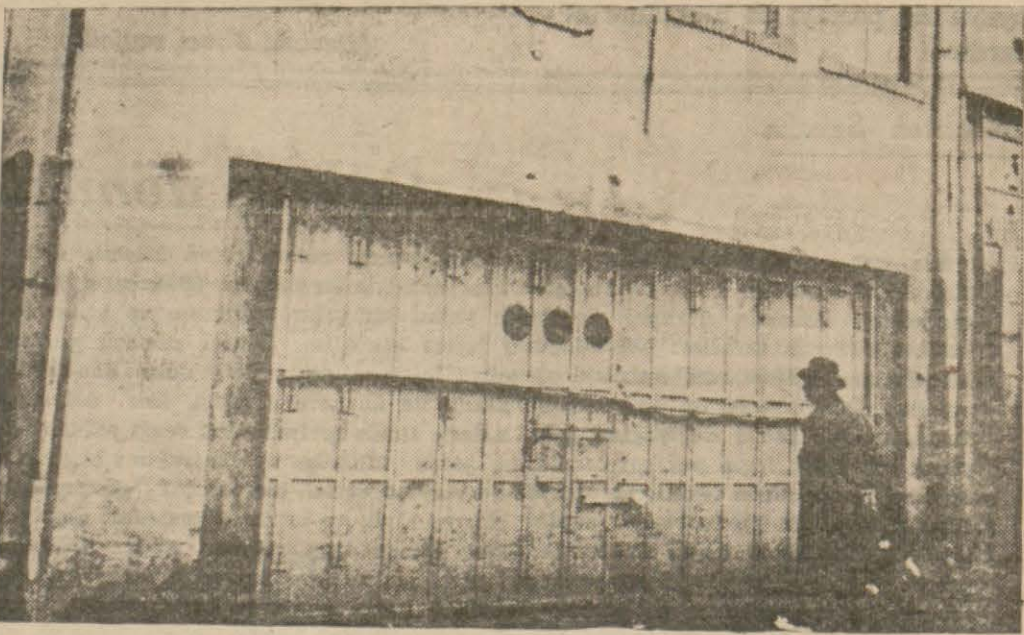
Nevyork sergisi komiseri Vahlen, Ankara'dan dönmüş, dün sabah Vallyi ziyaret etmiştir. M. Vahlen Avrupa ekspresile Paris'e hareket etmiştir.

İspanya ile ticaretimize takas usulüne devam edilecek

İspanyada dahilli harbin devamı müddetince bu memleketle olan ticaretimiz durmuş ve mevcut ticaret anlaşmasının müddeti de hitam bulmuştu.

Halen İspanya ile aramızda bir ticari anlaşma mevcut olmadığından bu memleketle ticari münasebetimizin başlamasına imkân görülmemiştir. Haber aldığımız göre İspanya ile yeni bir anlaşma aktedilinceye kadar bu memleketle yapılacak ihracat ve İspanyadan gönderilecek emtianın takas usulüne tâbi tutulması kararlaştırılmıştır.

İhtikâr yapan bir mağaza kapatıldı

Bir müddettenberi faaliyetlerine esaslı bir tarzda devam etmekte bulunan menfi ihtikâr komisyonu, son günlerde zabıtanın da iştirakile mücadelesini arttırmış bulunmaktadır.

Herhangi bir sebeble olursa olsun tesbit olunan normal satış fiyatları haricinde menfi hareketleri görülen müesseseler, mağaza ve dükkân sahipleri şiddetle cezalandırılmaktadır.

Bu cümleden olmak üzere dün fayans vesair inşaat malzemeleri satışında ihtikâr yaptığı tesbit olunan ticarî bir teşekkül, komisyon kararile zabıta tarafından kapatılmıştır.

Kapatılan bu müessese, Galatada Pergembazarında Aslan hanında 7 sayıda

fayans ve inşaat malzemeleri toptancılığı yapan Nikoli Zalontye aiddir.

Türkiyenin ses dehası MÜNİR NUREDDİN'in İLK FİLMİ

ALLAHIN CENNETİ

Şen ve lahutî şarkılarını gaşyediçi bir zevkle

ALEMDAR ve MİLLÎ SİNEMALARININ

En son sistem makinelerinde dinleyiniz!

SON 3 GÜN

Bugün 11 den itibaren devamlı matineleer.

Bugün MELEK Sinemasında GÖRENLERİN ve BÜTÜN İSTANBUL HALKININ GÜZELLİĞİNDEN BAHSETTİĞİ ŞAHESER.

SONSUZ AŞK

Fransızca sözlü, Baş rolde LUİSE RAINER

AŞK - GÜZELLİK - SANAT - ve KADINLIK FİLMİ. Filme ilâve olarak FOKS dünya havadisleri ve renkli VESÜV YANARDAĞI NAPOLİ FİLMİ

Bugün saat 11 ve 1 de tenzilâtli matine

ASKERLİK

Almanların Polonyada muvaffak olmalarının başlıca sebepleri

YAZAN

Emekli general H. Emir Erkilet
"Son Posta"nın askerî muharriri

Revue des question de Defense Nationale adlı Fransız askerî mecmuasının havacılık muharriri bu mesele hakkında şöyle diyor: «Sayıca daha üstün ve çok daha kudretli silâhlarla tehciz edilmiş bir hasma karşı Polonya galib gelmeği ümid edemezdi; fakat onun daha fazla mukavemet etmesi düşünülebilirdi. O halde Alman ordusuna bu kadar seri muvaffakiyetler elde etmeği temin eden halleri, usulleri ve vasıtaları tetkik etmek faydalıdır.»

Bu muharrire göre Alman ordusu, muhasemeye başlamadan, seferberliğini ikmal ettiği halde Leh ordusu bunu yapmaya vakit bulamamıştı, çünkü Almanya taarruza çoktanberi hazırlanmışken Polonya, mütaarruza bir iddia hakkı vermemek için, umumî seferberlik ilân etmemişti. Halbuki Almanyanın da umumî seferberlik ilân etmediği ve Lehistanın Alman tekliflerini reddederek vaziyet almasından itibaren, hem de yaygaralı bir şekilde, haftalarca seferberlik yapılmış malûmdur. Hiç bir memleket «mütecevaze iddia hakkı vermemek» gibi pratikte manası olmayan bir sebeple hayati hazırlığını ihmal ederek millî mevcudiyetini tehlikeye atamaz.

Muharrire göre Lehistan umumî seferberliğinin birinci günü sabahı seferberlik ve tahahşüdünü ikmal etmiş sayıca faik ve hazır bir hasmın taarruzuna uğramıştır ki bu ifade vakia uymaz. Çünkü hakikatte Leh ordusu hem seferber olmuş ve hem de Almanya taarruz fikir ve maksadile bütün ordusunu Koridorla Yozef bölgesine ve Si-lezya hududlarına yığmıştı. Bahusus seferber olmuş kuvvetleri hududun bu kadar yakınlarına yığmak bir cinnet olurdu.

Maamafih muharrir biraz aşağıda: «Polonya taarruza uğradığı zaman kuvvetlerini 2000 km-den fazla hududlara yaymış bulunuyordu» demekle Leh ordusunun tahahşüdünü itiraf etmiştir. Halbuki seferber olmuş bir ordunun tahahşüdü bahis mevzuu olamaz. Eğer Leh başkumandanlığı, Fransız muharririnin yazdığı gibi, orduyu seferber etmeden hududlara yığmış ise bir harbin başlanğıcında yapılabilecek en büyük kusuru işlemiş demektir.

Fransız muharriri şöyle devam ediyor: «Daha dar ve müdafaaya Posnanie ovalarından daha elverişli mevzilere çekilmek şüphesiz daha makul olurdu. Fakat kabul olunabilir ki kumandanlar bunu yapmak niyetinde iken Alman uçaklarla motörlü birliklerinin yıldırımına bir hızla yaptıkları taarruzlarla menedilmişlerdir.» Bu malûmat ve mütaledadaki tezad apaçık göze çarpmaktadır. Muharrir Leh ordusuna geri çekilmeği tavsiye ediyor, fakat niçin bu kadar ileride ve müdafaaya elverişli olmuş yerlerde tahahşüd ettiğini araştırmıyor. Halbuki meselelerin en enteresan noktası şudur ki, kendini Alman ordusuna nazaran faik ve yüksek gören Leh ordusu müdafaayı değil Almanya taarruzu düşünüyordu. Onun takriben 30 piyade tümeni ile 6 süvari tümen veya tuğunu batı Alman hududuna yığması ve bu büyük kuvvetin yarı kadarını Posnanie torbasının içine sokması başka türlü izah olunamaz. Lehli kendidini dev aynasında görüyor ve aynı zamanda Nazi ordusuna büyük bir kıymet veriyorlardı. İşte onların felâketlerinin başlıca sebebi hasmı hiçe saymaları ve hallerine bakılmıyarak taarruz maksadile hududun

Alman askerleri bir Polonya kasabası sokaklarından geçerken.

hemen gerisinde ve geniş bir cephe tahahşüd etmeleri olmuştur.

Bundan başka Leh başkumandanlığının en büyük bir hatası doğu Prusyada bulunan ve evelden iyice takviye edilmiş olan Küchler ordusunu ihmal etmesi olmuştur. Leh ordusunun ilk elde yapacağı bir taarruz vardı: Fakat bu, Koridor ve Posenane bölgelerinden Berlin genel istikametinde değil, Swalki, Lomza, Mlawa, Steasburg ve Graudenz bölgelerinden ve Koridordan doğu Prusyaya doğru olmalıydı. Bu esnada garbe yani asıl Alman kuvvetlerine karşı Koridorla Pazenanda ve Si-lezyada müdafaada kalınarak buralardaki Leh kuvvetlerinin vazifesi sadece Alman ileri harekâtını mümkün mertebe geciktirerek vakit kazanmış olacaktı.

Leh başkumandanlığı bu suretle doğu Prusyadaki Küchler ordusunu her taraftan büyük kuvvetlerle sararak imha etmek gibi bidayette büyük ve ehemmiyetli bir askerî muvaffakiyet kazanmış olurdu. Bunun faydaları Lehistanın maneviyatını yükseltmek olduğu gibi bütün Leh ordusunu ve Lehistan şimalden ihata eden boğucu ve öldürücü durumu kaldıracaktı. Leh ordusu doğu Prusyadaki Alman ordusunun vücudünü kaldırdıktan sonra umumiyetle Vistül gerisinde gruplanarak asıl Alman ordularını karşılamaya hazırlanabilirdi.

Halbuki Leh başkumandanlığı ordunun büyük kısmını doğu Prusyaya seri ve kat'î bir taarruza imkân verecek surette değil Berlin istikametinde yürütmek üzere büyük bir cephe tahahşüd etmişti. Onun için de evvelâ cephesi yarılarak darmadağın oldu ve sonra da şarkı Prusyada toplanmış olan ve ehemmiyetli zırlı ve motörlü kuvvetlere malik olan Küchler ordusu tarafından şimalden gerileri alınarak mahvedildi.

Filvaki hiç taç edilmiyen Küchler ordusu batı Prusyadan gelen Kluge ordusu ile birlikte ve orgeneral Fon Bock kumandasında evvelâ Grandenz kalesini, şiddetli bir muharebe neticesinde zaptettiler. Ondandı doğu Prusya Alman piyadeleri göğsüne muharebeler neticesinde Mawa yakınındaki müstahkem mevzilerle Chorzele cennubdaki hudud mevzilerini zaptettiler. Tahkim ve müdafa edilmiş olan Narew geçitleri de Pultusk, Rozan, Nowograd, Lomscha ve Wizna da şiddetli muharebeler neticesinde geçildiler. Küchler ordusu, buralardan hızla ileri atılarak Buğ nehrini de geçti ve (Varşova - Białystok) demiryoluna doğru süratle

ilerledi. Bundan sonra Varşovanın şimal ve doğu cephelerinde harb eden düşmana karşı döndü. Leh ordusu artık şimalden ihata edilmiş ve gerisi alınmış idi. Cenubdan ilerliyen Blasko-Witz, v. Reichenau ve List orduları da, orgeneral V. Rundstedt kumandasında, muhtelif Leh ordularını Kotno ve Radomda sarıp imha etmekle beraber Varşova etrafında toplanabilen Leh kuvvetlerini Vistül üzerinden cenubdan ve doğudan ihata ettiler. Bu suretle Eylülün sonunda Leh ordusu tamamen mahv ve yok edilmişti.

Almanlar takriben 700,000 esir, 40 bin at, 1,600 top, 8,000 makineli tüfek, 210,000 tüfek, 500 bomba topu; 120 zırh topu aldılar ve birçok malzeme ile beraber 73,000 ton bakır; 24,000 ton kurşun; 7,000 ton princi; 8,000 ton pamuk ele geçirdiler. Bundan başka 15,000 demiryolu arabası (vagon) ile 400 demiryolu tanğı ve birçok lokomotif zaptettiler. Bütün bunlara karşı kara, hava ve denizde yalnız 10,527 ölü 30,222 yaralı ve 3409 kayıp verdiler.

Almanların nisbeten az telefata vermelerini silâh ve vasıtalarının faikiyetinden ziyade Alman sevk ve idaresinin temin edebildiği baskın ve sür'atle ramalıdır. Keza kuvvat gösterdi ki yeni Alman ordusunun talim ve terbiyesi pek yüksektir ve Alman telefata mümkün mertebe azaltan mühim bir sebep de şüphe yok ki budur.

H. E. Erkilet

Torik ve palamut akını başladı

Son günlerde Karadenizden Boğazlara torik ve palamut akını başlamış ve mühim miktarda balık tutulmaktadır.

Limanımızda beklemekte olan İtalyan ve Yunan gemileri mühim miktarda balık almışlardır.

Bir balık ihracat firması tarafından 200 bin çift balık ihraç edilmiştir.

Tutulmuş balıkların yalnız dahillî istihlâke münhasır kalmayıp, gerek taze ve gerekse tuzlu ve konserve halinde harte ihracına da imkân hâsıl olması memleketimizde balıkçılığın gündem güne inkişafında âmil olmaktadır.

Birkaç senedenberi balık ta ihraç maddelerimizin belli başlılarından biri haline almış ve senede bir milyon iki yüz bin liralık bir ihraçta bulunmaktadır.

Bir senede Bulgaristana 516 bin, İtalyaya 320 bin, Yunanistana 205 bin ve Romanya'ya da 68 bin liralık balık sevk edilmiştir.

Hâdiseler Karşısında

HAVA TEHLİKESİ

İstaabullular, harb zamanında olduğu gibi sulh zamanında da hava tehlikesine maruzdurlar. Bu sebeble her zaman müteyakkız hareket etmek ve pasif korunmaya ehemmiyet vermek mecburiyetindedirler, hava tehlikesinin neveleri, zararları ve tahaffuz çareleri hakkında aşağıda vereceğimiz izahatı dikkatle okumalıdır.

1 — Hava tehlikeleri arasında nisbeten az zararlı olanı pencereden silkilen halılardan dökülen tozlarla, gene pencereden silkilen yemek masası örtülerinden dökülen ekme kruntlarıdır. İnsan üzerini süpürmekle bunları giderebilir.

2 — Pencereden sokağa dökülen suların tahaffuz çok güçtür. İnsan ıslanır, böyle bir tehlikeye maruz kalmış kimse, tehlikenin geldiği evin kapısını çalıp suyun nevi hakkında izahat almış, eğer doğrudan doğruya su ise, biraz güneşte doluşup kurumasını beklemelidir. Eğer su, bulaşık suyu nevindense elbiselerin yıkılması elzemdir.

3 — Pencereden tükürenlerin tükürükleri de havadan gelen tehlikeler arasında

en fazla zararlı olanlarından biridir. Evvelden tükürenin sesi duyulacağı için kaçmak, mümkünse de, kaçamayanlar tükürüğün isabet ettiği yeri sabunla yıkadıktan sonra, ayrıca da ispirtoyla silmelidirler.

4 — Pencere önünde oturup sigara içenlerin ekserisi, sigaralarının izmaritlerini yanar bir halde pencereden sokağa atarlar. Bazan yere düşen ve orada kendine sönen bu sigara izmaritleri bazan da geçenlerin şapkalarının kenarına düşer. Tahaffuz gayet güçtür. Çünkü izmarit sıklet itibarıyla hafif olduğundan şapka kenarına düştüğü hissedilmez. Bu nevi tehlikede vatandaşların birbirlerini ikaz etmeleri, pasif korunma işinde kendilerine terettüb eden vazifelerdendir.

5 — Hava tehlikelerinin en amansızı pencereden başa saksı düşmesidir ki, tehlikeye maruz kalanlar arasında ağır yaralanacaklar olacağı gibi, ölecekler de olur. Böyle bir tehlikeye karşı, aktif korunmanın, dafî kuvvetlerle pencere içlerine saksı konulmasının önünü almasından başka tahaffuz çaresi yoktur.

İsmet Hulusi

Bunları biliyor mu idiniz ?

Kulakları duymıyan dansöz

Amerikanın en iyi danseden kadını Mis Wod'dur. Her iki kulağı da tamamen sağ olan bu genç kadın müziğe çok iyi uyarak danseder. Kulağı müziği duymamasına rağmen diğer dansedenlerin ayaklarının parkede yaptıkları ihtizaz onu müziğe uydurur.

Ses sen beş senelik çekic

Amerikalı A. Ferner, bir piyano akorducusu. Bütün hayatında piyano tamir etmiştir. Piyano tamirinde kullandığı çekici her zaman muhafaza etmiş, başka çekici kullanmamıştır. O öldükten sonra oğlu da piyano akorducusu olmuş ve babasının kullandığı çekici kullanmıştır. Bu çekici şimdi tam seksen beş senedenberi kullanılmaktadır.

Kutub kamyonları

Kutub seyyahlarının eşyalarını buz üzerinde taşıdıkları bir nevi kamyonların tekerlekleri vida şeklindedir. Kamyonun içinde bulunan motör harekete geldiği zaman bu vidayı çevirir ve kamyon buz üzerinde yavaş yavaş ilerler.

Bir tek istridyede 152 inci

Tekzaslı inci avcısı Rişardson bir tek istridye içinde 152 inci bulmuştur ki, bu zamana kadar kaydedilmiş rakamlara göre tek istridyede 152 inciye ilk defa tesadüf edilmiştir.

Hayvanlar solatır!

İnsanlar arasında sol elini kullananlar pek nadirdir. Tabii halde daima sağ el kullanılır. Fakat hayvanlarda bunun aksinedir. Papağanlar bir şeyi sol pençelerle yakalarlar. Aslan sol pençesiyle hücum eder. Ve diğer hayvanlar da bunlar gibidir.

GÖNÜLİSLERİ

"Ben bu yaşta Evlenebilir miyim?"

«Ben bu yaşta evlenebilir miyim?» Mektubuna hattâ müstear olarak dahi bir imza atmayı unutmamış olan bir erkek okuyucum diyor ki:

«Ben 56 yaşındayım, vücade pek dinç sayılmam, yaşımı belki fazlasıyla gösteririm. Hayatım bu dakikaya kadar hep bekâr olarak geçti. Fakat şimdi bu bekâr olarak geçmiş olan hayatın boşuna geçmiş olduğunu anlıyorum. Bir ev hayatını özlüyorum. Evet, yalnız, evlenebilir miyim, gelirim müsaid, buna rağmen evlentirsem güllüncüm düşmez miyim? Hem bana müsâhib bir kadını nasıl bulabilirim?»

«Bekârlık sultanlıktır, hükümünü kim vermiş bilmiyorum, fakat hayatta bedbaht olmuş çiftlerin de bu hükme iştirak etmelerine rağmen tetkiklerinde yanlış bir neticeye vardığı muhakkaktır.»

Okuyucumun hayatını büyük kısmı itibarıyla mahvetmiş olduğundan şüphe etmiyorum, geriye kalan kısımdan niçin istifade etmez? Kendisine müsâbet cevap vermekte tereddüt etmiyorum:

«Ziyanın neresinden dönülürse kârdır» hükmünü de hüviyeti meçhul bir halk feylesofu vermiştir. Okuyucum

bu kârı olsun temin etmelidir.

«Güllüncüm olmaz mıym?» diye soruyor, bu, bir telâkki meselesidir. Bana göre, benim gibi düşünülere göre olmaz, başkalarına göre olabilir, bu sonuncu kısmın fikrini de ihmal etmesi, duymaması, duyarsa duymamazlıktan gelmesi pek âlâ mümkündür.

Bu okuyucum için evlendikten başka, eğer bırakacağı servetle istikbalini temin etmesi mümkünse bir çocuk babası olmasını dahi meşru bir arzu olarak görüyorum.

Bana son olarak soruyor: «Bana müsâhib bir zevceyi nasıl bulabilirim?» diyor.

Gözlerimin önünde ailesinin fazla müşkülpeşlendiği yüzünden talib belgenmeye beğenmeye nihayet evde kalmış 40 yaşlarında bir kız, bu yaşta bir adam için ideal bir zevce tipi var, fakat bu ideal zevce nerededir, nasıl bulunabilir, bilmiyorum. Okuyucum e-ğosta müracaat ede ede elbette istediğini bulacaktır.

Gevaşdan mektub gönderen okuyucuma:

«Size herhangi bir tavsiyede bulunamayacağım. Taktib edeceğiniz yolu size evvelâ kendî hayaliniz, sonra da hayalden doğan plânın tatbiki mümkün olup olmadığını gene kendî muhakemeniz gösterecektir. Size acırım.»

TEYZE

İngilterenin uzakşarkta en mühim ileri karakolu

SINGAPUR

Geniş bir cephe gerisine malik olan Singapurun başlıca hususiyetleri

Singapur adası, Büyük Britanya İmparatorluğunun Uzakşarkta en mühim bir ileri karakoludur.

Singapur adası, Hindî - Çini'nin en cenubunda uzayıp giden Malakka yarımadasının cenubunda olup, mesahası 570 kilometre murabbidir.

Singapurun şimalinde ve şimali şarkisinde, onu Malakka yarımadasından ayırmakta olan küçük bir körfez bulunmaktadır. Cenubunda ise, gene Malakka körfezine çevrilidir. Bu coğrafi vaziyet, Singapur adasının bilhassa denizden gelecek hücumlara karşı müdafaasını fevkalâde kolaylaştırmaktadır.

Singapur adası, Singapurdan maada Penang, Labuan ve daha diğer iki adayı ihtiva eden ve «Streits Settlements» tabir edilen manzumeye dahil bir İngiliz müstemlesidir. Bu manzumenin içine, Malakka yarımadasının garbindaki Malakka adını taşıyan meskûn nokta da dahildir.

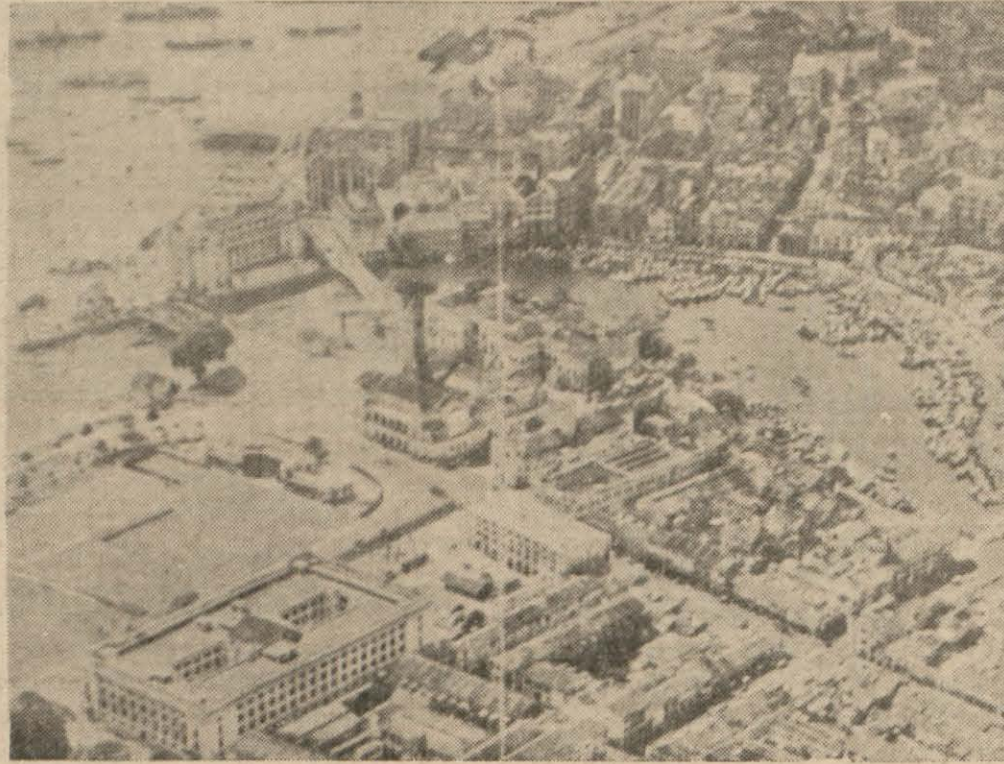
«Streits Settlements» tabir edilen bu müstemleke manzumesinin idari merkezi Singapur şehridir.

Singapur adasının nüfusu 530 bindir. Bu nüfusun 400 binden fazlası Çinli, 70 bin kadari Malay, 50 bin kadari da Hindlidir. Singapurdaki Avrupalıların nüfusu ancak 9 bin kadardır. Tabii bu rakamın içine, o havalinin âsası ile âlakadar olan ve Singapur müstemleke mevkiini muhafaza eden ordu dahil değildir.

Singapur adasındaki nüfusun büyük bir kısmı Singapur şehrinde toplanmıştır. (450 binden fazla).

İngilizler Singapur adasının bir kısmını, Ost - Hindiya kumpanyasına mensub Tomas Stenford isimindeki ajanları vasıtasıyla, 1819 yılında, Cohora sultanından satın almışlardır. O tarihlere Adanın nüfusu ancak 150 bin kadardı. İngilizler 1834 tarihinde bütün adayı hâkimiyetleri altına aldılar. 1837 tarihinde ise adada İngiliz müstemleke idaresi tesis edildi.

Çok geçmeden Singapur, Siyam, Ma-

Singapurun kuş bakışı görünüşü

lakka yarımadası ve o havalideki bütün ticareti kendi eline topladı. Bundan maada Singapur, İngilizlerin o havalideki bundan sonra yapacakları işgaller için bir istinad noktası vazifesini görmeğe başladı.

XX nci yüz yılda Singapur, deniz-ticareti bakımından dünyanın sekizinci limanı oldu. 1914 - 1918 Dünya Harbinden sonra ise bir derece daha ileri giderek dünyanın yedinci limanı halini aldı.

Singapur adası, Büyük Britanyanın en mühim stratejik noktalarından biridir. İngiltere hükümeti 1906 yılında Tancont Pagar adlı hususî bir kumpanyadan, Singapur şehrindeki liman tesisatını ve dokları 3.400.000 İngiliz lirasına satın aldı. O tarihten itibaren İngiltere hükümeti Singapur limanını hiç durmadan tahkim etmektedir. Singapur limanının bu tahkim işi, bilhassa 1914-1918 Dünya Harbinden sonra daha fazla ehemmiyet kes-

ti. Çünkü 1914 - 1918 Dünya Harbinden sonra Uzakşarkta müvazene bozulmuş, sahneye Amerika ve Japonya gibi iki büyük kuvvet dahil olmuştu. Hele bilhassa bu iki büyük deniz devletinin Çindeki yayılma siyasetleri inkişaf ettiği nisbette Singapur limanının İngilizlerin nazarıdaki kıymet ve ehemmiyeti de artmıştı.

Hong - Kong'u tahkim etmemek hususunda 1922 senesinde Vaşingtonda imza edilen mukavele, Singapura şamil değildir. 1928 yılında Singapurdaki beş büyük kara doku, İngiltereden getirilen sabih doklarla tamamlandı. Singapur dokları, son sistem büyük harb gemilerini istiaf edebilecek bir büyüklükte, ve mükemmeliyette yapılmışlardır.

Seletarda, 285 metre uzunluğunda bir dokla, mükemmel limanlar, iskeleler, kara ve deniz tayyareleri için mey-

(Devamı 11 inci sayfada)

GÜNÜN ADAMLARI

İngilterenin esrarını taşıyan adam: Lord Hankey

Lord Hankey iştirak ettiği bütün konferanslardan en geç çıkan adamdır ve çıkarken de not, müsvedde, ve kurutma kâğıdlarını yakar

İngiliz kabinesinin ziyadesile şayanı dikkat bir siması vardır. Bn, nezaretsiz nazır olan Lord Hankeydir.

Lord Hankey bugün İngilterenin en mühim simalarından biridir.

Kısa boylu, ufak tefek, saçsız bir adamdır. Hiç görünüşü yoktur.

Ona «Meşhur sekreter» sıfatı verilmiştir. Bu sıfat da ona cidden uygundur. Çünkü bu Lord Hankey otuz sene-den fazla bir zamandanberi İngilterenin istisnasız, bütün sırlarına vakıf bulunmaktadır.

Bu sırlar öyle sırlardır ki İngilterenin ve diğer bazı devletlerin hayatları bunlara dayanmaktadır.

1912 senesinden evvel «Naval Intelligence Service»de vazife almıştı.

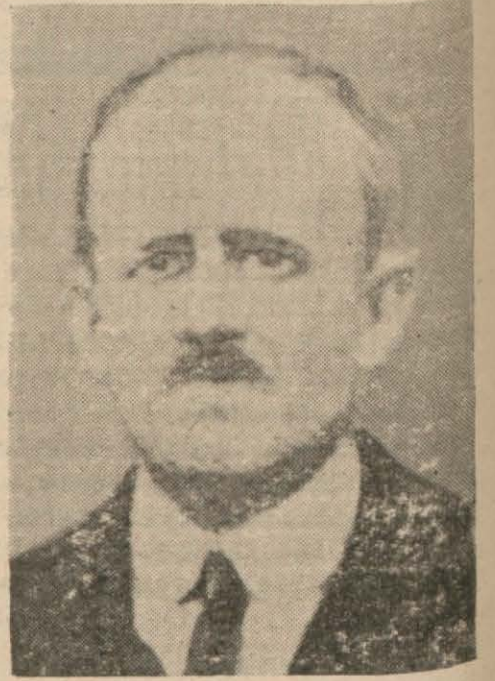
Aynı sene İngilizlerin en meşhur amirallerinden Lord Fisher onu yakından tanıır, zekâsına, ahlâkına meftun kalır. Onu «İmparatorluk müdafaâ komitesi» kâtibliğine tayin ettirir...

1916 senesinde Lord Hankey kabine başkâtibliğine tayin edildi. 1923 senesine kadar bu vazifeyi muhafaza etti. 1923 de bu vazifesine inzimamen hususî nazırlar meclisinin kâtibliğini de deruhte etmiştir. 1938 senesine kadar bu vazifeyi muhafaza ettikten sonra 1938 senesi içinde Süveyş kanalı müdürlüğüne tayin edildi.

Bu onun için bir nevi tekaüdlük gibi bir şey idi. Fakat şark memleketleri ahval ve âdetlerine vukufu dolayısıyla onun bu vazifede dahi memleketi lehine çok mühim hizmetler göreceği muhakkak addediliyordu.

Onsuz kabinede iş görülemezdi... Halen de görülemez... İcab eyledikçe onı müracaat edilir ve onun tecrübelelerinden kıymetli bir surette istifade edilir...

Lord Hankey, yukarıda saydığımız memuriyetlerden maada, 1921, 1923 1926, 1930 ve 1937 senelerinde toplanmış olan krallık konferanslarının kâtibî ümumiliğini; 1919 daki sulh konferansının İngiliz başkâtibliğini; 1921 deki Vaşington konferansının İngiliz başkâ-

Lord Hankey

tibliğini; 1922 deki Cenova konferansının İngiliz başkâtibliğini; 1924 deki mirat konferansında İngiliz başkâtibliğini yapmıştır.

1929 - 1930 senelerinde Laheyde toplanmış olan sulh konferansının umumi kâtibliğinde bulunmuştur.

1930 senesinde Londra bahri konferansında ve 1932 senesindeki Lausanne konferansında gene kâtibî umumi olmuştur.

Lord Hankey münasebatlar olduğu şahsiyetlerin en ince teferrüatları ile meşgul olmuş, onların her hareketlerini, iç yüzlerini hafızasına yerleştirmiştir...

Lord Hankey'in «İngilizlerin en zeki adamı» sıfatını almış olduğunu söyler isek İngilizlerin bizzat ona bahşetmiş oldukları kudreti lâıyıkile ifade etmiş oluruz.

Çok titiz bir adamdır.

İştirak eylediği bilcümle icimalarda konferanslarda, salondan en sonra çıkar. Not, müsvedde kâğıdlarını, hattâ kurutma kâğıdlarını bile yakar.

(Devamı 8 inci sayfada)

Garson geliyor:

— Ne emredersiniz efendim?
— Ne söyleyelim Lizbet?. İki romstek.
— Evet, evet...
— İki bira?
— Evet, evet...
— Siyah mı, beyaz mı?
— Evet, evet...

Garson, bize sezdirmek istemiyerek, gülüyor. Ben, Lizbetin buhran içinde olduğunu anlıyarak üzüliyorum.

— Bize lütfen iki romstek, iki siyah bira...
— Yavol...

Ve garson gider, gitmez sözüme devam ediyor:

— Ben bir Türküm frolayn ve her Türk gibi namuslu bir gencim. Size hürmette zerre kadar kusurum olmayacaktır.

— Bana «siz» diyorsun..

— Vaziyetiniz karşısında öyle icab ediyor frolayn! Ben mektebden yeni çıkmış bir muallimim. Henüz evlenmedim. Memleketimde yüksek sayılan bir ailenin tek çocuğuyum. Terbiyem, necabetim, milliyetim benim yüzümden bir genç kızın üzülmüne asla müsaade edemez. Emrederseniz derhal, münasib görmezseniz yemeği müteakib hemen sizi evinize götürmeğe amadeyim.

— Fakat Güneş!

— Hayır frolayn Zaydel! Sizi görmek görmez yıldırım çarpılmışı döndüm. Benim bütün benliğimi bir göz açıp kapana mukaddet içinde güzelliğinizin tesiri altına aldınız. Bu amansız ve zamansız gönül akışını anlayabilmek için Türk vatanını ıstıyan ve ışıklandırılan güneşin altında orada büyülemek lâzımdır. Şimdi ne söylesem size yalan gelecektir. Her şeyden evvel inanmanızı rica ederim ki

«Son Posta»nın tefrikası: 12

BEN ÖLDÜRMEDİM

Yazan: Zeynel Besim Sun

bir Türk genci olmak haysiyetile yalana asla tenezzül etmem.

— Güneş!

— Müsaadenizi istirham ederim. İçeriye girdikten sonra siz de, pek haklı olarak, anneniz gibi düşündünüz. Kendi kendinize: «Ben ne yaptım? Kim olduğunu bilmediğim bir yabancı gencin koluna takılarak buralara geldim. Bu hareket ciddi bir kıza yakışmıyor» dediniz ve müteessir oldunuz. Fakat frolayn bir noktada yanıldınız: Sizin seçeceğiniz hiç bir arkadaş benim kadar terbiyeli, benim kadar hürmetkâr, benim kadar itaatli olmayacaktır. Sizi sevmesine gelince: Yer yüzünde Alman, Fransız, İtalyan, İngiliz, Yunanlı, Amerikalı, hangi milletten ve milliyetten olursa olsun, sizi hiç bir ferd benim kadar şiddetle, benim kadar merbutiyetle, benim kadar hararetle se-

— Yaâââ, ya; güneşin; diyor, prozit! Derhal bardağı yakalıyarak cevap veriyorum:
— Prozit!

Bundan sonra o başlıyor:
— Sana itimad ediyorum; Güneş, te reddüdü mü mazur gör.

— Ne münasebet frolayn; gayet haklısınız...
— Frolayn lâfım da ortadan kaldırı.

o meyanda da müzik zevke ve neşeye hizmet için organize edilmiştir.

Garsonun gelip gidişinden bilistifade biraz susuyoruz. Lizbet Zaydel hiç bir cevap vermeden yemeğe başlıyor; Len de onu taklid ediyoruz. Kızarmış et parçalarını haşlanmış patatesle yiyerek buralarımızı içiyoruz.

— Başka ne yiyecek emredeceksiniz frolayn?

Uzun, uzun yüzüme baktıktan sonra cevap veriyor:

— Akşamdır; başka bir şey yiyecek değilim. Yalnız bira istiyorum.

O, yeniden düşüncelerine dalarken ben zili basarak gelen garsona iki bira daha ısmarlıyorum. Biralara geliyor ve Lizbet Zaydel, uykudan uyanır gibi birdenbire silkinerek:

— Yaâââ, ya; güneşin; diyor, prozit!

Derhal bardağı yakalıyarak cevap veriyorum:
— Prozit!

Bundan sonra o başlıyor:
— Sana itimad ediyorum; Güneş, te reddüdü mü mazur gör.

— Ne münasebet frolayn; gayet haklısınız...
— Frolayn lâfım da ortadan kaldırı.

Benim, sence, adım Lizbetşindir. Senin arkadaşlığınla gurur duyacağım.

— Teşekkür ederim..

— Bir şey değil.. yalnız bir nokta?

— Hazırım!

— Şu dakikadan itibaren seninle beş senelik bir arkadaş gibiyim. İçimde o kadar büyük, o derece derin bir emniyet ve samimiyet var. İtiraf etmeliyim ki beni sempate ettin. Fakat aşk? Beni sevdiğini söy'emiştin zannediyorum..

— Evet; hem de bütün kalbimle...

— Darılma; çok çabuk değil mi?

— Evvelâ bir sual sorayım: Yalan söylemediğime emin misiniz?

— Ooof, hâlâ siz, hâlâ siz...

— Lütfen cevap...

— Kat'iyen eminim...

— O halde inanınız frolayn Zaydel; 'sizi bir çılgın gibi, bir meczub gibi, bir deli gibi seviyorum.

— Oh Allahım! Fakat ben seni sadece beğeniyorum, sempatik buluyorum; o kadar... Belki seveceğim; belki değil muhakkak seveceğim; fakat kim bilir ne zaman?

— Bu kadarı bana kâfidir matmazel...

— Şimdi barışmalız Güneşin; haydi bana «sen» di..

— Peki güzelim; seni seviyorum!

Lizbet Zaydelin neşesi avdet ediyor;

— Bira söyle Güneş.

Dedikten sonra birdenbire soruyor:

— Peki ama sen gideceksin?

— Nereye?..

— Memleketine. Türkiyeye...

Hakikaten de böyle... Ben ise bu ciheti aklıma bile getirmemişim.

— Ne olacak; dedim, beraber gideriz.

— Nasıl? Ben de Türkiyeye? Ya çarşaf, harem, peçe?

— Lizbetşin! Bu söylediklerin daha elli sene evvel tarihe karışmışlardı; sen inkılablarla hatıraları bile yok oldu. Türk

kiyede kadın, şimdi bir Alman kadının dan çok üstün mevkidedir. Kadımlardan hâkimlerimiz, avukatlarımız, doktorlarımız, memurlarımız, mebuslarımız çok

tur. Türkiye de birden fazla kadın almak yasaktır. Kadınlarmız, herhalde Alman kadınlardan, çok daha serbest, çok daha mevki sahibi, çok daha şıkırlar.

— Allahım! Neler işitiyorum?..

— Hakkın var Lizbetşin; bizi tanıtır yorsunuz...

— Hayır; siz kendinizi tanıtmıyorsunuz.

— Bunda daha ziyade haklısın.

— Memleketimiz güzel mi Güneş?

— Ah Lizbetşin; sana nasıl anlatabilirim? Bir defa tabiat bakımından bizim memleketimizin güzelliği size hayal gelir. O kadar güzelliği rüyanızda bile görmezsiniz. Fakat hendesi bakımdan meselâ Berlin gibi ileri bir şehrimiz, yok

tur. En modern şehrimiz Ankara, bugün inşa halindedir. Bir taraftan yıkılıyor, bir taraftan yapılıyor. Sizin memleketinizdeki güzellikler sına ve sun'î, bizim

kiler ise tabiidir. Bizde güneş sabah doğar, akşam batar. Siz güneşe hasretsiniz

(Arkası var)

Tarihten sayfalar

Gazi Osman Paşanın
Çar Nikolaya cevabı

“Devlet bana silâhımı, düşmana teslim edeyim diye değil, düşman ile dövüşeyim diye verdi.”

Titanik kazasında boğulan meşhur İngiliz gazetecilerinden Vilyam İsted, tanınmış Türk dostlarından idi. «Sultan Mehmed Reşadın ve halefinin saraylarında gördüklerim» adı ile neşrettiği hatıralarında merhum Lûtfi Simavi bu İngiliz gazetecisinin İstanbul ziyaretini nakletmektedir.

Vilyam İsted İstanbulla 1910 Temmuzunda gelmişti. Güneşli; güzel bir gün olan bu ayın yirmi dördünde; başmabeynci Lûtfi Simavinin delâleti ile Beşinci Mehmed Reşad tarafından da Dulmabahçe sarayında huzura kabul edilmişti. Padişah İngilizce; gazeteci de Türkçe bilmediklerinden başmabeynci tercümanlık yapmıştı. İngilizce şerbet ve kahve ikram olunmuştu. Kahveler nurassa fincanlarla verilmişti.

Padişahla gazeteci politikadan, Türkiye işlerinden konuşmuşlardı. Hünkar, İstedden çok hoşlanmıştı. Murassa bir sigara kutusu hediye etmek istemişti. Gazeteci de; bütün içmediği halde buru kıymetli bir hatıra olarak muhafaza edeceğini arzemiş; karşılık olarak kendisinin de bir hediye göndereceğini; bunun da lûtfen kabul edilmesini rica etmişti. Birbirinden çok hoşlanan bu iki adamın siyasi konuşmaları bu suretle bittince Vilyam İsted; Lûtfi Simaviye:

— Padişahın bu kadar ihtiyar olduğunu bilmezdim!

Demişti. Padişah gazetecinin ne söylediğini sorunca; başmabeynci hemen:

— Efendimiz maşallah tam bir âfiyette olup pek dinç ve tuvana olduklarını söylüyor!

Diye İngilizin sözünü değiştirmişti. Sultan Reşad tebessüm ederek:

— Allaha çok şükür; ben efendi gibi düşünmüyorum!

Cevabını vermişti. Fakat bu sefer de Vilyam İsted padişahın ne cevap verdiğini anlamak istemişti. Lûtfi Simavi ona da:

— Padişahın sizin kendilerinden daha genç olduğunuzdan şüphe etmiyorlar!

Demişti. Her iki ihtiyar da bundan memnun olmuşlardı.

Hakikatte; İngiliz Beşinci Mehmedden gençti. Yalnız bıyıkları ve sakalı ağarmış; Mehmedle aynı yaşta görünüyordu. 1910 da Mehmed Reşad altmış yaşlarında idi. Ertesi yıl; 1911 Birinci teşrininde Vilyam İsted İstanbulla tekrar geldi. Padişah ile bir defa daha görüştü. Lûtfi Simavi padişahın geçen yıl hediye etmek istediği nurassa sigara kutusunu; Perapalâsa inmiş olan gazeteciye takdim etti. İki gün sonra Alelacele Londraya dönen gazeteci; oradan biri padişahı biri de Lûtfi Siviyeyi; o zamanlar çok yeni bir şey olan iki altın dolma kalem göndermişti. Kalemlerin üzerine sahiblerinin adı işlenmişti. Pek az sora da; bu Türk dostu gazeteci; Amerikaya giderken Titanik faciasının kurbanlarından biri olmuştu.

★

Mehmed Emin Rauf paşa 1176 da doğmuştu. Yüz yaşında olarak 1276 da öldü. İyi tahsil görmüş; zeki ve fevkalâde ihtiyatlı bir vezir olarak şöhret kazanmıştı. Bu ihtiyatını; en mühim memleket meselelerinde reyî sorulduğu zaman bile ağzını açmayacak dereye götürdü. 1269 da Rusya sefirî prens Mensikof Osmanlı devletini çok müşkül bir vaziyete sokan meşhur ağır tekliflerini yapıtağa zaman, Babıâli bütün devlet ricalinin iştirakle bir fevkalâde meclis toplanmıştı. Azadan birçoğu söz almış; fikir beyan etmişti. Bir aralık meşhur Darendeli İzzet paşa da söz alarak:

— Rauf paşa hazretleri cümlemizden kademlidir; ahvali devlete vukufu cümlemizden ziyadedir; böyle bir maslahatı mühimmede reylerini almadıkça bir karar vermiyelim!

Diğer Rauf paşayı fikir beyan etmeye icbar etmiş; fakat bu ihtiyar vezir; gene bir şey söylememişti.

Gazi Osman Paşa

Abdülmeccid sadrazam Mustafa Reşid paşayı beşinci sadaretinden azlettiği sırada; İngiltere sefiri müdahale etmiş; Reşid paşayı makamında bırakmıştı. Bu müdahale devlet erkânına ağır gelmişti. Bir tesadüfünde; Yusuf Kâmil paşa; Rauf paşanın fikrini sormuştu. Rauf paşa yerinden kalkmış; oturdukları odanın perdelerini indirmiş; büyük bir ihtiyat ile kapının arkasında bir dinliyen olup olmadığını muayene etmiş; sonra:

— Paşa hazretleri; bunlar o kadar mühim sevdeleri ki ağza alınması bile caiz değildir!

Cevabını vermişti.

İnsanı tiksindiren bir korkaklığa kadar varan onun bu ihtiyatını muasirlerinden kimse ayıblamamıştır. Çünkü herkes; onun «kallavi» macerasını bilir.

Mehmed Emin Rauf paşa; 1230 da ilk defa sadrazam olduğu zaman; otuz beş yaşında; uzun boylu; yakışıklı; çok güzel bir adamdı. Ateşli; memleketle yenilikler yapılmasına taraftar; siyasi fikirlerini korkmadan söyleyen genç bir vezirdi. İslahata taraftar gibi görünüp de yenicere taraftarlığı yapan; İkinci Mahmudun siyasi müşaviri ve gözdesi meşhur Hâlet efendi; Mehmed Emin Rauf paşayı; vücudu ortadan kaldırılacak adamlardan biri olarak kabul etmiş; padişaha ısrar ederek azlettirmiş; Rauf paşa; sürgüne gönderilmek üzere tevkif edilmişti. Hâlet efendi onun derhal idamı için de çok uğraşmış; fakat padişah:

— Rauf paşanın başına kallavi çok yakışıyor, ben o güzel başa kıyamam!

Demiş, azil ve güzel vezirini Sakıza göndermekle iktifa etmişti. Bir kallavi yüzünden ömrünü yüz yıla ulaştıran Rauf paşa, yaşlandıkça ihtiyatlı davranmakta ve: «Artık kallavi bizi kurtaramaz» demekte haklı idi. Hos, onun ihtiyatlığında kallavi de ortadan kalkmıştı.

★

Plevne muhâsarası sırasında Rus orduları başkumandanı Grandük Nikola Plevne müdafii Osman pasaya bir mektub göndermiş, bu mektubda:

«Plevne çevre ve sarılmıştır. Temasının tamamen kesilmiştir. Beyhude kan dökmek her nevi mes'uliyeti mucib olacaktır. İnsaniyet namına bundan çekinin teslim olunuz!» demişti.

Osman paşa da şu cevabı vermişti:

«Emrimdeki Türk askerleri ile şimdi ve kadar yaptığım bütün muharebelerde Ruslara galib geldim. Askerlerimin zaferleri karşısında haşmetlü Çar hassa askerlerini bile Plevne önüne getirdi. Yolların kesilmesi teslim olmamıza bir sebep teşkil etmez. Askerlik namusunun icabı, teslim olmak değil, vatan uğrunda ve devlet ve millet uğrunda seve ve kanımızın dökülmesi lâzımdır.

Mes'uliyete gelince, o mes'uliyet, dünya ve ahirette harbi açanlara aittir!»

Osman paşanın son huruç hareketinde yaralanıp da esir düşünce, Grandük Nikola tarafından sureti mahsusada kabul edildi. Grandük Nikola:

— Teslim olmanız için yazdığım mektuba niçin öyle cevap verdiniz?

Diye sormuştu. Osman paşa:

— Benim yerimde Grandük cenabları bulunsa idiler öyle bir mektuba nasıl bir cevap yazarlardı?

Diye suali sual ile karşıladi. Grandük:

— Haklısınız General dedi, ben de öyle yazardım.

Çar da Osman paşaya:

— Niçin teslim olmadınız?

Diye sorunca, paşa ona da şu cevabı vermişti:

(Devamı 11 inci sayfada)

TİYATRO

Eski operetler
tekrar edilemez mi?

Şehir Tiyatrosu, dram ve komedi kısmının iki aylık kısa bir bilançosunu yapacağız.

Dram kısmında oynanan eserler: Rumo - Jülyet.

Azrail tatil yapıyor.

Şermin.

Komedi kısmında oynanan eserler: İki kere iki!

Hindistan cevizi.

Bu eserler ve temsiller hakkında gazetelerde çıkan tenkidlere göre (teferüatı nazarı dikkate almazsak) dram kısmı temsilleri için iyi, komedi kısmı temsilleri için fena neticesine varırız.

İki aylık temsil müddetinde, sahne hayatı sönük geçen komedi tiyatrosunun müteakib aylarda ne yapacağını şimdiden tahmin etmek mümkün değilse de, büyük bir şey ummak da hatâ olur. Çünkü geçen senelerin nasıl geçtiğini gördük. Bu sene de (Haydular arasında) komedisi temsil edilince, yerine nasıl bir komedi konulduğunu ve bu komedinin üç hafta müddete temsil edildiğini görmemiz de komedi tiyatrosunun bu seneki çalışmaları hakkında da bize bir fikir vermiş oldu.

Geçen tiyatro mevsiminde uzun müddet temsil edilen, yazın tülüt trupları gibi bahçe bahçe dolaşan bir teşekkülün İstanbulun hemen her mevsiminde peşkeş çektiği «Bir muhasib aranıyor» bu mevsimde de tekrar sahneye çıkarılır mıydı? Bir zaruret yüzünden çıkarılması lâzım gelseydi bile, üç hafta sahnede sürüklenir miydi?

Şehir Tiyatrosunun gazetelere verdiği ilânlardan «Bir muhasib aranıyor» un son haftası olduğunu öğrendik, fakat bundan bir müddet sonra tekrar sahneye konulmayacağını kim temin edebilir ki!

Muntazam temsiller veren, ve şim diye kadar sahneye koyduğu eserleri beğenilmiş olan dram kısmına yol gösterecek değilim. Fakat komedi kısmında da bir parça canlılık, bir varlık görmek istemekte haklı olabiliriz.

Şehir Tiyatrosunun operetten, tiyatroya tahvil edilen bu ek kısmı için önmümüzdeki aylarda bir değişiklik yapmak da mümkündür. Gerçi bir yenilik olmayacaktır ama değişiklik alâkayı celbedecektir.

Operet tiyatrosunda müteaddid operetler temsil edildi. Bizim artistlerin temsil kabiliyetlerine en uygun gelen operetler, operet tiyatrosunda muvafak olanlardır.

Lüküs havat, Deli dolu, Üç saat, Sarı zeybek, İstanbul efendisi; Saz caz... Daha birkaç operet.

Operetlerde rol almış, operetlerin muvaffakiyetlerinde amil olmuş, bütün sanatkarlar bugün gene mevcuttur. Bir müzik ve ufak bir bale ilâvesile (ufak bale dedim, çünkü her zaman büyüüğü görülmedi.) on günde, azami on beş günde değiştirerek bu operetler temsil edilirse, eskiden seyretilmiş olanların bile veniden seyrekleri muhakkaktır. Müzik, bale için yapılacak masraf, seyircinin çoğalmasile telâfi edilmiş olacaktır.

Mademki komedi tiyatrosu, komedi tiyatrosu olarak kendinden bekleneni vermiyor. Hiç olmazsa bu yıl da bunu yazın ve operet seyretmek isteyenlere hizmet etmiş olablisin.

İsmet Hulusi

dük Nikola tarafından sureti mahsusada kabul edildi. Grandük Nikola:

— Teslim olmanız için yazdığım mektuba niçin öyle cevap verdiniz?

Diye sormuştu. Osman paşa:

— Benim yerimde Grandük cenabları bulunsa idiler öyle bir mektuba nasıl bir cevap yazarlardı?

Diye suali sual ile karşıladi. Grandük:

— Haklısınız General dedi, ben de öyle yazardım.

Çar da Osman paşaya:

— Niçin teslim olmadınız?

Diye sorunca, paşa ona da şu cevabı vermişti:

«Son Posta» nun zabta romanı: 3

ZEHİRLİ GÖLGE

Yazan: CEVAD FEHMİ

Ölü ortada yok!

Mihaniki bir hareketle dediğini yaptık, birer iskemleye çöktük, o ayakta kaldı ve gezinerek konuşmaya başladı.

Bu beklenmeyen müşahede ile adamakıllı sersemlemiştik. Serkomiser put gibi donup kalmış, gözlerini alabildiğine açarak boş kalan iskemleye bakıyordu. Evet masanın üstündeki şamdan gene yanıyor ve etrafını kaplıyan kan birikintisini korukunç bir şekilde aydınlatıyordu. Fakat ölü ortada yoktu. Bütün bu olup bitenler hakikat mi idi? Yoksa bir kâbus mu geçirmiştik?

Rıdvan Sadullah içimizde en sakin olanı idi.

— Haydi birer iskemle alın da oturun çocuklar! dedi. Telâş ve endişeye lüzum yok. Ben bunu zaten bekliyordum. Şimdilik yapacak hiç bir şey görmüyorum. Biraz konuşalım.

Mihaniki bir hareketle dediğini yaptık, birer iskemleye çöktük, o ayakta kaldı ve gezinerek konuşmaya başladı:

— Hasım ilk taşını oynadı. Şimdi meydana bizizdir. Mukabele etmeden düşüneceğiz, araştıracağız ve sonra kararımızı vereceğiz. İtiraf etmek lâzım ki güzel ve zevkli bir oyun başlıyor. Serkomiser Osman Beyin gazetelerde gene kendisinden sık sık bahsettirmek fırsatını bu lacağını ve neticede bugüne kadar kazandı muvaffakiyetlere bir yenisini daha ilâve edeceğini sanıyorum.

Biraz evvel tahkikatımız inkişaf ediyor, demiştik. Şimdi mesaaede ederseniz bu hususta izahat vereyim. Davayı tetkike baştan başlayalım.

Kardeş katili mahkûm hapishaneden gönderdiği bir mektubla bize bir faciannın iç yüzünü ifşa edeceğini haber veriyor.

Bizimle görüşmek istiyor. Tertib ettiği bu mülakati gizlemekle azami itina göstermiş, fakat muvaffak olamamıştır. Mektubu hapishane ile bizim ev arasında faciannın asil kahramanı veya kahramanları diyebileceğimiz eşhas tarafından henüz bilmediğimiz şekli'de elde edilmiş, aklımlı ve okunduktan sonra bize yollanmıştır. Mahkûmun bize ifşa edeceği sırlarda isabet vardır, yahud bundan şüphelenilmştir. Şu halde kendisini bizimle konuşturmak lâzımdır. Gerçi bunun için hapishane müdiriyyetine bir mektubla firar keyfiyetini haber vermek ve mahkûmun hapishaneden çıkmasına mâni olmak yolu vardır ama bu sefer bizim hapishaneye giderek mahkûmla görüşmek teşebbüsünde bulunmaktığımız muhtemeldir. Bu itibarla davaya cezri bir tarzı hal bulmak icab eder. Bu tarzı halli, mahkûmu ilelebed susturmak olarak tayin ve tesbit ediliyor. Bizden evvel otomobile buraya geliyorlar. Bizi bekleyen mahkûmu öldürüyorlar. Fakat ya gelmekte gecikmişler, yahud katil kararının mevkiî tabrika vaz'ı biraz uzun sürmüştür. Öyle ki biz köşke muvasalat ettiğimiz zaman henüz buradadırlar. Ricat hatları tarafımızdan kesilmiştir. Kaçamazlar. Aşağı inemeyeceklerine göre, yukarı üçüncü kata çıkıyorlar. Vaziyet kendileri için bir hayli müşküldür. Kapana yakalanmışlardır. İşte bu sırada akıllarına oldukça enteresan bir kurtuluş çaresi geliyor. Öyle bir kurtuluş çaresi ki

bizi aşağı bahçeye indirecek, biz bahçeye çıkınca onlar birinci kata inip saklanacaklar, biz tekrar içeri girip yukarı çıkınca onlar da birinci kattan sıvışıp gidecekler. Plân güzel, fakat bunu nasıl tatbik etmeli? Burada istitraden şunu söyleyeyim ki kahramanlarımız otomobile kaçarken gördüğümüz gibi iki kişidirler ve içlerinden biri kadındır. Şeriklerden birinin kadın oluşu bilhassa işlerine yarar. Derhal uzunca bir ip tedarik ediyorlar ve bunu bir olta şekline sokuyorlar.

Evet, şaşmayınız, tıpkı bir balık oltası... At kılı yerine kendirden bir olta. Ucunda da balık yemi yerine bizim gibi balıkları aldatabilecek bir yem var. İnsan şekline sokulmuş bir ot yastık yahud üstüne beyaz entari giydirilmiş birkaç çuval parçası... Anlatabiliyor muyum? Bu insan şeklindeki paçavra yığını ipin ucuna güzelce bağlıyorlar. Biz ikinci katta cesedi tetkik ile meşgulüz. Pencerenin önüne geliyorlar. Kadın acı bir feryad koparıyor ve akabinde oltayı süratle aşağı salıveriyorlar. Fakat dikkat ediniz, ipin bir ucu ellerindedir. Biz feryadı işitiyoruz, beyaz bir cismin sukutunu görüyoruz ve aşağı koşuyoruz. Yani oltaya yakalandık, demektir. Artık mesele oltayı geri çekmektedir. Bizim aşağı koştuğumuzun duyunca sukut neticesi yalnız bir çiçek tarhının etrafındaki saksuları devirip kırmış olan yapma insanı yukarı çekiyorlar ve biz yerde ayak izi ararken ellerini, kollarını sallıya sallıya aşağı birinci kata inip saklanıyorlar. İkinci kattan geçerken henüz malûm olmayan bir sebebden dolayı maktulü de sırtlayıp götürüyorlar. Meselenin bundan sonrası malûmunuzdur. Biz hiç bir şey anlamıyarak hayret ve dehşet içinde içeri giriyor ve üçüncü kata çıkıyoruz. Bu sırada ikinci katta maktulün odasına tekrar girmek aklıma gelmiyor. Eğer gelseydi onun daha o zaman ortadan sırolduğunu görecektik. Her ne ise... Biz üçüncü katta varınca kahramanlarımız bahçeye çıkıyorlar. Bir köşeye sakladıkları otomobile cesedi yerleştiriyorlar. Bizim arabana lastiklerini de kestikten sonra sıvış gidiyorlar. İşte efendiler, mesele bundan ibarettir ve görüyorsunuz ya işin için de cin ve perilerin rolü yoktur.

Rıdvan Sadullah elleri ceplerinde odaya geziniyor, sanki bize anlatmıyor da kendi kendine konuşuyordu. Biraz evvel bize o kadar karanlık ve dolambaçlı gelen muadele öyle basit ve öyle kat'i şekilde halledilmişti ki doğrusu şaşmıştık.

Serkomiser bir müddet eli ile ensesini kaşıdıktan sonra Rıdvan Sadullah'a baktarak sordu:

— Yani sana göre hocam, biz kadının feryadını işittikimiz zaman üçümüz bir den aşağı koşacağımıza birimiz burada kalsaydık, yahud yukarı çıksaydık kâtilleri yakalayacaktık.

— Buna şüphe yok.

— Hay Allah belâsını versin, neye böyle hareket etmedik acaba?

(Arkası var)

Ablukaya karşı bütün bitaraf devletler harekete geçtiler

(Baştarafı 1 inci sayfa)

En karar, deniz ticareti işlerle alakalı olan bitaraf memleketleri endişeye düşürmüştü ve derhal hareket getirmiştir.

Bu karar dolayısıyla ticarî menfaatlerine büyük bir darbe vurulduğunu ileri sürer Hollanda, Danimarka, İsveç ve Japon hükümetleri, Londra'daki sefirleri vasıtasıyla protestoda bulunmuşlardır.

Belçika sefiri de, resmî protesto tevdi etmemekle beraber, mevzu bahis karar hakkında hükümetinin noktâi nazarını bildirmiştir.

Londra'daki İtalyan sefiri de bugün haricîye nazırı Lord Halifax'a ziyaret ederek, aynı mesele hakkında görüşmüştür.

Büyük bir Alman vapuru battı

Londra, 25 (Hususî) — Cenubi Atlantik sularında seyretmekte olan bir İngiliz harb gemisi 8500 tonluk Adolf Verbin isimli bir Alman ticaret gemisine rüşyarak durdurmak istemiş, fakat gemi mürettebatı vapuru kısa bir zaman içinde batırılmışlar, kendileri de sandallara iltica etmişlerdir. 35 yolcu ve 127 tayfa harb gemisine alınmışlardır. Bu gemi ile Portekiz garb Afrikasına iltica ettikten sonra yakalanan gemiler üçe balığ olmaktadır.

Üç gemi de esir edilmiş

Diğer taraftan Evening Standard'ın bildirdiğine göre Cenubi Afrikada İngiliz kruvazörleri tarafından 3 Alman ticaret gemisi esir edilmiştir.

Bir Alman mayn gemisi battı

Londra, 25 (Hususî) — Kopenhagdan bildirildiğine göre bir Alman mayn gemisi Kiel açıklarında bir mayn tarlasına düşerek bir Alman maynine çarpmış ve birkaç dakika içinde batmıştır.

Çetin bir iş

Londra, 25 (A.A.) — Bahriye nezareti maynleri toplamak üzere bütün balıkçı gemilerini ve balıkçıları hizmete çağırmıştır.

Bahriye nezareti bu daveti izah ederek iki yeni hadisenin bu tedbiri icab ettirdiğini tasvir etmektedir:

1 — Alman tayyareleri maynler yağdırmaktadır.

2 — Bu maynler miknatış olup mekanizmaları henüz sarahatle anlaşılmasın.

Eğer miknatışlı maynler, Hitlerin malik olmakla iftihar ettiği gizli silah ise ki her şey bunun olduğunu gösterecek mahiyettedir — bizi filhakika çok çetin bir iş karşısında bırakmaktadır. Maamafih geçen harbe olduğu gibi cesur mayn toplayıcılarımıza itimad edilebilir. Onlar bütün müşkülâta iltiham etmeye ve bu hususî sistemdeki maynlerden bizi kurtarmaya muvaffak olacaklardır.

Yeni bir intihan

Newyork 25 (A.A.) — New-York Times

gazetesi mayn harbinden bahsederek diyor ki:

Almanya, İngilterenin tatbik ettiği ablu-kayı parçalamak mecburiyeti kat'iyesi karşısında miknatışlı maynleri kullanmakta —dır. Bunu, 1914 de Almanları zehirli gaz kullanmaya mecbur eden zarurete benzetebiliriz.

New-York Herald gazetesi de şöyle yazıyor:

Miknatışlı maynlerin Almanlara zaferi temin edeceği çok şüphelidir. Bununla beraber bu maynlerle Almanlar ilk bir taarruz muvaffakiyeti kaydetmişlerdir. İngilizlerin mehareti ve bilgisi yeni bir intihan geçirmektedir.

Taymis nehri seyrisefaine kapatıldı

Londra 25 (A.A.) — Vapurlar bir müddet için Londra limanına giremeyeceklerdir. Tims nehrini manebuna Alman tayyareleri tarafından atılan maynler bulunup tahrib edilinceye kadar nehre girmemeleri vapurlara tebliğ edilmiştir. Liman tamamiyle bir harb manzarası almıştır. Londra limanının ehemmiyetini bu limana her sene giren çıkan vapurların tonlâtları gösterir. Bu rakam, 80 milyon tonlâttadır.

Alman mallarının zaptı hakkındaki karar tehir edilmecektir

Londra 25 (A.A.) — Açık denizlerde Alman mallarının zaptına salâhiyet veren emirnamenin yakında neğri hakkında verilen malûmata göre, bu emirnamenin gelecek Salı günü neğri için verilen kararın, bu hususta muharib olmaları memleketler tarafından heri sürülen itirazlar dolayısıyla tehir edilmecektir, fakat bu emirnamenin, mevzu bahis itirazların nazarı dikkate alınarak tatbik edileceği temin olunmaktadır.

Pir Holânda petrol gemisi battı

Amsterdam 25 (A.A.) — Yeni Holânda petrol gemilerinden biri, «Sildrecht» batmış —tır. «Simon Bolivar» vapuru felâketini takib eden bu haber Holânda mahfellerinde büyük bir heyecan husule getirmiştir.

Sigorta primleri arttı

Amsterdam 25 (A.A.) — Telegraf gazetesinin Londra'dan öğrendiğine göre, miknatışlı maynlerin teşkil ettiği büyük tehlike karşısında sigorta primleri yeniden artmış ve yüzde 80 e çıkarılmıştır.

İtalyan gazetelerine göre

Roma 25 (A.A.) — İtalyan gazeteleri, İngiliz sahillerinin maynle doldurulması ve en son sistem İngiliz Belfast kruvazörünün bir Alman denizaltısı tarafından torpillenmesi mevzu bahis ederek artık İngilterenin ada olmakla iftihar edemeyeceğini yazıyorlar:

«Messagero diyor ki: İngiliz donanması bizzat İngiliz sularında ve müstahkem limanlarında da artık kendisini kat'i emniyet altında görmüyor.

Bir Fransız balıkçı gemisi battı

Londra 25 (A.A.) — Manş denizinde Fransız Saint Claire balıkçı gemisi ta ortasında vukubulan şiddetli bir infilâk neticesinde batmıştır. Kaybolan iki bahriyelinin cesedleri bulunmuş ve bir İngiliz limanına getirilmiştir.

İtalya her ihtimale karşı hazırlanıyor

(Baştarafı 1 inci sayfa)

«Daily Telegraph» gazetesinin Roma muhabiri teknik bakımından İtalya tarafından yapılan teşebbüsün «Protesto» mahiyetinde addedilmeyeceğini, bu teşebbüsün sadece İtalyan menfaatlerinin muhafazası endişesiyle yapıldığını yazmaktadır.

Times gazetesinin Roma muhabiri ise Marsal Balbonun Libyadaki müellâh İtalyan kuvvetlerinin seflerini Mussoliniye takdim etmesi keyfiyetinin İtalyanların hazırlanmış bir delil teşkil ettiğini yazmaktadır. Bu hal İtalyanın her ihtimale karşı hazır olduğunu da teyid etmektedir. İtalya büyük bir dikkatle Akdenizde iktisadî ve siyasi menfaatlerine karşı yapılacak bir tehdidi kollamaktadır. (A.A.)

Anadoluda kara kış

(Baştarafı 1 inci sayfa)

Çerkeş müddetumumiliği vaz'iyed etmiş ve kayıblardan birini aramaktadır. Henüz bulunmamıştır.

Çankırı - Kastamonu yolu açıldı

Kastamonu 25 (A.A.) — İlgaza yağan ve 60 santim kadar yüksekliğindeki kar yüzünden kapanmış olan Çankırı - Kastamonu yolunu derhal faaliyete geçiren Kastamonu Nefis amesi tarafından 48 saatlik bir çalışmadan sonra açılmış ve bu yol üzerinde her nevî nakil vasıtaları seyrüsafere başlamıştır.

İngiltere Yunan vapurlarını satın alıyor

(Baştarafı 1 inci sayfa)

Atina 25 (A.A.) — Büyük Britanya elçisi başvekil Metaksası ziyaret ederek İngiltere tarafından Yunan vapurlarının satın alınması meselesi hakkında tekliflerde bulunmuştur.

Haber alındığına göre Yunanistan, ticaret filosunun takriben yarısını İngilterenin emrine verecektir. Bu muamelenin Yunanistana beş milyon drahmi temin edeceği söylenmektedir.

İrlanda tedhişçilerinin faaliyetleri

Londra 25 (A.A.) — Gece İrlandalı tedhişçiler Willesden mahallesinde dinamitle birkaç umumî telefon kulübesini berhava etmişlerdir.

Birmingham'da 5 telefon kulübesi daha berhava edilmiştir. İnsanca ziyat yoktur.

Deri fiatları yükseliyor

Bir müddet evvel ehemmiyetli surette düşmüş olan deri fiatları son hafta zarfında yeniden yükselmeye başlamış ve bu yükseliş yüzde 30 nisbetinde bulunmuştur.

Küçük baş hayvan derilerinin yükselmesi bunların ihracına müsaade edilmesinden, siğir derisi fiatlarının yükselmesi de stoıkları azalan deri fabrikalarının mübayaaya yapmağa başlamasından ileri gelmektedir.

RADYO

Ankara Radyosu

DALGA UZUNLUĞU

1648 m. 182 Kes. 120 Kw.
T.A.Q. 19,74 m. 15195 Kes. 20 Kw.
T.A.P. 31,79 m. 9465 Kes. 20 Kw.

PAZAR 26/11/939

12.30: Program, ve memleket saat ayarı, 12.35: Ajans ve meteoroloji haberleri. 12.50: Türk müziği (Fasıl heyeti - Karışık program.) Çalanlar: Hakkı Derman, Şerif İçli, Hasan Gür, Hamdi Tokay, Basri Üflet. O - kuyunlar: Celâl Tahsin, Müzeyyen Senar, Meharet Sağnak, Safiye Tokay. 13.30-14.30: Müzik (Küçük Orkestra - Şef: Necib Aşkın.) 1 - Willi Richartz: Küçük balet süiti. 2 - Willi Richartz: İkbaharda bir çift aşk (U - vertür.) 3 - İtalo Azzoni: Sabah şarkısı. 4 - Ralph Benatzky: Bebekler perisi filminden Neş'elîyim şarkısı. 5 - Frederick Hippmann: Ormanda bir öcne duruyor (halk şarkısı üzerine varyasyonlar.) 6 - Leopold: İspanya melodileri (Potpuri.) 18: Program. 18.05: Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri. 18.25: Müzik (Radyo Caz orkestrası.) 19: Çocuk saati. 19.30: Türk müziği. Çalanlar: Cevdet Kozan, Ruşen Kam, Refik Perisan, Cevdet Çağla. 1 - Okuyan: Sadı Hoşses 1 - Suzidil peşrevi. 2 - Tanburi Ali Ef. - Suzidil Ağır semal: (Kani yadı lebinle.) 3 - Nuri Hallı Poyraz - Suzidil Ağır şarkı: (Sevda elinin.) 4 - Cevdet Kozan - Ud taksimi. 5 - Şerif İçli - Suzidil şarkı: (Hasretim çok eskidir.) 6 - Haşim Bey - Suzidil şarkı: (Mesken oldu bize dağlar.) 7 - Suzidil şarkı: (Cana gamı aşkınla gezer oldum.) 2 - Okuyan: Melek Tokgöz. 1 - Udi Mehmed - Şehnaz şarkı: (Suphu bulsam sinei safında.) 2 - Udi Ahmed - Karciğar şarkı: (Göğünce ben seni.) 3 - Bedriye Hoşgör - Muhayyer şarkı: (Güneş doğdu damlara.) 4 - Nezahat - Muhayyer şarkı: (Yol verin dağlar.) 3 - Okuyan: Mustafa Çağlar - Halk türkülleri. (Çıkayım gideyim) (Koyun beni yükseldere.) (Dağlar dağlar vuran dağlar) (Allâhın kâşları kara) (Köküm var deryaya karşı.) 20.30: Konuşma. 20.45: Türk müziği (Fasıl heyeti.) 21.30: Müzik (Cezband - Pl.) 22: Memleket saat ayarı ve ajans haberleri. 22.15: Ajans spor servisi. 22.25: Müzik (Cezband - Pl.) 23.25 - 23.30: Yarınki program ve kapanış.

Günün adamları

(Baştarafı 6 nci sayfa)

İngiliz nazırları, erkânharbiye yüksek büşayları ondan emikonu çekinirler. Avusturyalı olduğunu söyler.

Dünyada en büyük zevki meşgul olduğu iş ve ailesidir.

Hiç gezmeye çıkmaz. Eğlence yerlerine gitmez.

Her sabah yarım saat yol yürür. On beş dakika yüzer.

1914-1918 Umumi Harbi sırasında ona «İngilterenin beyni» sıfatı verilmiştir.

Kaplan namile anılan müteveffa Fransız Başvekil Clemenceau onun için.

« — Bu adam muhakkak ki dünyanın en zeki; en yaman; en iyi yürekli adamıdır. Onu çok sevdim. Fakat doğrusunu söyleyeyim; ondan çok ta ürktüm. Hâli beni fevkalâde alâkadar etti» demisti.

Cok muhafazakârdır...

Lord Hankey yazdıklarımızdan başka ziyadesile şayanı dikkat bir hususiyeti daha vardır:

Lord Hankey mükemmel bir surette tanzim edilmiş bir hatıra defteri tutmaktadır. Bu hatıra defteri dünyanın en mühim sırlarını ihtiva etmektedir. İnsaniyete için dahi hayatî bir ehemmiyeti haizdir...

Lord Hankey bu hatıra defterini hususî bir şifre ile tanzim etmektedir. Bu hatıratın yüz sene sonra neşredilebileceğini geçenlerde söylemiştir.

O. T.

Siyaset âleminde

(Baş tarafı 3 üncü sayfa)

daha evvel, senelerce bu mesele etrafında calısıp kafa patlatmış olan âlimlerin, hukuk adam'arının mesaisi ile halledilip bevenmille bir formüle bağlanmış. Milli hava hududları meselesi ise, büyük bir harbin en civcivli zamanında ortaya çıkmış bir noktâi nazardır. Bir hayli su götürür tarafları olacaktır. Fakat bütün bunlara rağmen yirminci asır insanları, tamamen yeni ve çok nazik bir mesele ile karşılaşıyor buluyorlar. Halinde kolay kolay bir iltifâta varamayacakları davalarından biri de muhakkak ki bu olacaktır.

Selim Ragıp Emeç

Ankara'dan «Emin» imzasıyla mektub yoluyla okuyucuya: Tevecühünüz benim için bir teşviktir. Vazifemiz, doğru ve hak bildirmizi ifade ve bu suretle okuyucularımıza aydınlatmağa çalışmaktan ibarettir.

Gafenko Romanyanın haricî siyasetini yeniden izah edecek

(Baştarafı 1 inci sayfa)

Fransız matbuatının mütalesası

Paris 25 — (Havas). Matbuat hülâsası:

Romanya buhranının iç sebebini Almanyanın ekonomik tazyikinde Paris matbuatı Tataresko kabinesinin teşekkülünü sempati ile karşılamaktadır. Yeni başvekil elçilik yaptığı Pariste tanınmış ve takdir edilmiş bir zattır.

Müşkül anlar

Petit Parisien gazetesi diyor ki: Tabii zenginliklerine göz koymuş iki dev arasında sıkışan Romanya müşkül anlar yaşamaktadır. Kral Karol hükümeti mehareti ve azimle idare etmektedir. Fakat Kralla bütün siyasi şahsiyetler aynı tarzda düşünceler meselelere daha kolay halledilebilecektir.

Tataresko otorite sahibi bir zattır, Gafenko gemisini kayalar arasında yüzürmeğe muktedir olduğunu isbat etmiş bir diplomattır.

Balkanlar

Populaire gazetesinden: Romanya hükümeti, Alman ekonomi heyetile müzakereler esnasındaki noktâi nazarı muhafaza ettiği takdirde, Almanyanın oldukça şiddetli bir aksülameline intizar etmek icab eder.

Berlin, Romanyaya aynı zamanda bir Balkan bloku teşkili için olan teşebbüslerini dolaylı da dargındır. Bal-

kanlar, bir müddettenberi tekrar ettiğimiz gibi pek yakında Avrupa siyasetinin en hareketli bölgesi haline gelecektir.

Rumen ajansının tebliği

Bükreş 25 (A.A.) — Rador Ajansı bildiriyor:

Salâhiyettar Rumen mahfelleri, kabine buhranının. Bükreşte yapılmakta olan ekonomik müzakerelerden çıktığı hakkındaki haberleri en kat'i surette yalanlamaktadır.

Kabine buhranı, sırf, dahili ekonomik rejim bahsinde noktâi nazar farkı üzerine kabine azasından birinin istifası yüzünden çıkmıştır.

Salâhiyettar Rumen mahfelleri, kabine değişmesinin yabancı memleketlerle münasebetleri ve haricî siyaseti hiçbir surette değiştirmemiş bulunduğunu temin etmektedir.

Bükreş Polis Müdürlüğü

Bükreş 25 (A.A.) «D. N. B.» : Eski kabinede emniyet nazırı olup bu seferki kabineye girmiyen General Marinesko Bükreş polis müdürlüğünden istifa etmiş ve yerine General Modreano tayin edilmiştir.

General Marineskonun istifası bütün Romanyada büyük bir heyecan uyanırmıştır. Siyasi mehafilde, yeni hükümetin elde etmek istediği dahili gerginliğin izalesi yolunda bir başlangıç olarak telâkki edilmektedir.

Hergün: Türk ruhunu müdafaa için

(Baştarafı 2 nci sayfa)

şaf eder. Kendi cemiyetinin millî havası içinde, millî duygularını gıdalandıramayan insanlardır ki, gönüllerinde başka milletleri birer put haline getirirler, taparlar. Zaman zaman, bu derdi hep duyuyoruz ve ideal peşinde giden bir nesil yetişmesini istiyoruz. Bu memleketin derdini en iyi bilen ve bunun için de bu cemiyetin en yüksek mevkiüne getirilmiş olan İsmet İnönü, yeni vazifesine başlar, ilk sözlerine, bundan bir sene evvel, idealist bir nesil yetişmesi lüzumuna dair de bir çok şeyler koymuştu. Bu memleketin bu nesle şiddetle ihtiyacı vardır. Fakat, edebiyatsız, hayır, edebiyatsız değil, dilsiz olan bir memlekette bunun için ne yapılabilir?

★

Düşündükçe, İstense, Sosyete. Parselesyon diye türkçe kelimeler icad edenlerin hareketlerini tavfise imkân bulamıyorum. Bunları yapanlar, belki fransızca hakkında bir şey biliyorlar; fakat, adları güya münevver olmakla beraber, esas itibarile en acı cehaletle cahil olan biçarelerdir! Çünkü bunlar, Türk olarak, en evvel şunu biliyorlar ki en doğru ve en güzel türkçe halkın söylediği türkçedir!

Bir dilin içine giren bir kelime, o dili söyleyen insanların hepsinin hakkı vardır. Bunun gibi çıkacak olan her kelime de öyledir. Türkçemiz ise on sekiz milyon kişinin değil, aynı lehçeyi hem hemen aynı tarzda konuşan ve yazan yirmi sekiz milyonluk bir Türk külesinin hakkı bulunuyor. Bütün Azeri ve Dağıstan Türkleri, şirkete «şirket», ihtiyariye «ihtiyari», tefrik'a «tefrik» ve parçalamaya «parçalama» derken, ihtiyariye istense, şirkete sosyete ve tefrik'a da parselasyon diyenler, Türkçüğe de, halkçılığa da, millete de, halka da isyan etmiş garbperestlerdir!

Türkçe, çocuk çocuk maskarası, türkçe garbperestler oyuncağı olamaz. Çünkü, o, yalnız yirmi sekiz milyon aynı lehçeyi konuşan ve yazan bir milletin, tarih içinde bin bir neslin emeği ile vücutte verilmiş müşterek bir malıdır. Onun kelimeleri ancak zaman ile değişir ve her değişme, ancak milli vicdanın hükmü altında cerayen eden.

Türk dilinin varlığı, Türk milletinin varlığı demektir. O dil, o millet kadar mukaddes olmalıdır. Yirmi sekiz milyon Türkün kullandığı kelimeyi bırakıp frenk kelimelerle türkçe yapmaya kalkışmaları için kullanılabilecek en hafif tavsis kelimesi ancak «gafiller» olabilir!

Muhittin Biçgen

Dahiliye Vekili Hatayda mühim bir nutuk söyledi

(Baştarafı 1 inci sayfa)

liye Müsteşarı Muavini ve Hususî Kalem Müdürü olduğu halde Hataya gelmiştir. Vali Sökmensüer tarafından vilâyet hududunda karışılan Vekil trenin dört saat teahhürle gelmesine ve havanın yağmurlu olmasına rağmen İskenderun istasyonunda mülki ve askerî erkân ile Parti ve Halkevi heyetleri ve kesif bir halk kütllesi tarafından hararetle karşılanmış ve geceyi İskenderunda geçirdikten sonra dün sabah Kırıkhan, Reyhaniye kazalarını ziyaret ederek saat 13 te Antakya'ya varmıştır. Dahiliye Vekili şehrin mehalinden itibaren caddeleri dolduran kadın erkek binlerce vatandaşın içten ve samimi tezahüratı arasında Halkevine gelmiş ve Halkevinin balkonundan meydana denli dolduran kesif kalabalığa hitaben şu nutku söylemiştir:

«Kahraman Hataylılar, sizi her noktada sayısız kahramanlığınızın hatırasını saklayan aziz yurdumuzda selâmlarken hayatımın en büyük saadetini duymaktayım. Size değişmez Millî Şefimiz Büyük İnönünün selâmlarını getirdim. Tebşir ederim. Daima sizin rahatsızlıkla ve saadetinizle alâkadar olan Büyük Şef beni buraya vaziyetinizi yakın denli denli memur ederek yolladılar.

Türk kahramanlığı

Bugün artık yalnız kanınızla değil, her türlü vasıflarınızla Türk olarak yaşamak bahtiyarlığınıza ermiş bulunuyorsunuz. Burada sizleri meserretle selâmladığım zaman Türk Hatayın davasını ilk defa ortaya atan Ebedî Şefin yüksek hatırası önünde hürmetle eğilirim. İlk defa onun dille ifade edilen bu dava onun büyük ve kudretli halefi tarafından yaşatıldı. İlerletildi ve dost devletinden hüsnüniyetle bugünkü mes'ud neticeye varıldı. Türk milleti mazisinde büyük kahramanlıklarla dünyaya ün salmıştır. Belki yarın başka imtihanlar karşısında da kalabiliriz. Taşdığı kan Türk kahramanlığının bitmez tükenmez misallerini böyle bir vaziyet karşısında kaldığı zamanlarda bütün dünyaya tekrar göstermeğe muktedirdir.

Aziz Hataylılar, çalışmak ve mes'ud olmak için önümüzde hiçbir mâni yoktur. Çalıştığınız bu güzel yurdu daha mamur kendinizi daha müreffeh bir hale getiriniz. Bugün sizi idare eden ve sizden başkısı bir şey olmayan hakiki ve samimî arzusu budur. Sizi saadetler ileği ile sevgi ve sevgi ile bir kere daha selâmlarım.» (A. A.)

Bir kavuncuya otomobil çarptı
Gedikpaşada 31 numaralı evde oturan sey-yar kavuncu Esai, Gedikpaşa caddesinden geçen kenî Alinin idaresindeki 2265 sayılı otomobilin çarpmasında tehlikeli surette yaralanmıştır.
Yaralı Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmış, şoför yakalanmıştır.

"Son Posta,"nın Hikâyesi

Sizi düşünmeme müsaade ediniz

Çeviren: Hatice Hatib

Madam Verte ekşi bir çehre ile :
— Oda, dedi. Yani bizim odamız...
Burası mı?

Sonra solucan arıyan haşın ve aç bir tavuk gibi etrafına bakınarak:

— A dedi, içinde akar su da yok.
Madam Blanoeuve gülümsedi:

— Evet yok dedi; fakat küçük hizmetçi kız size her sabah sıcak su getirecek.

— Ne işe bu da iyi! Haydi şapkanı çıkarıyor musun Annette, ya sen Lulu?

Madam Blanoeuve, uzun bir hayat yorgunluğunu çeken bir vücudun ağırlığıyla merdivenlerden inerken basamaklar gıcırdayordu. Madam Blanoeuve'nin söylediği gibi: «Büyük Tra-la-la» günlerine mahsus olan salonda oturmadıkları için daima yemek odasında otururlardı. Kocasını yemek odasında götürürken koltuğunda oturuyordu. İhtiyar kadın onun yanına giderek:

— Oh, dedi. Müthiş şansımız varmış başımıza gelene bak! Bize yolladıkları cadıyı gördün mü? Komşularımız Mercierlerin talihi düşününce adeta hadised ediyor. Onların kiracıları şeker gibi bir şey... Genç bir kadın... büyük derdine rağmen neşeli, bütün gün cephegedeki kocasına yün örüyor, ve saniki yarına imiş gibi zaferden bahsediyor.

— Ne yapalım? Ne de olsa daha iyi yaşamamıza yardımcı dokunacak. sonra da bize çok büyük gelen bir evimiz varken, bu zamanda bir takım insanları sokakta bırakmak olur mu?

— Evet hakkın var. herkes elinden geleni yapmalı... Fakat ne de olsa... Madam Blanoeuve sözünü bitiremedi. Çünkü kapağı vurmuş lüzum görmeyen Verte içeri girmişti.

— Dolapların içinde askılıklar yok. Sonra da masanın üstündeki tuvalet küveti çatıktır. Şimdiden haber veriyorum. Biz yapmadık. Sizin hizmetçiniz kakao yapmasını bilir mi? Buraya posta saat kaçta gelir. Buranın iklimi sağhate dokunmaz mı? Bütün bunları size kendim için değil çocuklar için soruyorum. Ben şimdiye kadar hayatımı vatan için çok feda ettim.

Kötürüm adam ona gözlüklerinin altından istihza dolu bir bakışla baktı. Acaba kaç yaşında idi? Harbin sonuna kadar hayatlarını paylaşacak olan bu kadın acaba kimdi? Yaşı belli değildi. Fakat müthiş hareketli ve heyecanlı bir kadındı. Muhakkak o sadakayı bir yumruk atar gibi verirdi. İyilikleri hiddet uyardırın insanlardandı.

Mösyö Blanoeuve ciddi bir sesle:
— Zannederim bütün erkekleriniz cepheye gittiler, değil mi madam; diye sordu.

— Elbette bir yeğenim, iki küçük kuzenin ve çok samimi bir arkadaşımın oğlu.

Mösyö Blanoeuve hafifçe öksürerek:

— Aşağı, yukarı bizim gibi; dedi. Bizim de cepheye üç oğlumuz var.

Onun söylediğini dinlemeyen madam Verte,

— Ha, evet! dedi.

Dinlemiyordu. Çünkü kendisine çok mühim bir şey zihnini işgal ediyordu.

— Bizim odadaki soba tütmez mi, Paristen mevhum bir bombardımanın korkusuyla terk edip buraya kadar kaçtıktan sonra burada boğulmasını doğrusunu istemezdim. Çünkü o zaman bu kadar rahatsızlığa değmez...

Tam bu dakikada kapı aralandı ve kapının önünde yakışıklı, koyu renk gözlü genç bir asker görüldü.

Madam Blanoeuve büyük bir sevinçle:

— Jean! Oh Jean sen misin? diye bağırdı. Fakat bu nasıl oldu?

Onu öpmiye doyamıyordu:

— Anneciğim, dur bırak da sana anlatayım. Mahsulü kaldırmak için bize izin verdiler. Cepheye kolaylıkla karşı koyabiliyoruz. Amma, toprak. o çok mühim. Onunla meşgul olmak lazım. Çünkü harbe en mühim şey mahsulün ziyan olmaması. Anladın mı? Bu harb tamamen öteki harbin aksı!

— Muhakkak birkaç gün için geldin değil mi?

— Elbette. hem...

Genç adam birdenbire madam Verte'i görerek lâkırdısını değiştirdi:

— Bu madam kimdir anne?

— Bu madam, iki küçük matmazelile bizde oturmak için bugün gelen kiracıdır. Parisin bombardıman tehlikesinde boşaltıldığı biliyorsun ya!

Jean bu işten pek memnun olmamışa benziyor. Camı sıkılır gibi:

— Tabii biliyorum.

— Burada her evde Parisliler var. Cevabını verdi.

— Evet! Evet.

Biraz sonra, merdivende bir ayak sesi işitildi. Annette'le Lulu da yemek odasına girdiler.

Lulu on yaşında idi, yüzü çilli idi. Annette de on sekiz, onun da yüzünde çil vardı. Fakat ondaki bu çiller sadece leke değil artık güzelliğine tad ilâve eden bir hususiyetti. Madam Verte:

— Kızlarım!

Diye onları tanıttı.

Jean mihaniki bir eda ile:

— Oh evet, evet memnun oldum.

Diye mukabele etti. Annette, bütün kırmızıya yakın sarışın olanlar gibi birdenbire pek kızardı. Bunun farkına annesi:

— Eh ne oluyorsun, diye hiddetle sordu.

— Oh anneciğim ayağım müthiş burkuldu.

Müthiş madam Verte uyuyordu. İki küçük kız çorapla ve nefeslerini tutarak odadan dışarı çıkıp merdivenlerden aşağıya indiler. Jean onları akşam anelleri uyuduktan sonra aşağıya gizlice davet etmişti. Birlikte pasta yiyecekler ve şampanya içerek avdetini teşid edeceklerdi. Bu şeyin annelerinin hoşuna gitmeyeceğini zannediyordu. Esasen kızlar da buna çok memnun olmuşlardı. Çünkü anneleri beraber olursa kızlar da iyice eğlenemeyeceklerdi. Annette:

— Çok şükür annem uyuduktan sonra top patlasa duymaz dedi.

Madam Verte, müthiş madam Verte uyuyordu. Sofrada güzel pastalar vardı. Şampanya da açılmışlardı. Her zaman erkek uyumuya alışık olan Mösyö Blanoeuve güçlükle gözlerini açık tutuyordu. Halbuki oğlunu tekrar görmekten duyduğu neşe ile Madam Blanoeuve adeta on yeş gençleşmişti.

Annette odaya girip de Jeanla birinci defa gözgöze geldiği zaman Madam Blanoeuve işi anlayıvermişti. Çünkü şimdi kötürüm olan kocasını eski zamanlarında aynı vaziyette görmüştü. Aralarında yıldırım darbesi gibi inen bir aşk uyanmıştı. Eğer onu vaktile bu kadar çok sevmemiş olsa idi şimdi senelerdenberi koltuğuna mülhanmış kalması için ihtiyar kötürüme bu kadar sevgi ile böyle şımartarak bakabilirdi mi?

Mütemadiyen neşe ile konuşuyorlar. Radyoda havadisleri dinliyorlardı. Tatlı romanların çalınması başlayınca Madam Blanoeuve kocasına:

— Babal! dedi, haydi gel seni yatırıyorum. Yatmak zamanı geldi.

Kötürüm adamın hakikaten müthiş uykusu vardı. Madam Blanoeuve yalnız onu uyutmak değil biraz da gençleri yalnız bırakmak istiyordu. Bunun için:

— Evvelâ babavı, sonra küçük Lulu'yu yatırırım. Biz büyükler biraz daha geç otururuz, dedi.

★

Yalnız kaldıkları zaman Jean annesinin onun hoşuna gitmek için biraz ifrata kactığını düşündü. Hele Annetein de böyle başbasa kalmağa razı olması onun adeta keyfini kaçırmıştı. Delikanlının yüzünden içindeki bu hissi halini anlatıyan genç kızın gözleri yarıyordu ve birdenbire şöyle konuşmaya başladı:

— Mösyö biliyorum. Benim hakkımda iyi bir şey düşünmüyorsunuz. Esasen kimse hakkında iyi bir şey düşünmüyorsunuz. Fakat bana itimad etmenizi rica ederim. Sizi demin gördüğüm zaman eğer yüzüm kızardıysa bu nihayet aramızda genç bir insan görmekten zevkindendi. Birkaç gün arkadaş olabileceğim, nihayet beni anlayabilecek (Devamı 11 inci sayfada)

«Son Posta»nın tarihi tefrihası: 64

BİNBİRDİREK BATAKHANESİ

Yazan: Reşad Ekrem

Sarhoş yeniçeriler

Oradan kayıkla Kalikratya yakasına, oradan da soğan kayığına atıp İstanbul yolunu tutacaklardı. Bundan sonra, Küçükdefendi ortalıkta görünmeyecekti. Sultan Murad korkusundan kimse de ağzını açamayacaktı. Yalnız haftada bir, on gününde bir Küçükdefendinin kâhyasına hitaben bir tezkeresi gelecekti: «Başımıza bir kaza geldi, iftiraya uğradık. İnşallah yakında halâs olmamız mukadderdir. Kimse halimizden haberdar olmamalıdır, bana tiz şu kadar kese akçe yollıyasın ve bir mücevher hançer ve bir mücevher saat yollıyasın!»

Panayot kaptan, tayfası Yandım Ali ile Tesbihçi Kalikratya köyünde deniz kenarındaki şaraphaneyeye girer girmez, kâpıda bir kere duraklamışlardı. Kendilerine bir yatak olarak tayin edilmiş olan bu izbe şaraphanenin ortasındaki bir masanın etrafına on kadar Yeniçeri kümenmiş, gürlütlü ile konuşarak, şarab içiyorlardı. İçeriye dört gemicinin girdiğini görünce, hepsi de, yeni gelenlere evvelâ şüpheli bakmış nihayet içlerinden birisi:

— Gemiciler yoldaşlardır, onlar da bizdedir, kuşkulandırmayın... demiş ve Çakır Panayot ile arkadaşlarına dönerek:

— Merhaba ağalar, gemici karındaşlar. Meclisimiz emanettir...

Demişti. Yandım Ali de:

— Merhaba Yeniçeri ağalarımız, Hacı Bektaş usakları... Meclisiniz gene meclistir, biz de şu köşecikte şerbet içeriz... diyerek belinden hançerini çıkarmış ve kendilerine hitab eden Yeniçeriye döner:

— Meclisiniz emanettir, bu da sende karındaş emanetidir...

Diye ilâve etmişti. Yandım Alinin hareketini arkadaşları da taklid etmiş. Yeniçerileri de, onların hançerlerini alarak kuşağına doldurmuştu:

— Bizde emanete hiyanetlik yoktur gemici yoldaşlar... Biz yolcu olurken hançerleriniz gene sizindir... Adabı bilir yiğitler imişsiniz... demişti.

Ve birkaç saniye sonra, Yeniçeriler, gene eski gürlütlü âlemlerine dalmışlardı. Fakat daha ilk dakikalardan itibaren de, Yandım Ali tepeden tırnağa kulak kesilmişti.

— Bre Habib çorbacı, bre daha İstanbul vediti konak yoldur. sabaha kadar varamayız...

— Üvar gideriz; Cilveli Muslu...

— Edirnedenberi ilgar geliriz zaten...

— Bre Hacı Bektaş usakları! Sultan Süleyman asrında Topkapısından Kızılelma Bec kaplarına varınca ilgar gitmiştir. Cizmesi vuran çıplak ayak yürümüştür.

Yeniçerilerden biri çıplak ayağını kaldırdı:

— Bre ben de attım ya iste cizmeleri.

— Bre Kara Ahmed, sana İstanbulda bir Sultan Murad cizmesi alırsız be...

— Sultan Murad cizmesi bize gerekmez... Bana; Hasan Halife cizmesi yeter...

— Bre Habib çorbacı, Hasan Halife bir nazik ve nahiflûbeden civandır, onun cizmesi Kara Ahmedin salapurva ayağına olmaz...

— Bre Kara Ahmede bir De'li Hüseyin cizmesi alırsız!

— Sultan Osman vak'asında bana bir Dilâver Paşa cizmesi düsmüştü, tam beş yıl giydim vamaletmeden...

— Kulun katline rızası yoktu, Sultan Osman'a gadroldu, tuvana yiğit, civan pa-dışahtı...

— Bre şimdi de Sultan Murada gadretmek isterler...

— Sultan Muradı istemeyiz amma, katline rızamız yoktur. Paralayamı paralayamı...

— Bre Habib çorbacı, cülûsu mudur yine?!

— Hüsrev Paşa gibi bir vezirin katline sebep olandan intikam almak lâzımdır...

— Bre onlar defterdar Mustafa Paşa ve Hasan Halife ve Musa Çelebi ve Deli Hüseyindir...

— Bre bu saydıkların tavsana salan tazdirler. avcı, Sultan Muraddır.

— Çalgıcı ve oyuncuları padisahlık olmaz. bir çengi avratı oğlan kıyafetinde yanında gezdirir derler...

— O çengi meşhur çingene Güllü Fatmadır...

— Edirmeden ilgar ile çıplak gelene düşmez öyle hisse... Onu İstanbul çorbacıları oynatırlar...

— Bre Habib çorbacı, daha yedi ko-naktır İstanbul. Bre bu gemici karındaşlar bizi bu gece İstanbul'a götürsün...

— Yeniçeriye deniz yolu olmaz.

— Bre yolcu yolunda gerektir, kalkın öyle ise taban yağlayalım!

— Bre kalkalım...

— Bre şaraphaneci, şerbetin bereketli olsun!

— Hacı Bektaş fukarasında para pul bulunmaz...

— Bre dönüştü verimiz şerbet parası nı...

— Dönüşde bahşis de verimiz.

— Müsahib sarayları yağma etmeğe gideriz İstanbul'a, dönüştü alırsın para nı...

— Dönüştü burasını aydın isteriz. dönüştü bir iki eli ayağı ve yüzü temiz nev-civan hizmetkâr tedarik eyle...

— Bre şu gemici yiğitlerin hançerlerini verelim...

— Eyvallah gemici kardeşler... Biz hatırdan çıkaralım. Siz bize emniyet veriniz... Hak ya ki biz de size ilişmedik. Başka yerde birbirimize rastlarken gene birbirimizden incinmiyelim...

On sarhoş yeniçeri, dört serseri ile ayrı ayrı kucaklaşarak şaraphaneden çıktılar. Şaraphane sahibi para için ağzını bile açmadı.

Üç dört gündendenberi, Edirneden ve diğer Trakya kasabalarından yeniçeriler kafil kafil akın halinde İstanbul'a gidiyordu. Bu on kişilik kafil, onun şaraphane nesine uğrayanların belki onuncusu idi. Hepsine elden gelen ikramı yapıp, Hepsine de sarap parasını dönüştü vereceklerini vâdetmişlerdi.

Sonuncu yeniçeri de kendisiyle kucaklaşıp öpüştükten sonra kapıdan çıkar çıkmaz, şaraphaneci koşmuş, kapıyı kapayarak kocaman demir kolanını da dayamıştı. Gözleri, yeniçerinin arkasından bir müddet kapağı takılıp kalan Yandım Ali büyük bir heyecan ile!

— Bre Panayot rels. İstanbulda fitne var...

(Arkası var)

«Son Posta»nın yeni edebi romanı: 35

CEYLÂN AVASI

Yazan: Refik Ahmed Sevengil

masamıza şair, ressam, müzisyen veya sahne sanatçısı pek çok kimseler gelip gittiler. Matmazel Rita bizi bunlardan bazılarıyla tanıştırmıştı. Pek büyük olmanın salonda hemen herkes birbirinin abası idi, yahud da abahab olmak için hatâ göz aşinalığı kâfi sayılıyordu. Matmazel Rita, omuzları yorgunluktan çökmüş, kıyafeti biraz derviş meşreb, fakat yüzünün çizgileri ve gözlerinin bakışları fevkalâde kuvvetli, manalı ve sevimli bir adama beni takdim etmek için bilhassa itina gösterdi. Yunan edebiyat cemiyetine ikinci reisi Mösyö Menelas elimi iki avucunun arasına alarak gürlütlü bir neşe ile Matmazel Ritaya hitab etti:

— Desenize bizden biri...

Sonra bana dönerek ilâve etti:

— İsminizi biliyorum, dilimze çevri- len eserinizi ve hakkınızda yazılanları da okudum; sizi tanıdığımıza pek memnunuz. Cemiyetimiz memleketimizde bulunduğunuz haber almış, King Jorj otelinde olduğunuzu da öğrenmiştik; sizi aradık,

fakat birdenbire kaybolduğunuzunu anladık... Memleketimizden bu kadar kısa bir zamanda geçip gittiniz mi, yoksa buradasınız da sevimli bir tehlikeye mi uğradınız, ilâhelerimizden biri sizi kapıp Olimpos dağına erişilmez cennetlerine mi kaptırdı diye düşündük...

Menelas bunları söylerken bir taraf-tan da manalı bir tebessümle Matmazel Ritaya bakıyordu. Ele geçmez esir bir hayalin peşinde idim, fakat edebiyat cemiyeti reisi Matmazel Ritaya bakmakla tahmininde yanılmış oluyordu. Sofrada bir kadın daha olduğuna farkedince bir gaf yapmış olmamak için üzüldü, telaşa toplandı ve:

— Mitolojide ve hakikatte ilâhelerimiz o kadar çok ve o kadar birbirinden güzeldir ki insan hangisinin tesirine kapılacağına tayin etmekte güçlük çekerse haklıdır!

Dedi. Bunun üzerine Matmazel Rita, edebiyat cemiyeti ikinci reisini daha fazla gaf yapmakta devam etmemesine imkân ver-

meme için hemen Yorgi Dimitriyadis ve karısı ile tanıştırdı. Artık kendisi için kaçamak ve kurtuluş yollarının tamamen kapanmış olduğunu gören muharrir, nezaket sükutunun üstünden silkip atarak bir iskemle çekip oturdu ve bütün samimiyetle kendisini vererek şunları söyledi:

— Aziz dostlarım, altmış yaşımdayım; senelerin bana yetiştirdiği tecrübe çeşitli işte ömrümün bahçesinden koparıp size uzatıyorum: İnsan bir yerde bir kere gaf yaptı mı idi, onu asla tamir etmeğe kalkmamalıdır; ilk yanlış tesirinden kurtulmak için teşebbüs edilen her çırpınma hareketi daha fazla batağa saplanmak için sebep teşkil eder. İsterseniz beni misal olarak hatırlarsınız; işte devam ediyorum, Türkler ağzlarının tadını bilen adamlardır ve dostumuz, — isminizi nasıl söylemiştimiz, Gerçek mi, ah evet, hatırlıyorum — dostum Hüseyin Gerçek de Yunanistana gelince kendisine ar-

kadaş olarak elbette ihtiyar Menelası seçecek değildi ya, Allahların Allahı Zevce Olimp dağında sakilik etmiş olan Ganimet kadar güzel bir delikanlı ve Artemisle Atena kadar güzel iki kadının dostluğunu kazanmak için çalışmış ve muvaffak olmuş! Bu sözlerim de ayrı bir gaf sayılmazsa onları komplemin diye değil, hakiki bir hayranlık ifadesi olarak kabul ediniz!

Gülmeğe başlamıştık. İhtiyar muharirin açık kalbli konuşması hoş gitmişti. Menelas yarı sarhoştur, önüne konulmuş olan dolu sarap kadehini kaldırdı, herkesi birlikte içmeğe davet etti. İhtiyar sonra son yudumuna kadar boşalttı. Kadehi yerine koyarak toparlandı, ellerini tersle gözlerini oğusturdu; nutuk söyletirmiş, siir inşad ediyormuş gibi pozlaşarak, sesine hususi bir âhenek vere rek:

— Allahım, dedi, Allahım... Artemisle Atena de'ni; ikisi de Artemis, yahud ikisi de Atena!... Ey akıl, ey zekâ ve feraset, ey ince görüş, dikkatli bakış, imdadına geliniz! Gözlerim, bana hiyanet etmeyiniz; tek bir güzellik de iki kadında birden mi parıldıyor, yoksa ikisi ayrı ayrı müstakıl birer Venüs kuvveti taşıyan varlıklar mı? Bunların birisine tahammül etmek güçken ikisinin birden dostluğunu muhafaza ve devam ettirebilmek!.. Dostum Hüseyin Gerçek, tevekkeli «Türk gibi kuvvetli» sözü darbe sel olmamış!

(Arkası var)

Beynimin içi bir simsek çakmış gibi aydınladı; Yorgi Dimitriyadis Matmazel Ritayı Lizaya benzeyen bir kadın diye bulup ortaya çıkarmış olmuyor; Ritayı daha önceden tanıyor, belki yabancı memlekette uzun zaman eğleniyorlar; genç adam, bir türlü muvaffakiyetle bitirmeğe imkân bulamadığı Paristeki tahsil senelerinde genç artisti, belki de ümitsiz bir askla sevdi; yüz bulmadı, memleketine döndükten sonra bir yaz Lutraki banyolarında Ritaya fevkalâde benzeyen Liza Petrovnaya rast geldi ve Pariste kaybetmişti sevi Atınada bulduğunu zannedip evlendi; kim bilir!

Oyunun bitmesini, ışıkların yanasını, salonun aydınlanmasını asla istemiyorudum. Yarı karanlıkta, düşüncelerimin sevirden memnundum; sanki böylece uzun zamandır peşinden kostüğüm bir hakikate eriseceğimi sanıyordum.

Temsilden sonra Matmazel Ritanın vırnıp giyinip gelmesini bekledik ve birlikte tiyatrodan çıkarak bir gece lokan tasına gittik. Artist yemek yedi, sarab içti; biz ikide kendisine arkadaşlık ettik.

Burası kabare artistik cinsinden bir yerdi; Bohem hayatı yaşayan birçok sanatçılar ve bu âleme meraklı kimseler, sağda solda, ya hafif bir gece yemeği ile karnını doyuruyor, yahud da içki ile, müzikle, dansla veya daha mühim olarak tatlı bir salon avı ile meşgul görünüyorlardı. Deminki piyeste rolü olan, olmuştur bir çok aktör ve aktrisler buraya gelmişlerdi; Matmazel Rita, Yunan sanat âleminde ehemmiyetli yeri olan tannmış bir kadın olduğu için az zamanda

Memleket Haberleri

Edirnenin 17 inci kurtuluş yılı dün tes'id edildi

Şehir baştan başa bayraklarla donandı, yer yer taklar kuruldu, askerinin şehre girişi çok güzel şekilde canlandı

Tarihi bir resim: Edirnenin gayri askeri likten kurtuluşu yılında kahraman ordu şehre girerken

Edirne (Hususî) — Edirnenin ebedi kurtuluşunun 17 nci yıldönümü bugün büyük merasim ve şenliklerle kutulandı.

Şehir baştan başa bayraklarla donandı. Muhtelif yerlere taklar kuruldu. Halk, mektepler ve teşküller mensubları sabahleyin merasim yeri olan Cümhuriyet alanında toplanarak yerlerini almışlar ve tefrik edilen bir

Düzcede yakalanan esrar kaçakçısı

Şehrimizde bir sene evvel tesis olunan emniyet teşkilâtı kurulduğu günden beri hırsızlık ve sair zabıta vak'aları pek ender görülmektedir. Zabitanın bu gibi eşhasla mütemadî mücadelesi bu hallerin önüne geçmiştir. Emniyet teşkilâtı çok dikkatli çalışmaktadır. Perşembe günü şehrimizde gizlice esrar kaçakçılığı yaptığı haber alınan Düzcenin Bürhaniye mahallesinden İrfan Kapkın adında birisinin evinde yapılan taharriyatta 3 kilo esrarla beraber failini de suç üzerinde yakalamaya muvaffak olmuşlar ve derhal Cümhuriyet müddeiumumiliğine teslim etmişlerdir. Resimde fail ile beraber Düzce emniyet komiseri Cevdet ve polis memurları Muzaffer ve Cemal görülmektedir.

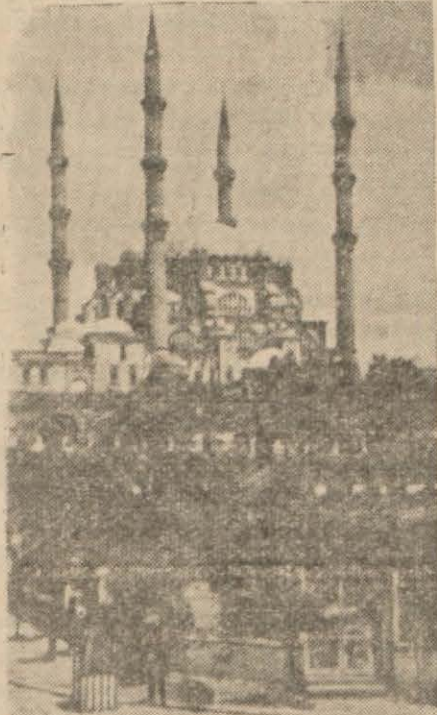
Edirnenin ikinci kurtuluşu

Dün güzel Edirnemizin 17 inci kurtuluş yıldönümü idi. 26 Temmuz 1920 de işgal edilmiş olan yurdun bu güzel parçası, 2 sene 3 ay ve 24 gün sonra yani tam 17 yıl evvel tekrar ve ebediyen ay yıldızlı bayrağımızın gölgesi altına girmiştir.

Yurdun Avrupa'ya açılan bu büyük kapısı, Edirne, Balkan harbinde de düşman istilâsına maruz kalmış ve kahraman Türk ordusu onu gene şanlı sancağa kavuşturmuştur.

1922 deki kurtuluş Edirnenin ikinci kurtuluşudur.

Bu şerefli günü tes'id ederken,

Selimiye camisi

bu yolda şehid olmuş aziz ölümlerin hatıralarını hürmet ve minnetle anmayı başlıca vazife biliriz.

Gece muhtelif yerlerde halk eğlenceleri ve fener alayları tertib edilmiş ve saat 20,30 da umuma mahsus olarak Halkevinde bir müsamere verilmiştir.

Hendek kurşun madeni işletiliyor

Hendek (Hususî) — Hendek kazası ile Karasu kazası arasında Kestane pınarı köyü civarında çok zengin kurşun madeni bulunmuş, işletilmeye başlanmıştır. Çıkarılan maddeler Karasuya deniz kenarına nakledilerek denizden sevkedilecektir.

Hendekte sürekli yağmurlar

Hendek (Hususî) — Hendekte bu hafta zarfında mebzul ve sürekli yağmurlar yağmıştır. Havalarda çok soğuktur. Etraftaki dağ köylerine kar yağmıştır.

Balıkesirde bağcılara asma çubuğu dağıtılıyor

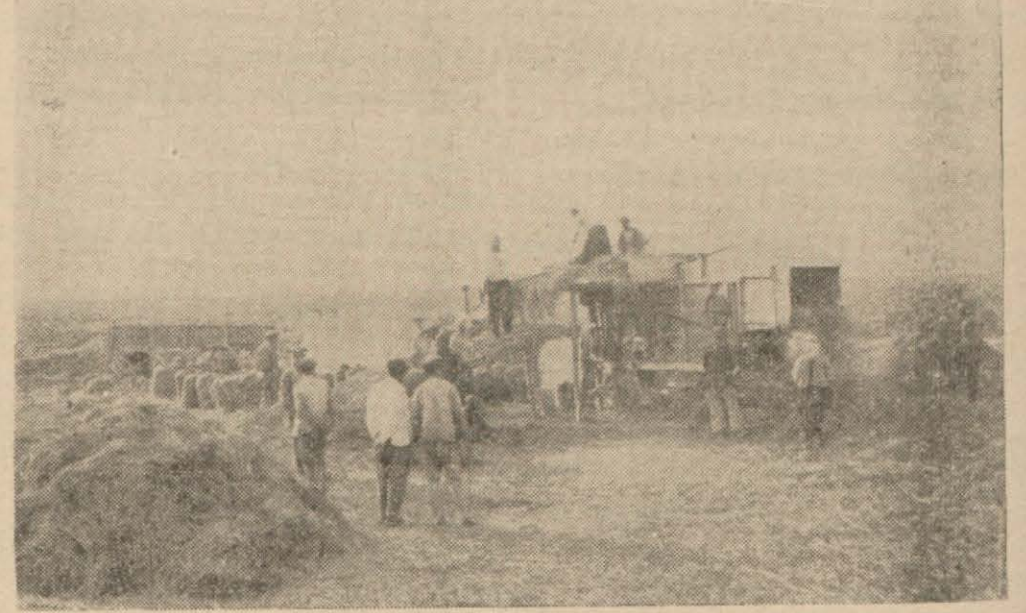
Balıkesir (Hususî) — Balıkesir Ziraat Müdürlüğü tarafından her sene olduğu gibi bu sene de bağcılığın inkişafı için zürra (300.000) aded köklü Amerikan asma çubuğu tevzi edilecektir. Bağ dikecekler bütün vilâyet dahilinde tesbit olunmağa başlamıştır.

Çorlulu bir tüccarın hamiyeti

Çorlu (Hususî) — Çorlu tüccarlarından Süleyman Eten muhtaç talebinin okuma yazma ve elbiselerine sarfedilmek üzere Çorlu orta mektebine 40 liralık teberruda bulunmuştur.

Adanada çeltik mahsulünün istihsaline başlanıldı

Çeltik fabrikaları faaliyete geçtiler. Hatayda ve Amik ovasında ehemmiyetli miktarda çeltik yetiştirildi

Çeltik mahsulü batozla çekilirken

Ceyhan (Hususî) — Birkaç senedir Çukurovada çeltik mahsulü mebzulen yetiştirilmekte iken Kozan ve Kadırlı bölgelerinde bu mahsulün zer'i mahzurlu görülmekle bu seneden itibaren ekimi menedilmiştir. Ancak bu yıl Ceyhanın Anavarza, Akdam köyleri ile, Tatarlı köyüne bağlı Bakırlı çiftliğinde zeri yap-tırılmıştır.

Çeltik mahsulü pamuk ve hububat mahsulâtından daha verimli ve flatça da daha yüksek satılan ve bu işle meşgul olanları da kısa bir müddet zarfında zengin eden bir mahsulüdür.

Bu itibarla bazı Ceyhan tüccarları bu yıl Hatayda ve «Amik» ovasında külli-yetli miktarda çeltik zer etmişlerdir. Artık bu mahsulün de hasad mevsimi gelmiş olduğundan, her gün kasabamızda yüzlerce araba çeltik getirilerek fabrikalarda ambar edilmektedir. Bu cümleden olarak kasabamızdaki çeltik fabrikaları da harıl harıl çalışarak çeltik çekmektedirler. Alınan haberlere göre, Hatayda yetiştirilen çeltikler doğrudan doğruya deniz vasıtasile İstanbul'a sevkedilmektedir.

Adanada memba suyu ihtiyacı

Adanada «Memba suyu» büyük bir ihtiyacın mevzuudur. Zaman zaman belediye bu işle meşgul olmaktadır. Nitekim geçen ay 100-110 kuruşa satılan bu suların damacanasını 85 kuruşa indirmiş ve bu suretle halkın nef'ine bir karar vermişti. Bu defa şehir belediyesi, çarşıda bardakla satılan -bardağı 40 paraya -sularla meşgul olmuş ve bu satışın da 20 para üzerinden yapılmasını kararlaştırmıştır. Belediyenin bu kararı üzerine Adanadaki yüzlerce su satıcıları su satmamağa karar vermişlerdir. Şimdi şehirde içmek için bir bardak su bulunmamaktadır.

İçme suyu olmayan ve kuyu suları meselesi mühimdir. Ve derhal memba suyu satışlarını temin etmek lâzımdır.

Halkevi kış faaliyeti

Adana Halkevi bu kış için hazırladığı geniş faaliyet programını tatbika başladı.

Halkevimiz yeni bir müzik kursu açtı. Burada keman, mandolin dersleri verilmektedir.

Halkevi bu Pazar ilk okullar öğretmenleri için bir danslı çay tertib etmiştir.

Halkevi orkestrası tarafından bu hafta bir de konser verilmektedir.

Seyhan öğretmenlerinin baram cetveli

Seyhan ilk okul öğretmenlerinin yeni baram cetveli tasdikten gelmiştir. Öğretmenlerin hemen yarısından fazlası yeni baramden istifade gördük olmaktadır çok memnundurlar.

Umumî nüfus sayımı

Şehrimizde, önümüzdeki umumî nüfus sayımı için şimdiden ihzari faaliyete geçmiştir. Umumî sayımdan evvel büyük şehirlerde yapılacak tecrübelerin Adanada da yapılması pek muhtemeldir.

C. H. P. kongresi

Ceyhan C. H. Partisi yıllık kongresi yapılmış ve idare heyetine Hamdi Uzel, doktor Basri, Hakkı Mete, Rifat Çetin, Abbas Ülkü, Süleyman Oğuz ve İsmail Dalı seçilmişlerdir.

İlgaz yolu üzerinde kış tertibatı alınması bekleniyor

Çankırı, (Hususî) — Kış basınca İlgaz yolu korkunç felâketler, facialar doğuran bir yol oluyor.

Kar birdenbire bastırır, bora, fırtına telefon, telgraf hatlarını bozar. Eskiyen yolu metrelerce kar altında bırakır.

Bu yüzden kışın İlgaz yolunda yolculuk yapmak kadar müşkül bir şey yoktur.

Bu yıl gene kış başlangıcı böyle oldu. Telgrafla da bildirdiğim gibi posta otobüsü yolda kaldı. Telefon, telgraf hatları bozuldu.

Üç gün kadar bir zaman sonra yol açılabilir.

Posta otobüsü yolcularından bir avukat yolun nasıl kapandığını, kara saplandıklarını şöyle anlattı:

— Kastamonudan 42 kilometre gelmiştik. Doruk karakoluna üç kilometre kalmıştı. Kar 70 santim yolu doldurmuştu. Nihayet otobüs yokuş yukarı çıktığından kara saplandı. Dördü kadın olmak üzere 26 yolcu idik. Bir kilometre ilerdeki amele barakasına karlara batarak güç vardık. Hepimiz ayakta titreyorduk.

Öğleyin İlgazda yemeğimizi yeriz ümidle kimse ekmeğimizi almamıştı.

Telefonla etrafı aradık, bulamadık. Ağ ve uykusuz tam 60 saat bu barakada soğukla, açlıkla mücadele ettik. Nihayet yol açıldı, gelebildik.

İlgaz yolu üzerinde her yıl bu gibi hâdiseler vukubulur. Hattâ donanlar olur, geçen yıl da posta şoförü donmuştu.

Kış bastırılmadan bu gibi hâdiselerin önüne geçmek için Kastamonu ve Çankırı

Gümüşhacıköyünde oto-büs rekabeti

Gümüşhacıköy (Hususî) — Havza - Osmanlık arasındaki posta münakalatının ihalesi burada arttırma şeklinde, ayda 150 liraya yakın bir para vermek suretile eski otobüs şirketine yapılmıştır. Diğer taraftan başka bir otobüs sahibi de bu yolda çalışmak istemiş ve iş rekabete binmiştir. Gümüşhacıköy - Havza arası 90 kuruşken otobüs kuruşa indirilmiştir. Bu yıkıcı ve gayritabi rekabetten istifade edenler dahi memnun değildir.

Düzcede tavuk hastalığı

Düzce (Hususî) — Her sene olduğu gibi bu sene de tavuk hastalığı müstevli bir şekilde çoğalmıştır. 80.000 nüfuslu bir kaza merkezinde baytar bulunmaması yüzünden birçok köylünün maisehini temin eden tavuklar mahvolmaktadır. Ve bu yüzden külliyetli miktarda ihrac olunan yumurta istihsalâtı azalmaktadır. Bu hastalığın tedavisi için kazamıza bir baytarın gönderilmesi suretile önüne geçilecek olursa köylü de bu âfetten kurtulacaktır.

vilâyetleri tedbirler almalıdır.

Yol üzerinde 10 kilometrede bir imdad kulübeleri yaptırılmalı, amele partileri bulundurulmalıdır.

Telefon, telgraf hatları sağlam yapılmalıdır. Hâdisenin oluşundan iki gün sonra imdadla koşmak bilmem ki faciaların önüne geçebilir mi?

Pazar Ola Hasan Bey Diyor ki :

— Hasan Bey gazeteleri görüyorsunuz ya...

... Hergün her saat havada çarpışmalar eksik olmuyor..

... hele denizlerde saat başına vapurlar batıyor, yüzlerce insan ölüyor.. acaba bu harbde en emin yer neresidir?

Hasan Bey — Zigfrid ile Majino hattının arast azizim, çünkü orada sinek bilek uçmuyor!

Son Posta

S P O R

Liseler futbol maçlarının fikstürü yapıldı

Kuleli voleybol şampiyonu oldu. Askerî liseler futbol maçları da bugün oynanıyor

Gelecek haftadan itibaren başlayacak olan mektepler arasındaki futbol maçları için dün Maarif Müdürlüğünde bir toplantı yapılmış, mektepler kuvvet esasına göre be-yaz kırmızı namile iki gruba ayrılmışlar-dır.

Teatit edilen fikstüre göre maçlar şu şekilde yapılacaktır:

Birinci hafta

Vefa - Şişli Terakki, Erkek Muallim - Darüşşafaka, Harbiye - Kabataş, Taksim - Boğaziçi, Yüce Ükü - San'at, Galatasaray - Pertevniyal.

İkinci hafta

Taksim - Vefa, İstiklâl - Kabataş, Haydarpaşa - Şişli, Boğaziçi - San'at, Yüce Ükü - Ticaret, Hayriye - Darüşşafaka.

Üçüncü hafta

Taksim - Şişli, Galatasaray - İşik, Erkek Muallim - Kabataş, Vefa - Ticaret, Yüce Ükü - İstanbul erkek, Darüşşafaka - İstiklâl.

Dördüncü hafta

Yüce Ükü - Haydarpaşa, Pertevniyal - Kabataş, İşik - İstiklâl, Ticaret - İstanbul Erkek, San'at - Şişli, Galatasaray - Erkek Muallim.

Beşinci hafta

Şişli, İstanbul Erkek, İşik - Pertevniyal, Galatasaray - Darüşşafaka, Boğaziçi - Haydarpaşa, Taksim - Ticaret, Hayriye - Erkek Muallim.

Altıncı hafta

Boğaziçi - Yüce Ükü, San'at - İstanbul Erkek, Galatasaray - Hayriye, İstiklâl - Erkek Muallim, Haydarpaşa - Ticaret, İşik - Darüşşafaka.

Yedinci hafta

Vefa - İstanbul Erkek, Pertevniyal - Erkek Muallim, Taksim - Haydarpaşa, İşik - Hayriye, Darüşşafaka - Kabataş, Yüce Ükü - Şişli.

Sekizinci hafta

Boğaziçi - Şişli, Taksim - İstanbul Erkek, Galatasaray - Kabataş, Vefa - Yüce Ükü, San'at - Ticaret, Pertevniyal - Darüşşafaka.

Dokuzuncu hafta

Şişli - Ticaret, Boğaziçi - Vefa, Galatasaray - İstiklâl, Taksim - Yüce Ükü, San'at - Haydarpaşa, İşik - Kabataş.

Onuncu hafta

Pertevniyal - İstiklâl, Boğaziçi - İstanbul Erkek, İşik - Erkek Muallim, Hayriye - Ticaret, Taksim - San'at, Vefa - Haydarpaşa.

Son hafta

Haydarpaşa - İstanbul Erkek, Boğaziçi - Ticaret, Hayriye - Pertevniyal, Vefa - San'at Bevez ve kırmızı takımlar:

Bevez takımlar: İstanbul, Haydarpaşa, Vefa, Taksim, Boğaziçi, Şişli, Yüce Ükü, San'at, Ticaret.

Kırmızı: Galatasaray, Kabataş, Pertevniyal, Muallim, Hayriye, İstiklâl, İşik, Darüşşafaka.

Kız ve erkek mektepleri voleybol maçları fikstürü Çarşamba günü çekilecektir.

Mekteplerin voleybol maçları

Futbol maçlarında beyaz ve kırmızı kü-meye ayrılmış olan mektepler; voleybol maçlarında aynı kümelede oynayacaklardır.

Voleybol maçlarının hafta ortasında yapılması kuvvetle muhtemeldir.

Kuleli voleybol'da şampiyon oldu

Beyoğlu Halkevinde iki haftadır devam eden askerî liseler voleybol şampiyonluk maçları finalinde Kuleli İseki Deniz İsesini iki sette (10-15), (14-16) sayı ile yenerek askerî liseler voleybol şampiyonu oldu.

Bu maçta takımlar: Kuleli: Büleml, Fikret, Feyzi, Galib, Turgud, Vahid. Deniz Lisesi: Yaşar, Necdet, Nadi, Abdül, Havri, Muzaffer.

Bu maçlarda: Deniz lisesi - Bursaya (5-15), (1-15) galib.

Kuleli - Maltepeye (10-15), (11-15) galib.

Maltepe - Bursaya (10-15), (7-15) galib.

Askerî liseler futbol maçı

Askerî Liseler arasındaki futbol şampiyonası bugün Şeref ve Kadıköy sahalarında oynanacaktır.

Burünkü maçlar

Beden Terbiyesi İstanbul Futbol Ajanlı-dan:

26-11-939 tarihinde yapılacak maçlar Taksim stadi:

Fenerbahçe - Galata Gençler saat 10.30 Y. Davudpaşa - A. Hisar saat 12.30 Fenerbahçe - HİAL saat 14.30

Şeref stadi:

Altınordu - Beyoğluspor saat 10.30 Topkapı - Altıntuş saat 12.30 Beşiktaş - Beykoz saat 14.30

Fener stadi:

Karaçürük - Galataspor saat 10.30 İstanbulspor - Vefa saat 12.30 Galatasaray - Süleymaniye saat 14.30

Not:

1 - Sıhhi levazımının noksanlığı yüzünden maçların yapılmıyacağı ilân olunan Taksim stadi bu kere mezkûr noksanları ikmal ve tedarik etmiş olduğundan bu kararın refedilmiş olduğu tebliğ olunur.

2 - Fenerbahçeli Galib Kulaksızoğlunun vefatı dolayısıyla klibler maçlara baslama-dan evvel birer dakika ihtiram sükûtu yapacaklardır.

Bir doktorun günlük notlarından

Kalbden gelen sesler

Kalplerinde nefha yani gayri tabii ve marazî sesler duyulan bir çok hastalara tesadüf ediyoruz ki kendilerinde kalb arızası olduğundan haberleri yoktur. Bu bir dereceye kadar doğrudur çünkü kalbdeki gayri tabii seslerin mevcudiyetine rağmen kalbin kuvveti, darabasının intizamı tamamen yerindedir. Bunun için dir ki hastalar hiç bir gayri tabii hissetmemektedirler. Bu nefhalar hastanın diğer herhangi muvakkat bir arızasının muayene ve tedavisi esnasında meydana çıkmaktadır. Bu dakikadan itibaren alle doktorunun hastanın nazarı dikkatini celbetmesi lazımdır. Çünkü bahusus gençlerde böyle vaziyetlerde spor yapmak, fazla koymak, sıçramak, heyecan ve ihtiraslar içinde yaşamak asla caiz değildir. Bu kalb vaziyeti hastanın bilmiyerek yaptığı fazla yorulmuş ve cehidlerle günün birinde derhal hasta üzerinde şiddetli sarsıntı-lar yapmağa başlar ve o zaman da artık hasta yarım malfit denecek hale girer. Kalplerinde böyle nefhalar duyulan hastaların muayenesi tetkik olunursa küçük iken Romatizma geçirmiş olduklarını ekseriyetle görürüz. Hakikaten romatizma had şeklinde iyi teşhis ve tedavi edilmeyeceği takdirde kalbin iç zarında ihtilâl yapar ve bu ihtilâl kalbin kapaklarının açılış ve kapanış tarzlarını bozar, ya fazla sıkışır veyahud natamam kapanır. İşte kalb arızaları ve hastalığı da bundan başka bir şey değildir.

(Gene bu bahse devam ederiz.)

Cevab istiyen okuyucuların posta-pulu yollamalarını rica ederim. Aksi takdirde istekleri muhtemelen kabul edilmez.

Polisie:

Bir arabacı arabasının altında kaldı

Bebekte oturan arabacı Necati arabası ile Arnavudköyüne gitmekte iken hayvanların birdenbire ürkmeye düşerek arabasının altında kalmış vücudunun muhtelif yerlerinden yaralanmıştır.

Necati tedavi edilmek üzere Beyoğlu hastanesine kaldırılmıştır.

Üç yaşında bir çocuk mangala düştü

Erenköyünde Kozyağzı caddesinde oturan Hatice adında bir kadın dışarıda bir işle meşgul olurken, odada bıraktığı üç yaşındaki çocuğu Ahmed mangala düşerek vücudunun muhtelif yerlerinden tehlikeli surette yanmıştır. Yaralı çocuk imdadı sıhhi ile hastaneye kaldırılmış, kaza etrafında tahkikata başlanmıştır.

Tramvaydan düşen bir adamın kolu, diğer bir gencin de bileği kırıldı

Dün akşam geç vakit Kabataş'ta bir adamın kolunun kırılması neticelenen bir tramvay kazası olmuştur.

Beşiktaşta Kılıçlı mahallesinde Orta caddede 81 numaralı evde oturan Nafia idaresi otacılarından Mehmed Ahi, Karaköyden bindiği tramvayla evine giderken Kabataş noktası önünde tramvaydan düşmüştür.

Bu düşme esnasında vücudunun muhtelif yerlerinden yaralanan Mehmed Alinin sağ kolu kırıldığından, imdadı sıhhi ile Beyoğlu hastanesine kaldırılmıştır.

Bunları başka gene dün Levi adında bir genç elinde demir çubuklar olduğu halde bir tramvayın basamağında İstiklâl caddesinden geçerken mukabil taraftan gelen bir kamyonun demirlere çarpmasıyla caddeye düşmüş ve başından ağır surette yaralanmıştır. Bu arada Levinin sol bileği kırıldığından tedavi edilmek üzere Şişli hastanesine kaldırılmıştır. Her iki kaza etrafında zabıtaca tahkikata başlanmıştır.

Toplantılar:

Beyoğlu Halkevinde konferans

Beyoğlu Halkeviden: 26 İkinciteşrin 1939 Pazar günü saat 14.30 da Evimizin Nurya sokağında, Parti binasındaki temsil salı-nunda doçent Bay Nureddin Kamil İrdelp tarafından «Grip» mevzuunda mühim bir konferans verilecektir.

Gülhane müsameresi

Gülhane Tıbbiye Askerî Tıbbikate mektebinin 1939 - 1940 yılı tıbbi müsameresinin birincisi 24.11-939 Cuma günü saat 17.30 da profesör Dr. Zeki Paik Uralın reilliğinde toplanmıştır.

Münakaşalara profesör General Dr. Tevfik Saçlam, profesör Lütfi Aksu, profesör Nüzhet Şakir, profesör Mim Kemal Öke, profesör Vahdi Ozan, profesör Şükrü Can - gör iştirak etmişlerdir.

İçin gözümün önüne getireceğim çehrenin yalnız sizin çehreniz olduğuna inanmamızı sizden istiyeceğim.

Anette onu:

— Jean diye azarladı, annenizi unuttuysunuz. O sizi o kadar çok seviyor ki.

— Ben de onu pek çok seviyorum. Çok sevmek, pek çok sevmekle kısaca sevmek arasında ne münasebet var?

İngilterenin uzakşarkta en mühim ileri karakolu: SINGAPUR

(Baştarafı 6 ncı sayfada)

danlar, çeliken hangarlar, bir sürü kış-lalar mevcuttur.

Singapur mmtakasında ise kudretli radyo istasyonları, muazzam kömür depoları, bir sürü cephanelik vardır. Singapur limanı civarında bir çok sahil tahkimatı yapılmış, mevcut olanlar takviye edilmiştir. Enebi matbuatının verdiği malûmata nazaran İngilizler son zamanlarda, adanın şimal şarkında bulunan Çancı burnuna uzak menzilli top-larla tayyare defî topları yerleştirmişlerdir. Bundan başka Singapur civar adalar da tahkim edilmişlerdir. İngilizler, bundan başka Malakka yarımadasının cenub şarkını tahkim etmek için de bir çok projeler yapmışlardır.

Singapurun, İngilizlerin Cebelütterik, Malta, Aden gibi diğer deniz üslerinden farkı ve hususiyeti, geniş bir cephe gerisine malikiyetidir. Filvaki Singapurun gerisinde İngilizlerin Malaya müstemle-keleri vardır. Esasen Singapur, bu müstemlekenin bir ticaret limanı sayılmaktadır. İşte bu cephe gerisi sayesinde Singapurun stratejik ehemmiyeti daha fazla artmaktadır. İngiltere hükûmeti Malaya hükûmdarlarının yardımıyla, yerli-lerden mürekkep büyük bir kara ordusu kurmak tasavvurlarını beslemektedir.

İngilterenin Malakka yarımadasına bu kadar fazla ehemmiyet vermesinin başlıca sebebi, son zamanlarda Japonların Britanya Malayasına gösterdikleri büyük alâkadır. Japon sermayesi Malaya-daki kauçuk plântasyonlarına yüz binlerce akr genişliğinde arazi parçaları kiralamaktadırlar. Japonlar buralardaki kömür ve demir madenlerine de el atmağa başlamışlardır. Japonlar bu havaliden, bir milyon tona yakın yüksek kaliteli demir madeni elde etmektedirler. Bizzat Singapur şehrinde 6 bine yakın Japon, berber, fotoğrafçı vesaire gibi maskeler altında casuslukla meşgul olmaktadır.

Singapurda bulunmakta olan enebi bankalar arasında üç tane de büyük Japon bankası bulunmaktadır.

Singapurun ticaretinde kauçuk ve kalay birinci mevki işgal etmektedirler.

Bu iki madde de, Britanya Malayası'nın başlıca ihracat maddeleridir. Bura-dan ihraç edilen kauçugu Amerika sevk etmek için Japon vapurlarının gösterdikleri faaliyet, gerek Amerika, gerekse İngiltere ticaret filosuna büyük büyük zararlar vermektedir. Bu tehlikeyi hissedilen İngiliz matbuatı, «Singapurun kur-tarınız!» şiarını ortaya atmak lüzumunu bile hissetmişlerdir.

Japonya, bu havalideki İngiliz müstemlekelerine yaptığı iktisadi hulûlden maada, doğrudan doğruya siyasi gayeler güden teşebbüslere de girişmekten geri durmamaktadır. Japonya, Malakka yarımadasının en dar noktası olan Kra bur-zahında bir kanal açmak projelerini ortaya atmış bulunuyor. Bu kanal açıldığı takdirde, Japonyadan Hindistana giden ve hiç kimsenin kontrolüne tabi olmayan en kısa bir yol bulunmuş olacaktır. Bu takdirde Singapur, Hind Okyanusundan Büyük Okyanusa giden yolların kontrolörü olmak hususiyetini tamamen kaybetmiş olacaktır.

Japonların Çini istilâsı, ve Hindi-Çini kaplılarına dayanmaları, Büyük Britanya İmparatorluğunun hayatî noktaları için esaslî bir tehlike teşkil etmeğe başlamıştır. Bunu idrak eden İngiltere, bütün o havalinin en kuvvetli bir ileri karakolu olan Singapurum hummal bir faaliyetle tahkim etmeğe koyulmuştur.

Singapur değil yalnız Avustralyanın, fakat aynı zamanda Hindi - Çini'nin. Hindistanın bir kelime ile Uzakşarkta bütün İngiliz menfaatlerinin de bekçisidir. İngilizlerin Singapur verdikleri büyük ehemmiyeti ancak bununla izah etmek mümkündür.

Tarihten sayfalar

(Baştarafı 7 inci sayfada)

— Devlet bana silâhımı, düşmana teslim edeyim diye değil, düşman ile dövüşeyim diye verdi!

Çar da:

— Bravo! Senin gibi bir kumandanın kılıcı alınmaz. Rusyada kılıcı taşı, memleketimde bir Rus maresâli gibi karşılanacaksınız! demişti.

Reşad Ekrem Koçu

İstanbul Defterdarlığından:

Sıra No.	Mükellefin adı ve soy adı	İşi	Adres Mahalle Sokak No.	Verginin Senesi	Verginin Mat.	Nevi	Miktarı L. K.
1	Kemal Eroktay	Lokantacı	Ş. G. Vezir İskelesi 13-15	939	450.00	(K. (B.	65.16 13.03
2	Leon	Tabelâcı	Arpacılar 34 - 36	937	112.50	(K. (B.	33.75 6.75
3	Aram Kara-beyan	Aşçı	Dirlik 6	936	1200.00	(K. (B.	360.00 72.00
4	Derviş	Aşçı	Yalıköşkü C. 52	932	300.00	(K. (B.	78.00
5	Mustafa Tü-tüncü	Tüccar	Köprülü-han 31	939	262.50	(K. (B.	62.46 12.49
6	M. Said ve M. Hasan	Emlak komisyon.	Limanhan 15 - 16	934	510.00	(K. (B.	178.50 35.70
7	Hall	Kömürcü	İzmir S. 7	934	120.00	(K. (B.	30.00 6.00
8	Garbis Bozokyan	Terzi	İstanbul-han 1	938	172.50	(K. (B.	21.56 4.31
9	Ağa oğlu Ali	Kahveci	Hamidiye C. 24	939	1035.00	(K. (B.	119.09 23.82
10	Ağa oğlu Ali	Kahveci	Yalıköşkü C. 35	939	198.00	(K. (B.	28.67 5.73
11	A. Esad	Gümrük memnas	Yeni-han 7.8-9	936	162.00	(K. (B.	149.96 37.48
12	M. Ağâh	Muakip	4 Vakıf-han 30	935	120.00	(K. (B.	34.62 6.92
13	Elyakim bî-raderler	Zahireci	Havahan 2/7	931-32-933	2937.35	(K. (B.	352.49 70.50
14	Sabatay Mangall	Tütüncü	Ayniyehan 1/3	933	3000.00	ter (K. (B.	360.00 360.00
15	Yorgi oğlu Hırsto	Büfeci	Adalarlı-kelesi 11.	936	907.50	(K. (B.	226.87 45.37
16	Bünyamin İsak	Terzi	İstanbul-han 10	938	60.00	(K. (B.	18.44 3.69
17	Mustafa Ka-rataş	Kahveci	Mithatpa-şa han 1	939	37.50	(K. (B.	6.65 1.33
18	David Ben-mayor	Mobilya tüccarı	İzzetbey han 3	938	127.50	(K. (B.	40.80 8.16
19	Bekir Sena	Bilet bayii	Arpacılar 55	938	840.00	(K. (B.	148.17 29.63
20	Ali Ferruh	Yağcı	Kömürcü S. 14	935	252.00	(K. (B.	63.00 12.60
21	Koço	Elbiseci	Arpacı han 8	939	144.00	(K. (B.	21.30 4.26
22	Todori Hoz Bağlı	Terzi	Bozuktu-lumba 3	938	337.50	(K. (B.	64.12 12.82
23	Dimitrakı ve oğulları	Balk tuz-layıcısı	Meyhane S. 18	935	444.00	(K. (B.	199.30 39.96

Eminönü Maliye şubesi mükelleflerinden yukarıda adı, işi ve ticaretgâh adresi yazılı şahıslar terki ticaretle yeni adreslerini bildirmemiş ve tebellüğe salâhiyetli bir kimse göstermemiş ve yapılan araştırmada da bulunamamış olduklarından hızarlarında gös-terilen yıllara aid kazanç ve buharan vergilerini ve zamamları havli ihbarnamelerin biza-t kendilerine tebliğî mümkün olamamıştır. Keyfiyet 3692 sayılı kanunun 10 ve 11 inci maddelerine tevfikân tebliğ yerine geçmek üzere ilân olunur.

(9756)

Nöbetçi eczaneler

Bu gece nöbetçi olan eczaneler şunlardır:

İstanbul cihetindekiler: Şehzadebaşında (Üniversite), Emin önünde (Bensason), Aksarıda (Per-tev), Alemardarda (Esad), Beyazıdda (A-sador), Fatihde (Hüsameddin), Bakır köyde (HİAL), Eyübde (Eyübsultan).

Beyoğlu cihetindekiler: İstiklâl caddesinde (Kanzuk), Tepe-başında (Kinyoll), Taksimde (Taksim), Tarlabaşında (Nihad), Kurtuluşta (Nec-det), Beşiktaşta (Vidin).

Boğaziçi, Kadıköy ve Adalardakiler: Kadıköyünde (Sıhhat, Rifat), Üskü-darda (İmrahor), Sarıyerde (Nuri), Adalardaki (Halk).

Ankara borsası

Açılış - Kapanış fiatları 25 - 11 - 939

	Açılış	Kapanış
Londra	5.14	5.14
Neu - York	10.33	130.18
Paris	1.9775	2.9775
Milano	6.8275	6.8.75
Cünevre	29.4375	29.4375
Amsterdam	19.2425	69.2825
Berlin	—	—
Batıkol	—	—
Atina	21.52	21.52
Sofya	0.97	0.97
Prag	1.6125	1.6125
Madrid	—	—
Varşova	13.61	18.61
Budapeşte	—	—
Bükreş	23.8175	28.8175
Belgrad	0.92	0.92
Yokoham	2.495	2.495
Stockholm	81.64	81.64
Moskova	81.9775	81.9775

HİKAYE: Sizi düşünmemeye mitsade ediniz

(Baştarafı 9 uncu sayfada)

bir insan... Kız kardeşim çok küçüktür, annemi siz gördünüz... İnsan ana ve babasını muhakeme edemez... Ben annemi bir felâket ve müsibet telâki ediyorum. Çünkü böyle düşünen dünyada, tek insan varsa o da benim! Kimbilir harb ne kadar zaman devma edecek! Acaba bir koca bulabilecek miyim? Çok güzel bir kız değilim. Evlenmeden ihtiyar olacağım; çünkü draho-mam yok. Ve budalalardan da hiç haz etmem. Ben bütün hayatınca hiç gel-miyecek olanı beklemeye mahkûm insanlardan biriyim. Halbuki burada bulunduğunuz müddetçe bana bütün bu söylediklerimin yanlış olduğunu düşünmiye yardım ediniz. Genç kızların daima çilgün birer muhayyileleri vardır. Ben, bizim birbirimizi sevdiğimi ze, gittiğiniz zaman sizi bekleyeceğime ve sizin orada beni düşünceğinizize kendi kendimi inandırmak istiyordum. Bu sizi rahatsız edebilir mi? Size yaptığım bu şey bir ilân aşk değildir. Sizden bir hayal müsadesi istiyorum. San-ki düşünce beni arıyacaktıysanız sizi bekleyeceğim. Bütün hülyalarımı üz-rinde toplıyacağım bir çehreye bir hatıraya sahib olacağım.

— Annette paktı imzalağık, yalnız.

— Yalnız?

— Yalnız gitmeden evvel, sizinle daha iyi tanıştığımız zaman, sizden beni beklemenizi yani ciddi surette, sa-hiden beklemenizi rica etmem çok muhtemeldir. Anhyor musunuz? Fakat sizden bunu rica etmesem bile muhak-kak orada cesaretimi kaybetmemek

RADYOLIN

ile SABAH - ÖĞLE - AKŞAM HER YEMekten SONRA günde 3 defa muntazaman dişlerinizi fırçalayınız.

T. İŞ BANKASI

1940 Küçük cari hesaplar İKRAMİYE PLÂNI

Keşideler: 1 Şubat, 1 Mayıs, 1 Ağustos, 1 İkinciyeşrin tarihlerinde yapılacaktır.

Kumbaralı ve kumbarasız hesaplarında en az elli lirası bulunanlar kuruya dâhil edilecektir.

1940 İKRAMİYELERİ

1 Adet 2000 liralık	=	2000.	—	Lira
3 " 1000 "	=	3000.	—	"
6 " 500 "	=	3000.	—	"
12 " 250 "	=	3000.	—	"
40 " 100 "	=	4000.	—	"
75 " 50 "	=	3750.	—	"
210 " 25 "	=	5250.	—	"

Türkiye İş Bankasına para yatırmakla yalnız para biriktirmiş olmaz, aynı zamanda talânızı de denemiş olursunuz.

Sayın İstanbul Telefon abonelerine

Şişli santrali 25/11/939 da saat 15 de faaliyete geçecektir. Abonelerimizin evvelce tevzi edilen 939-940 telefon rehberini o saatten itibaren kullanmaya başlamalarını ve rehberle müracaat etmeden abone aramalarını bilhasra rica ederim.

Müdüriyet
(9667)

OSMAN ŞAKAR

Müessesesinde
Taksitle

KÖMÜR SOBALARI
Avizeler - Saatler

Galata: Bankalar cad. 47 Voyvoda hanı zemin kat. Tel: 42769 B-yazı: Üniversite cad. No. 28 Elektrik idarisi karşısı.

Kadıköy: İskele cad. No. 33 - 2

Diğer satış yerleri:

Beyoğlu: İstiklal cad. No. 316 Foto

Spor mağazası

Büyükdada: Gülistan cad. No. 2

Ligros mağazası

*Paranızı faiz getir
meder saklarsanız
kendi kendinizi
zarara mahkûm
etmiş olursunuz
Su halde onu*

HOLLANTSE BANK
ÜNİ N.V.

ANAPİYOJEN

Dr. İHSAN SÂMİ

İstaptokok, İstafilkok, pnömokok, kolli, piyosyaniklerin yaptığı gıba, yara, akıntı ve cild hastalıklarına karşı çok tesirli taze aşıdır.

DEUTSCHE LUFTHANSA

Kış uçuş tarifesi:

SALI, PERŞEMBE ve CUMARTESİ

İSTANBUL'dan Sofya, Belgrad, Budapeşte ye Viyana üzerinden BERLİN'e Sofyadan Selâlik ve Atina'ya irtibat vardır. Daha z yada malûmat almak, biletler ve kayıt muamelesi için aşağıda vekillîğe müracaat edilmelidir:

HANS WALTER FEUSTEL

Galata Rıhtım No 45 Telefon: 41178 - Telgraf "HANSALFLU"

Kayseri Tayyare Fabrikası Genel Direktörlüğünden:

Bir Elektrikli Ustası Aranıyor

San'atı çok iyi bilen bir elektrikli ustası alınacaktır. San'at mektebi mezunu olanlar tercih edilecektir. Yapılacak imtihandaki derecesine göre 150 liraya kadar aylık ücret verilecektir.

Bu elektrikli Kayseri tayyare fabrikasında tayyareler üzerinde muayyen bir samar staj gördükten sonra daimi surette çalışmak üzere Diyarbakır tayyare alayına gönderilecektir.

Talip olanların nihayet 11/12/939 Pazartesi gününe kadar istidatı ve emniyet müdür. lüğünce musaddak hüsnühâl mazbatası ve bonservislerle birlikte imtihan olmak üzere Kayseri tayyare fabrikasına bizzat müracaat etmeleri ilân olunur. «9560»

MİSAFİRLERİNİZE

HACİ BEKİR ŞEKERİ

ikram ediniz

Ali Muhiddin Hacı Bekir

Merkezi: Bahçekapı. Şubeleri: Karaköy, Beyoğlu, Kadıköy.
Pazar günleri HACİ BEKİR ticarethanesi açıktır.

Afyon Belediyesinden

Şehri 90 lira ücretli belediyemizin veterinerliği münhaldir Talib olanların evrak müsbetleriyle birlikte İkinciyeşrin gagesine kadar belediyemize müracaat etmeleri ilân olunur. «9559»

Devlet demiryolları ve limanları işletmesi umum idaresi ilânları

Muhammen bedeli 2900 lira olan 5 adet seyyar ve 5 adet sabit elektrikli santrifü tulumbası 11.12.1939 Pazartesi günü saat (15) on beşte Haydarpaşada gar binası dahillinde Komisyon tarafından kapalı zarf usulü ile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 217 lira 50 kuruşluk muvakkat teminat ve kanunun ta-yin ettiği vesikalarla tekliflerini muhtevî zarflarını aynı gün saat (14) on dörtte ka-dar komisyon reisliğine vermeleri lazımdır.

Bu işe aid şartnameler Komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (9372)

TIYATROLAR

Şehir Tiyatrosu Tepebaşı dram kısmında

Gündüz saat 15,30 da

akşam saat 20,30 da

Şermin

İstiklal caddesi komedi kısmında

Gündüz saat 15,30 da

akşam saat 20,30 da

Bir Muhasib Aranıyor

Her akşam Bayan Muallâ ve Salâhattin

Pınar ve arkadaşları tarihi kostümlü tablo

Saz caz, kabare, varyete

Her pazar bütün programla içkisiz

çaylı matine

Raşid Rıza ve Sadî Tek tiyatrosu

Pazartesi akşamı Üsküdar Hâle

sinemasında

Bir Eğlence Akşamı

Halk Opereti (Eski Çağhyanda)

Bugün matine 16 da

Bu akşam saat 21 de

Gönül Belası

Yazan: Yusuf Süruri

Müzik: K. Kopuçelli

İlan Tarifemiz

Tek sütun santimi

Birinci	sahife	400 kuruş
İkinci	sahife	250 "
Üçüncü	sahife	200 "
Dördüncü	sahife	100 "
İç sahifeler		60 "
Son sahips		40 "

Muayyen bir müddet zarfında tas-laca miktarda ilân yaptıracaklar ayrıca tenzilâtli tarifemizden istifade edeceklerdir. Tam, yarım ve çeyrek sayfa ilânlar için ayrı bir tarife deriş edilmiştir.

Son Posta'nın ticari ilânlarına aid işler için şu adrese müracaat edil-melidir.

Hâncelâ Kollektif Şirketi
Kahramanzade Han
Ankara caddesi

Son Posta Matbaası

Neşriyat Müdürü: Selim Ragıp Emeç

SAHIPLERİ: S. Ragıp EMEÇ

A. Ekrem UŞAKLIĞIL

NEVROZİN

Baş, Diş, Nezle, Grip, Romatizma

Nevralji, kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser.

İcabında günde 3 kaşe alınabilir.